

Augmenta la participació de la joventut de l'Europa de l'Est

La Comunitat de Taizé reuneix més de 80.000 joves a Viena

Taizé va tornar a convocar els joves del 29 de desembre de 1997 al 2 de gener de 1998 en la vintena trobada europea de la joventut. Van participar més de 80.000 nois i noies: pelegrins de pau, artífexs d'una nova Europa humana, oberta, solidària i espiritual, arrelada a les seves arrels cristianes. Protestants, catòlics i ortodoxos van celebrar a Viena l'arribada del nou any amb una vigília d'oració.

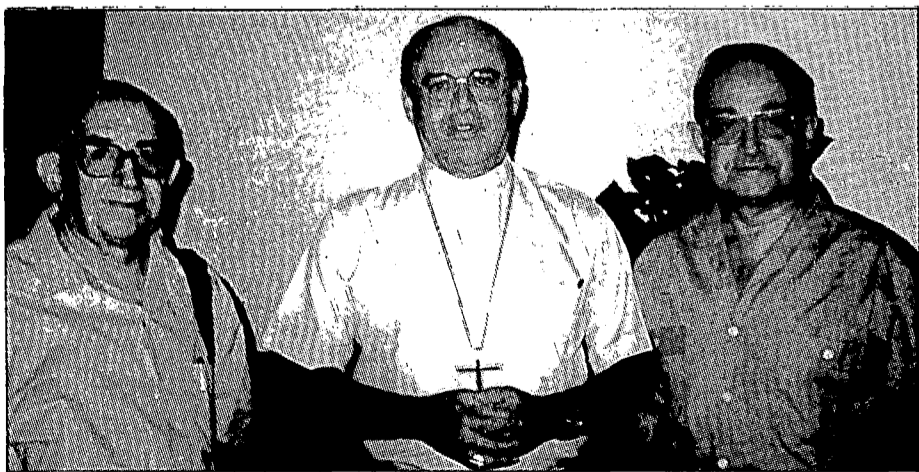
El lema de la carta que havia escrit el germà Roger era *L'alegria inesperada*. El carismàtic fundador de la Comunitat de Taizé sempre reflecteix en els seus missatges que la reconciliació és el camí per a la pau. Enguany va demanar als nois i noies reunits a la capital austríaca que tinguessin esperança en l'esperança: «Déu dona sentit a la nostra vida a través del que en nosaltres és vulnerable, sense bellesa... és necessari que cremi una llum dins nostre: potser és molt dèbil, però suficient per il·luminar les nostres foscores.»

Pàgina 16

Pregària a Taizé.

Expectació del poble cubà davant la visita de Joan Pau II

El P. Liñán i el P. Genís Samper amb el cardenal Jaime Ortega.

Llibertat i reconciliació, claus del viatge papal

Amb motiu del viatge del Papa a Cuba, oferim dos reportatges sobre la realitat de l'Església a l'illa i la vida del poble cubà. L'escolapi Genís Samper explica algunes de les seves experiències viscudes a aquest país. Va ser-hi durant el règim batista i la revolució de 1957 a 1960. Va retornar-hi el 1994 i el 1996. Gairebé 40 anys separen les seves vivències i les seves reflexions que estan tenyides de melangia, sorpresa i esperança.

L'altre reportatge ha estat elaborat per Glòria Carrizosa, que pren el pols de la vitalitat de l'Església cubana i ens fa partícips de les actuacions de les diverses Organitzacions No Governamentals que, enmig de serioses dificultats, treballen a l'illa per promoure l'evangelització i el benestar del poble cubà.

En Primer Pla, a les pàg. 3-8

9 El Dr. Torrella rep la medalla de la fidelitat

17 El Salvador: 8.000 víctimes el 1996

28 Refugiats: el dolor del desarrelament

Editorial

La llengua, un valor

La continuïtat d'una llengua depèn alhora de la voluntat d'una comunitat de parlants i dels instruments legals que, si més no, la facin viable com a instrument de relació en tots els àmbits de la vida social o no l'obstaculitzin.

En el nostre entorn proper és freqüent la legislació sobre l'ús de la llengua i en defensa d'un determinat idioma. Sense anar més lluny, és el cas d'Espanya amb el castellà o de França amb el francès, amb legislacions molt intervencionistes i sancionadores en favor de la llengua oficial de cada Estat.

La llengua és un patrimoni personal i íntim que incideix en la manera de ser i de raonar de les persones, però també és un patrimoni social i, en el seu conjunt, la diversitat de llengües constitueix un patrimoni de la humanitat sencera.

Ben probablement, la situació més desitjable respecte les llengües seria el règim d'absoluta llibertat individual sense normes que en reguessin els usos. Però aquesta no és la realitat del nostre entorn.

Si l'Estat espanyol regula i defensa el castellà com a llengua oficial és perfectament normal i legítim que es reguli i es defensi el català, llengua pròpia de Catalunya i cooficial en determinats territoris de l'Estat espanyol. De fet, el mateix Estat espanyol té el deure de la seva protecció i de la protecció dels drets dels catalanoparlants, si més no, en la mateixa

mesura que el castellà pel que fa als territoris on existeix aquesta oficialitat.

Encetem l'any amb una nova Llei de política lingüística a Catalunya. Més enllà de valoracions tècniques o polítiques i de les polèmiques interessades, és una llei absolutament normal en el context europeu i amb legitimitat d'haver estat aprovada per una àmplia majoria al Parlament de Catalunya (amb prop del 80% dels vots emesos).

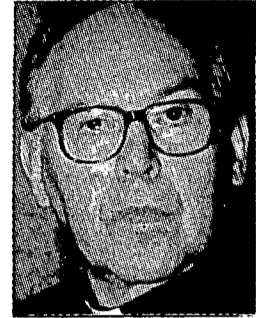
Des de la polèmica aixecada pels detractors de la llei —amb molt més ressò fora de Catalunya que dins el país— podríem malinterpretar el seu abast i possibilitats.

Tots els qui defensem la plenitud de la llengua catalana, des del ple respecte a la llibertat individual i des del respecte a la pluralitat lingüística, cal que tinguem ben clar que aquesta llei no garanteix per ella mateixa la pervivència del català com a llengua de ple ús. Ni tampoc converteix Catalunya en un país monolingüe com algú ha intentat fer creure.

El català a Catalunya es troba en inferioritat de condicions en gairebé tots els plans respecte el castellà. Aquesta és una dada inqüestionable des de la mera observació social.

La Llei tan sols pot evitar determinats impediments per aquesta plenitud d'ús. Però per sobre de la llei, el futur del català segueix estant en mans de tots aquells que l'adoptin com a llengua d'ús social, sigui quina sigui la seva llengua materna.

Sumari

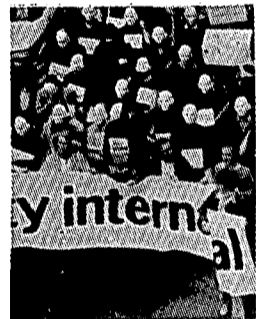
9
El Dr. Torrella rep la medalla de la fidelitat

10
Última assemblea de l'IESE

17
El Salvador: 8.000 víctimes el 1996

23
Amnistia Internacional i Colòmbia

28
Refugiats: el dolor del desarrelament

CATALUNYA + CRISTIANA

Direcció: Mn. Manuel Valls i Serra

Coordinació: Núria Oriol i Palarea

Redacció: Glòria Carrizosa, Miquel Àngel Codina, Francesc Gamissans, Marta Puyol, David Vidal

Assessorament lingüístic: Meritxell Cucurella Jorba

Col·laboradors: Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Rosa Colléll, Guillem Farré, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Justo López Melús, Jaume Moà, Josep Nadal, Francesc Nicolau, Francesc Riu, Pere Saumell, Pere Tena, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Corresponsals: Miriam Díez, GIRONA; Jaume Montaña, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Raquel Planas, VIC

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Jutglar i Mn. Francesc Malgosa i Riera.

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció: C/ Puiggarí, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 490 59 88, Fax 490 20 35 - Internet: Catcris@idgrup.iber.net.com

Gerència: Jaume Vinyals i Rovira

Publicitat: Magda Revetllat i Barba

Promoció: Jordi Baig i Juncosa

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado i Minguez

Impressora: Impressions Intercomarcals S.A. Cra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. (93) 878 84 03. Fax (93) 878 82 12 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - D.L.B. 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la **UCIP**
International Catholic Union of Press

Membre de l'**APPEC**
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 11.180 ptes.
Resta d'Europa: 21.684 ptes.
Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.
Àsia i Oceania: 37.804 ptes.

en primer pla

Un Nadal molt especial a Cuba

Amb motiu del viatge del Papa a Cuba, l'escolapi Genís Samper ha volgut compartir algunes de les seves experiències viscudes a l'illa. La crònica d'aquests viatges i una radiografia de l'Església cubana completen el reportatge.

A Cuba fou festiu el Nadal de 1994, per la senzilla raó de caure en diumenge aquell any la data del 25 de desembre. Un tímid desglaç pel que fa a prohibicions d'exhibició de signes cristians ja estava en marxa: tant en els espais reservats als turistes, com a les cases i a les esglésies. Jo vaig

Però d'això feia un terç de segle. Ara les coses eren diferents: no en va a l'illa s'havia fet una revolució total que escombrà fins i tot, des de 1969, la tradicional i arrelada festa de Nadal, per no obstaculitzar la safra, aquella safra que havia d'arribar a deu milions de tones de sucre. La meta no es va aconseguir mai, però de Nadal tampoc n'hi hagué més, llevat del celebrat en el fons de les llars cristianes a compte i riscs dels creients titllats per això de contrarevolucionaris.

El motiu de la meua anada a Cuba el 1994 era molt personal, un cop de cor. I feia que tota l'aventura del meu retorn (turístic) a Cuba es pogués convertir en una bonica història de Nadal.

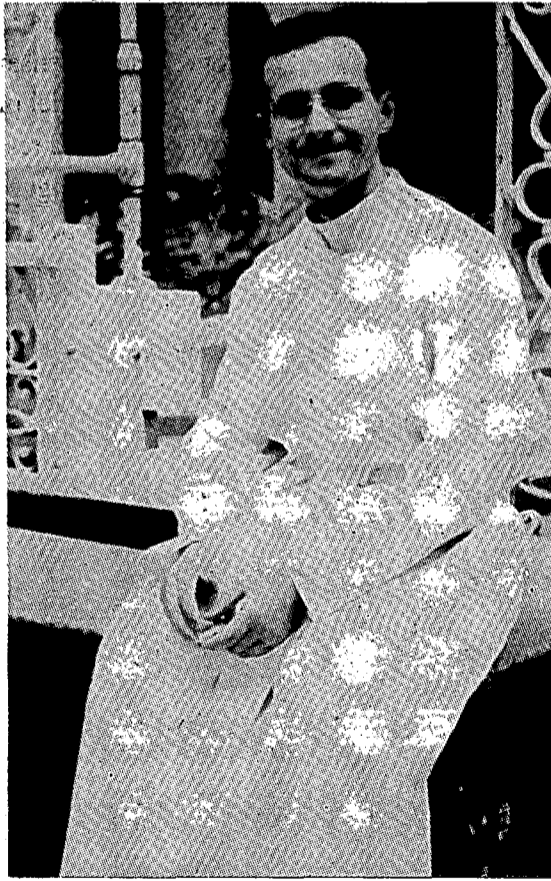
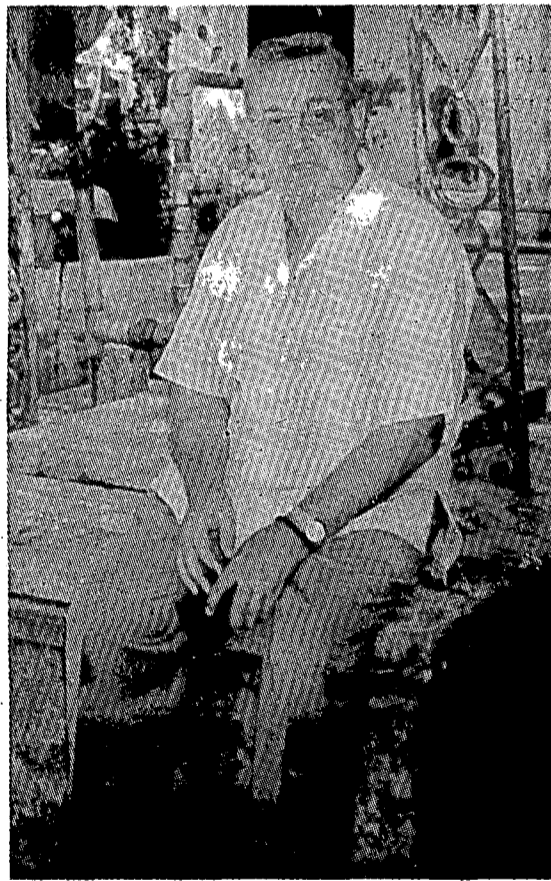
RECUPERAR EL MEU CALZE

Història que havia començat el llunyà 1961, quan els religiosos espanyols haguérem de deixar l'illa i retornar a casa. A Cuba haguérem de deixar-ho tot, i entre altres poques coses jo hi deixava el calze de la meua primera missa, en mans d'un alumne gran del col·legi de San Rafael de l'Havana. Els anys anaren passant i jo mai més vaig saber què se'n havia fet del meu calze, ni mai tampoc em vaig atrevir a escriure a aquell bon noi en el qual jo havia confiat, per por de comprometre'l. El seu nom i adreça quedaren escrits en la meua petita agenda, i en la meua bona memòria. Però mai el vaig revelar a ningú. Mai tampoc havia pensat que un dia...

A meitats d'octubre de 1994 (any que jo celebrava 40 anys de missa), vaig rebre una carta d'un company escolapi que acabava d'arribar a l'Havana per fer-se càrrec com a rector de la parròquia de Sant Nicolau i Sant Judes a centre Havana, parròquia que fou confiada als escolapis que havien pogut quedar-se a l'illa. El P. Manel Sales

em feia saber que amb gran sorpresa i joia acabava de dir per primera vegada la missa a la parròquia, i que ho havia fet amb el meu calze!

En vaig tenir prou per perdre la por i decidir-me a tornar a Cuba a veure el meu calze. Vaig animar un bon matrimoni amic, i es va afegir a l'expedició la mare del P. Manel, de manera que aparentàvem dues parelles de turistes. Arribàrem a l'aeroport turístic de Varadero poc abans de pondre's el sol rere

Genís Samper. D'ara i abans. Entre les dues fotografies hi ha quasi 40 anys de distància.

les palmeres, del dia 24 de desembre... a punt per entrar en «Nochebuena», i a l'Havana quan ja era negra nit.

Se'm va glaçar el cor. La ciutat era a les fosques com si es temés un bombardeig. Ombres humanes deambulaven per avingudes plenes de brossa sense recollir, els aparadors que els fars del nostre cotxe il·luminaven eren polsosos i del tot buits. Edificis que jo havia vist esplèndids, ara eren mig enrunats, o enrunats del tot. No m'ho podia creure. Feia basarda.

El nostre cotxe va parar a la parrò-

celebrar aquest Nadal a Cuba, un dels millors Nadals de la meua vida.

No era pas el primer cop que celebrava el Nadal a Cuba. Ho havia fet en els anys de la guerrilla i de la revolució, de 1957 a 1960, tant a Camagüey com a l'Havana. Nadals celebrats en el clima enrerit de la dictadura batistiana, i en l'exaltació esperançada de la revolució castrista. Nadals tropicals, de portes i finestres obertes de bat a bat, de músiques càlides, amb «lechón» y «guanajo», torrons i sidra. Amb campanyes al col·legi per un Nadal per a tots.

quia, on molt bona gent esperava la mare del seu rector, com si l'haguessin conegut de tota la vida. Jo vaig saltar del cotxe i vaig anar directe a la sagristia per veure el meu calze. Pobre calze: també per a ell el temps difícil havia passat: no brillava pas la plata, també ell era brut, perquè no tenien res per netejar-lo, es va excusar el rector, ni una mica de bicarbonat. M'era igual: el vaig besar i vaig mostrar als companys de viatge allò que per a mi era un tresor.

les edats, i d'una única classe social: a Cuba només hi ha pobres, polits, això sí, somrients i acollidors com ningú, un do de Déu. Nosaltres ens col·loquem en un racó, al creuer, al costat dels joves que toquen eixordadorament la bateria; jo estic en un tamboret, però puc alçar-me i mirar la gent: tinc ganes de mirar i veure..., la processó va per dins. No m'he atrevit a concelebrar, ni menys a celebrar: he preferit restar turista, i fidel respectuós d'una església que ha blanquejat en la persecució els seus vestits. El celebrant era prou valent a l'hora del sermó en dir que ja era l'hora de sortir de les catacumbes. Mentre tot era bell desordre i plors d'infants, no he deixat de pensar en les nostres velles esglésies d'Europa i de casa.

Al moment de la processó de les ofrenes, no he pogut estarme de fer un gest: en veure que a la taula de les ofrenes hi havia el meu calze, hi he anat i l'he agafat, amb la corresponent sorpresa de les noies que ja s'havien distribuït qui havia de portar cada cosa a l'altar. Els vaig haver de dir: *Lo llevo yo: es mío*. I ho hagueren d'entendre: una noia de primera comunió i jo, junts, jo posant-li el braç sobre l'espatlla, vam portar fins a l'altar el calze que de cor ofrenava perquè allà es quedi fins que amb llibertat aquells homes i dones puguin ser, el que ara, sense llibertat, no poden ser. No van caldre paraules: després, a l'hora de la comunió, amb les dues espècies i sucant, anant-hi nosaltres els darrers de tots, vaig prendre de mans del celebrant el calze, vaig beure del meu calze (entengueu com vulgueu la frase) i vaig donar la plena comunió als meus acompanyants.

Aquí hauria pogut acabar la història d'aquest Grial, però no va ser així. A la sagristia, un jove de la casa em feia saber que aquell calze hi era des dels

Ens van portar a l'hotel, no tinguérem esma aquella nit d'aventurar-nos a sortir i anar a la missa del gall. Aniríem, això, si a la missa del dia de Nadal a la parròquia l'endemà a mig matí.

QUINA MISSA DE NADAL!

Així la vaig deixar relatada a l'informe fet als amics:

«L'església és plena de gom a gom: a la missa hi haurà uns quaranta bateigs (està dit de seguida), i una vintena de primeres comunions, de gent de totes

(Segueix a la pàg. 5)

Pelegrinatges a TERRA SANTA

El País de Jesús, com a
«pelegrins de la Paraula»

Del 16 al 23 de febrer

De l'11 al 18 de maig

Del 3 al 10 d'agost

Del 21 al 28 de setembre

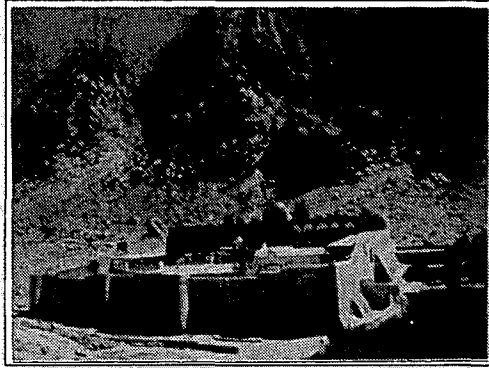
Del 16 al 23 d'octubre

Del 9 al 16 de novembre

Del 28 de desembre

al 4 de gener

Anar-lo a conèixer és una bona
preparació per al Jubileu
de l'any 2000.

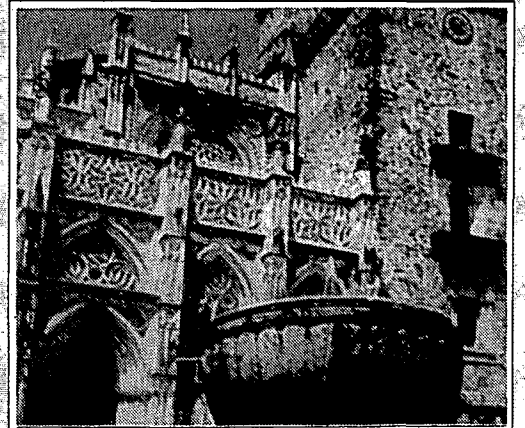

Del 8 al 20 de març

RUTA DE L'ÈXODE

(Sinai / Jordània / Jerusalem)

Tot refent el camí cap a la
Terra Promesa.

Del 15 al 24 d'abril

EXTREMADURA

Arrels històriques i relligiositat del
país dels «conquistadores».

AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

De l'1 al 9 de juny

RUTA MONÀSTICA CENTREEUROPEA

(França / Suïssa)

Alguns dels camins d'Europa,
que continua fent camí.

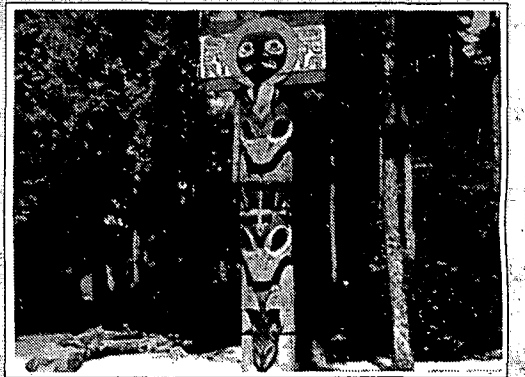

De l'1 al 9 de juliol

IRLANDA

L'Illa Maragda

Als extrems de la civilització
durant l'alta Edat Mitjana.

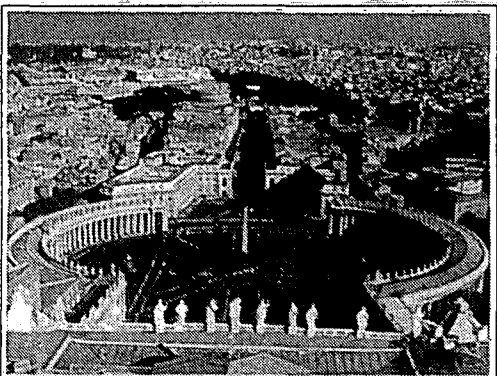

De l'1 al 13 d'agost

CANADÀ: Costa Oest i Muntanyes Rocoses

Alberta i Colúmbia Britànica, amb
les seves belles naturals.

PODEU DEMANAR MÉS INFORMACIÓ

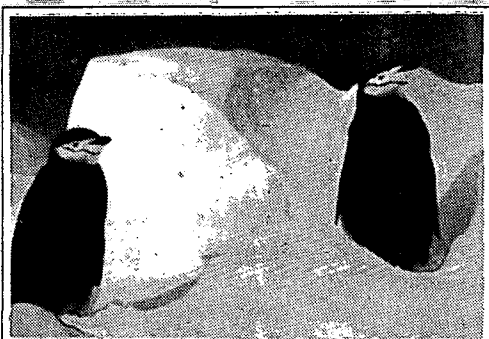

Del 5 al 10 d'octubre

ROMA

amb Nàpols / Pompeia / Subiaco

Com qui va a les pròpies fonts:
cristianes i culturals.

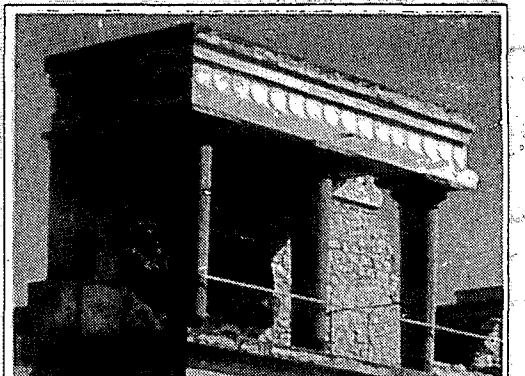

**Del 26 novembre al
12 de desembre**

XILE / ARGENTINA

i creuer a l'estret de Magallanes

Tot l'encant dels Andes i del
majestuós con sud-americà.

**Del 27 de desembre al
3 de gener**

XIPRE i CRETA

Història i cultura de les grans illes
de la Mediterrània oriental.

(Ve de la pàg. 3)

anys 70. Un cop més em vaig fer a l'idea que la família d'aquell noi a qui l'havia confiat havia sortit de Cuba i l'havia posat en les bones mans dels escolapis que quedaven a San Nicolás.

Nadal va continuar a taula, amb la petita comunitat d'escolapis de Guanabacoa, amb el que des de Barcelona els havíem portat perquè res no faltés a la festa als germans. I els dies següents vaig poder reconèixer els llocs que havien estat el territori pastoral meu a l'Havana, fins a poder entrar al que havia estat el nostre popular col·legi de San Rafael, i arribà fins a la porta de la meva habitació. És d'imaginar amb quina emoció. Però, on eren els alumnes dels anys 60, i en especial aquell que a mi m'agradaria trobar?

UNA SORPRESA ABANS DE MARXAR

Només em quedaven 48 hores d'estar a l'Havana quan el P. Liñan, que hi dona classes de català a una quanta gent, em presentà un bon home d'una cinquantena d'anys tot dient-me que havia estat dels darrers alumnes de Sant Rafael: em va dir com es deia (Nin Camay), però jo no el vaig recordar. Encanvi, sí que li vaig preguntar que qui més hi havia a l'Havana del seu temps. El primer nom que em va dir acaparà la meva

atenció: Alfredo M.S.: *¡Cómo, pero qué dices! Búscalo, he de verlo, no quisiera irme sin verlo, y sólo tengo tengo 48 horas.* El que no li vaig dir era perquè aquesta notícia em trasbalsava tant.

Encara que semblava mentida fou a Alfredo qui al juny de 1961 jo havia confiat la custòdia del calze de la meva Missa Nova. El seu nom no l'he oblidat mai i el guardava com es fa ara amb el número secret de la tarja de crèdit; mai no el vaig dir a ningú perquè no hauria volgut pas donar-li les culpes del que hagués pogut passar al calze que jo ja donava per ben perdut. A més, escrita per ell mateix, en l'apuntament, a la vella agenda d'aquell temps jo encara guardo escrita la seva adreça. Però, tan segur estava jo que Alfredo no era a Cuba, que no se'm va ocórrer ni d'apuntar-me a l'agenda d'ara el vell nom, ni menys de fer-li saber que durant uns dies tornaria a ser a Cuba. Mai més no havia sabut res ni d'ell, ni del calze. No sé per què, de l'Alfredo jo m'havia fet a l'idea que com tants altres, feia anys

que hauria sortit de Cuba, i que en anar-se'n havia deixat el calze a algú. Una raó més per suposar que no era a Cuba.

Però sí que hi era, i aquell senyor el coneixia i em deia que podia trobar-lo i que ho faria. I jo li vaig dir que li digués de posar-se en comunicació amb mi per telèfon, al hotel Habana Libre, habitació 906. Increïble: ara només havia d'esperar la trucada per telèfon o el missatge al classificador de les claus de l'hotel, i ser-hi sobretot el vespre.

El sol d'hivern es ponien rere els edificis que tanquen a ponent l'horitzó del Malecón. Tenia ganes de recórrer-lo, de La Punta fins al monument del Maine, ara sense àguila americana, tenint al fons l'antic edifici de l'Embaixada dels Estats Units (ara, Sección de Intereses de los Estados Unidos), i fer-ho sense pressa, com mai ni en els anys 60 havia pogut fer, a peu, contemplant a la dreta el mar que és a la vega da camí i barrera (la imatge dels més de trenta mil balseros de l'agost anterior ens esgarrifava: els fills de la revolució, nascuts després de 1959, educats pel sistema, llançant-se al mar per fugir del primer territori llibre de Amèrica per anar a parar, en el millor dels casos, a

un camp de concentració on tampoc tindran llibertat). A l'esquerra, les façanes escrostonades d'uns edificis condemnats a mort, pel salnitre marí, si hem de fer cas de la versió del taxista que no vol fer quedar malament el sistema; per un règim que s'ha desinteressat del que existís abans, i està tot dit; o simplement, de la misèria que estrangula la ciutat i el país. Pel mig de l'amplíssim Malecón hi passen moltes bicicletes, algun cotxe eixordador, i fins i tot n'hi havia un que acaba de xocar.

La possible trobada amb l'Alfredo depenia del fil telefònic. D'un telèfon el número del qual no coneixia, i que no podia averiguar perquè ara fa tres anys a Cuba no hi havia anuari telefònic. Cop d'ull cada cop que entrava a l'hotel a veure si hi havia cap missatge,

Edificis que habien estat esplèndids, avui estan mig enrunats.

junt amb la clau de l'habitació. Fins al darrer vespre: maleint que en aquest país no hi hagi manera de saber el número de telèfon de ningú, i després de donar l'ullada de cada vespre a la fosca de la ciutat, vaig ficar-me al llit i vaig apagar el llum: ja no hi havia res a fer. No veuria l'Alfredo.

Però no va ser així. A dos quarts d'onze en punt va sonar el telèfon. D'una revolada el vaig despenjar, i vaig ser jo qui va dir el primer el nom d'Alfredo. *Padre, le he estado llamando continuamente estos dos últimos días.* Ara és igual el que hagi passat: Alfredo és a l'altre cap de fil, i jo l'he de veure. Li vaig dir com aniria vestit perquè em pogués reconèixer després de trenta-tres anys llargs, tota una vida. Em vaig llevar i em vaig vestir immediatament com si mitja hora fossin cinc minuts, i jo ja cap al vestíbul de l'hotel. No hi cabia, per dins, d'alegria: li volia recordar agraït el seu gest de voler

tard que fos, l'havia de fer sopar, perquè segur que no hauria sopat.

EL REENCOTRE AMB L'ALFREDO

Eren ja quasi-dos quarts de dotze, i jo a primer terme tocant la porta. *¿Padre Samper? ¡Alfredo!*, i una abraçada fortíssima. No l'hauria pas reconegut: aquell noi, dels grans del col·legi, dels d'Acció Catòlica, esvelt i distingit, era als cinquanta anys un vell, prim prim, flac flac. Com en un moviment de ballet, vam anar passant d'unes taules a unes altres, del davant al fons, i agafant-lo pel braç, i preguntant-li tot el que m'anava venint a propòsit sense ni donar-li temps per respondre, de cap al restaurant: *Primero tienes que cenar; luego hablaremos.*

Una taula amb dos serveis. Només ell soparia, jo l'acompanyaria i mentre sopés li explicaria moltes coses i n'hi preguntaria encara més. La carta, ni se la mirà. La va deixar de banda i mirant-se, això sí, el cambrer, li va dir: *Un bistec, por favor; y una ensalada.* Era igual que no fos a la carta. Mentre li portaven, i en adonar-se que a la taula hi havia dos panets i dues racions de mantega, em va dir: *Eh que no le importa que me los lleve: mañana podremos desayunar. Padre, créame, es el primer bistec que como en tres años.*

Ja us podeu imaginar com se'l va menjar. I quan vaig haver arreglat el compte, 25 dòlars pagats amb gust, em va dir amb aquestes paraules que no arribo a treure'm del cap: *Padre, lo que usted ha pagado por mi equivale a cuatro meses de mi sueldo.*

(Segueix)

«Nadal ha tornat a ser festa a Cuba, mentre tot es posa a punt per rebre l'ancià pontífex, missatger de la veritat i de l'esperança»

guardar el calze, li volia explicar què n'havia estat de la meua vida, dir-li-ho a ell, com si ho expliqués a tots els alumnes meus de Cuba que ens havien dit adéu aquell juny ja tan llunyà. Li havia de preguntar per ell, si s'havia casat, quants fills tenien, què feien... Li havia de preguntar tot, i sobretot, per

Acabat el senzill sopar, tant ell com jo teníem ganes de poder parlar i ell necessitava esbravar-se. Volia ensenyar-me la *libreta de racionamiento* i no s'atrevia fer-ho en públic. Li vaig dir que podíem pujar a la meva habitació, i em va fer remarcar que no el deixarien entrar a l'ascensor. *Per què si era el meu convidat?* Em vaig dir per a mi, i li vaig dir jo ingènuament. Vam anar, doncs, a agafar l'ascensor: les quatre o cinc estrelles de l'establiment podien justificar la presència de noies ascensoristes a l'interior dels elevadors, però es veu que a més són controladores del que passa a l'hotel. Ja érem a dins de l'ascensor, amb altres turistes, que l'ascensorista li pregunta: *¿Y usted dónde va?* Jo defenso el seu i meu dret contestant ràpidament: *Este señor es mi invitado.* Fou tallant la contraresposta: *Este señor no puede subir, es cubano.* Vam sortir de l'ascensor, i vam anar seure a una taula discreta, mig a la penombra, en un racó, i com si fóssim dos complotadors, a mitja veu per por que algú ens sentís o espíes, amb va explicar mil misèries. D'una revolada li vaig fer agafar els dòlars que jo portava al damunt. Ell, dignament, no els volia; el vaig haver d'obligar. Excusant-se anava dient: *Padre, yo no he venido a pedir nada: he venido sólo a verle a usted.*

Era entrada la matinada que, trasbalsat per tot el que havia viscut en les poques hores d'aquella darrera nit a Cuba, tornava a abraçar i m'acomiadava d'Alfredo, no sense prometre-li que, no calia ni dir-ho, faria per ell i pels seus tot el que pogués.

De dormir, vaig dormir poc la darrera nit d'aquest Nadal 1994 passada a Cuba. Per una banda, la joia més gran perquè responent a la notícia d'haver estat localitzat el meu calze en el 40è aniversari de la meva ordenació sacerdotal, havia jo gosat, ben acompanyat pels amics, intentar tornar als llocs de la meva joventut, i havia reexit. A més a més, havia pogut estar amb qui en el moment difícil havia acceptat de guardar el meu calze: la seva entrevista, de nit, passava a ser una de les experiències més fortes mai viscudes per mi.

TORNO A CUBA EL NADAL DE 1996

Aquest any Nadal queia en dimecres i a Cuba no va ser festa. El dia 28 de desembre jo tornava a ser a Cuba, per acabar de fer el que un primer, breu, viatge, féu que es quedés per fer. Aquest cop anava a cercar els alumnes escolapis, i aplegar-los altre cop perquè el mestre s'adonava que no havia donat encara tota la lliçó. A peu d'avió m'acull Alfredo i dos més. I fem cap a la petita

A què ve el Papa a Cuba

El Papa ve:

- a visitar la nostra Església,
- a beneir les nostres famílies,
- a resar pels presoners i les seves famílies,
- a demanar pels malalts, pels qui pateixen, pels vells,
- a beneir-te,
- a pregar per Cuba amb els creients que hi vivim,
- a expressar la seva estima per Cuba i pels cubans,
- a proclamar-nos la Bona Nova de Jesucrist, el nostre Salvador i Senyor.

Tots els cubans hem de preparar la visita del Papa. Arreu la visita del Papa ha estat un esdeveniment feliç. Esperem que a Cuba també sigui així, perquè l'arrel cultural del nostre poble és profundament cristiana. La preparació de la visita del Papa té un aspecte espiritual que afecta tots els cubans, creients o no creients:

- l'actitud de respecte,
- el calor humà,
- l'hospitalitat que com a poble ens caracteritza,
- la gratitud amb què el Papa ha de ser rebut a Cuba.

Des d'ara fins al dia de l'arribada del Papa hem de promoure un esperit de reconciliació entre tots, amb tots i amb Déu. Quan el Papa ens convidi a Cuba a la reconciliació, ens estarà cridant a mirar de front la nostra pròpia realitat, a reparar les injustícies que haguem comès, a guarir les ferides comeses per les nostres intoleràncies. Acumular odi sempre és nociu.

Fulletó distribuït pels bisbats a Cuba preparant la visita del Papa

residència que els escolapis han mantingut a Guanabacoa. Com a benvinguda em lliuren un petit diploma que té el mèrit de situar-nos en l'aventura d'aquest nou Nadal i Cap d'Any.

Quedava clar: havíem de trobar els alumnes que poguéssim. I així vam intentar fer-ho. El petit grup ens trobem el diumenge per a la missa a la parròquia de San Nicolás, i després anem a veure el col·legi, la façana que cau. I comencem la tasca, entrar en contacte amb els qui un dia en aquelles parets havien après Pietat i Lletres. Cap a l'Asilo Santovenia, on trobarem un dels fidels professors, el senyor Emilio Salazar. I després, per places i carrers i trucant a la casa que sabíem que allà hi vivia un alumne.

El Primer de gener ja eren vuit els trobats i amb ells vam celebrar l'eucaristia a casa d'un d'ells. Fills de Déu dispersos ara es trobaven i s'animaven a fer camí junts, amb el mestre que havia tomat per fer-ho realitat. Era qüestió d'eixamplar el cercle. Tots havien de buscar-ne més. Jo aniria mentrestant a Camagüey, on també els alumnes, aquests ja agrupats, esperaven el retorn del seu mestre. Eren una cinquantena i estaven organitzats com a grup d'ajuda solidària, d'amistat i també d'església,

com a escolapis de Camagüey.

A Camagüey em van fer seure al costat d'un senyor gran que en acollir-me em digué a cau d'orella aquesta enigmàtica frase: *Ustedes tienen las piedras, nosotros tenemos las personas.* Em deixà pensatiu; vaig entendre què volia dir. Quan en acabar la representació els joves actors van venir a saludar-lo, per l'anell que portava em vaig adonar que era Mons. Adolfo

Rodríguez, bisbe de Camagüey, un bisbat de més de 25.000 km quadrats, amb mig milió de batejats, 300 llocs de culte i només 17 preveres. Amb ell vaig poder parlar llargament sobre Cuba i el futur. Monsenyor tenia clar que la davallada ideològica, revolucionària, era irreversible, que es trobaven amb una població que havia viscut lluny dels referents cristians, sense institucions d'Església que poguéssin facilitar la pastoral, i amb un clergat mínim en nombre. La sortida endavant només es pot fer optant per les persones: que hom descobreixi qui és, amb una acció que han de portar els creients, a la intempèrie, sense col·legis, ni edificis: en un cos a cos, a partir de la vida i el testimoni, *donant raó de l'esperança.* Sobre la visita anunciada del Papa, deia que els bisbes n'esperen molt, i esperen que es respectin les regles exigides pel Vaticà: el Papa vol moure's amb llibertat, trobar qui vulgui i dir el que cregui. Clar que existeix el perill de manipulació política de part del règim, però és un risc que s'ha de córrer. Aquella tarda del primer dis-

sabte de l'any, vaig dir l'única missa pública que he dit a Cuba, a l'església del Sagrat Cor del que havia estat l'Escola Pia de Camagüey. Amb una cinquantena d'antics alumnes, i les seves famílies. L'emoció és d'imaginar.

Però encara fou més nadalenca la missa a què vaig assistir el diumenge 5 de gener, festa anticipada de Reis, a l'església de la Mercè plena de gom a gom de nens i nenes, joves i tot de poble. També aquí els nens van aplaudir la presència del vell mestre escolapi que tornava, encara que només fos de visita, i que no parava de fer fotos per al record. A missa van venir els Reis i tot, no en camell sinó en bicicleta! I portant ben poca cosa, però total l'esperança i il·lusió. De debò que es respirava i esclatava el misteri de Nadal, presència de l'amor entranyable

que Déu ens té.

Nadal a Cuba ha tomat a ser festa, mentre totes posa a punt per rebre l'ancià pontífex missatger de la veritat i de l'esperança. La veritat els farà lliures. També en aquest moment, el mestre estarà amb els deixebles per proclamar la fe i fer camí en Església.

Genís Samper
Escolapi

A Cuba són vius els símbols de la revolució.

Un alè d'esperança per a Cuba

■ El viatge del Sant Pare a l'illa ha despertat grans expectatives

El poble cubà treballa amb anhel i il·lusió perquè tot estigui a punt el 21 de gener per rebre el Papa Joan Pau II en un dels viatges més importants del seu pontificat. La visita del Pontífex ha despertat torrents d'esperança. L'activitat en totes les diòcesis és frenèti-

ca, però són més importants que les obres materials de restauració, l'alegria, la vitalitat i la joventut que emanen de l'Església cubana. Una Església perseguida que ha hagut de treballar sense mitjans i sense llibertat. Una Església que ha fet seus els sofriments acumu-

lats en el cor del poble i ha viscut la caritat cristiana amb els que pateixen. Qui sap si l'ancià pontífex aconseguirà amb la seva visita el que ningú no ha aconseguit fins ara: que els somnis de llibertat del poble cubà es facin realitat.

És probable que el Papa sigui rebut a l'aeroport José Martí de l'Havana per Fidel Castro. A més a més, els dos líders es trobaran el 22 de gener. Serà la segona vegada que parlen després que l'any passat el Pontífex va rebre el president cubà al Vaticà amb ocasió de la seva visita a Itàlia per assistir a la cimera mundial de la FAO.

Joan Pau II celebrarà la missa a quatre ciutats. El 22 de gener a Santa Clara, el 23 a Camagüey, el 24 a Santiago de Cuba i el 25 a l'Havana. Segons ha informat el Centre Televisiu Vaticà, Fidel Castro participarà a l'última celebració eucarística, encara que no es descarta que el president vagi d'imprevist a altres celebracions. L'església cubana ha demanat al govern la cobertura televisiva en directe de las misses i dels encontres que presidirà el Pontífex, així com l'accés del poble cubà a tots els actes que seran coberts per uns 2.500 periodistes acreditats. De moment, les cadenes de televisió nord-americanes, que volen oferir una àmplia cobertura de la visita del Papa a l'illa caribenya, s'han trobat amb un problema inesperat: el règim els ha exigit tarifes excessives per autoritzar les transmissions.

Aquestes mesures els suposaran unes fortes despeses que els podrien causar problemes per violar l'embargament comercial imposat per Estats Units al govern de l'Havana.

Pel que fa l'organització del viatge papal, Mons. Alfredo Petit, bisbe auxiliar de l'Havana, ha reconegut que «tot va endavant encara que les limitacions segueixen sent les mateixes. No hem d'oblidar que estem sota un règim ideològicament totalitari». Per altra banda, l'organització Ajuda a l'Església Necessitada ha revelat que el govern cubà ha garantit el permís a 26 sacerdots i 30 religioses d'Amèrica Llatina per arribar a l'illa. Precisament una de les dificultats entre el govern i la

Santa Seu han estat els impediments que les autoritats han imposat a l'arribada de nous sacerdots. Cuba és el país d'Amèrica Llatina, i un dels primers del món que té menys religioses i sacerdots: 450 religioses i 250 preveres —la meitat d'ells cubans— per a una població total d'11 milions de persones.

CRIDA A L'ESPERIT DE SOLIDARITAT I RECONCILIACIÓ

Un grup d'intel·lectuals cubans —des d'exiliats fins a personalitats que viuen a Cuba— han enviat una carta a Joan Pau II per demanar al Sant Pare que «es comparteixi i reforci l'esperit de solidaritat, de fe i de reconciliació». En aquesta carta, els científics cubans recorden que al llarg de la història del

«Les organitzacions humanitàries que treballen a Cuba han de superar molts entrebancs per part del govern»

seu país «la fe cristiana ha estat un dels components essencials de la nostra cultura que ha contribuït a formar el nostre ésser en tant que poble i en tant que persones. Aquesta fe avui pot ajudar a superar la crisi actual en un esperit de reconciliació».

El poble cubà viu en condicions extremes.

El camí que ha hagut de fer l'Església cubana moltes vegades ha estat dolorós però a la vegada fecund, segons reconeix Sara Olga Pérez, presidentà de la Conferència cubana de religiosos i religioses. Aquesta dona va fer un retrat de l'Església cubana en el Sínode Mundial dels Bisbes sobre la Vida

Consagrada. La revolució va provocar que la pràctica religiosa baixés vertiginosament en tot el país i la por s'anà ficant al cor del poble, particularment entre els creients. Segons l'experiència de la religiosa, no ha estat fàcil trobar noves formes de presència de l'Església en aquest sistema excloent, ni fer-se creïble enmig d'un món de prejudicis i desinformacions. Malgrat tot, «l'Església despullada de poder, sense institucions, ni mitjans de comunicació social, ha experimentat en molts moments la presència i l'acció de l'Esperit Sant, ha descobert el poder de convocatòria que té la Virgen de la Caridad del Cobre en el nostre poble. Tota aquesta experiència espiritual ha portat l'Església per un camí de

conversió, de purificació i de fe», manifesta la germana Sara.

EL RETORN A LA FE

Aquesta religiosa afirma que el poble cubà es desvetlla a la fe després de 35 anys de revolució. «Germans nostres tornen a les seves arrels cristianes i molts joves, educats en un medi materialista i ateu, descobreixen el rostre de Crist. L'assistència als temples augmenta; la qualitat en el culte és més viva. L'Església, confinada fins ara dins les parets del temple, comença a sortir a l'encontre del poble. Els cubans hi troben un espai d'acollida i de llibertat d'expressió».

Mons. José Siro González, bisbe de la diòcesi cubana de Pinar del Río, coincideix amb la religiosa que el major repte que té l'Església és l'evangelització del poble, ajudar a la formació moral de l'home. «Ens sentim cridats a una missió que cerqui i construeixi la comunió i la reconciliació entre la persona, la cultura amb el seu passat i el seu present i l'evangeli sempre actual», reconeix el prelat. Però aquests objectius, juntament amb la crisi sociopolítica

(Segueix)

El nivell de vida és molt baix.

ca que viu el país, son difícils d'aconseguir. No tan sols perquè «ha finalitzat un *somni* que no va poder ser, sinó perquè no s'assumeix, i no es permet que neixin i es desenvolupin altres *somnis*», diu Mons. González. Malgrat les adversitats, el bisbe de Pinar del Río creu en la força de la fe, en els petits èxits del dia a dia. «Per això no ens hem esfonsat durant trenta llargs anys. Aquesta és l'esperança per al futur».

PROJECTES SOCIALS A CUBA

Diverses organitzacions estan promovent a Cuba la cultura de la solidaritat. Càritas, la major institució humanitària de l'illa, du a terme una gran tasca que distribueix aliments i medicines als qui més ho necessiten. Les ajudes es fan arribar també entre els no catòlics, i en cap moment volen esdevenir una espècie de resistència anticastrista, segons els responsables de l'organització. El govern està satisfet d'aquesta col·laboració, que «és molt positiva per solventar els problemes del nostre país», va declarar Isidoro Gómez, de l'oficina d'afers religiosos del Partit Comunista. Però la Càritas cubana no tan sols ha d'afrontar el desafiament d'aconseguir aquestes ajudes, sinó que a més ha de superar molts entrebancs burocràtics amb els quals es dificulta la seva acció a favor dels més necessitats. Exemple d'això és el rebuig del govern a diverses propostes de Càritas de crear llocs de treball, produir aliments i construir habitatges, malgrat que aquestes mesures estarien sota el control de les autoritats.

Càritas disposa de 36 treballadors i més de 300 voluntaris a les deu diòcesis catòliques de l'illa. El seu pressupost anual de 5 milions de dòlars és finançat principalment amb donacions procedents d'Espanya i d'altres parts d'Europa.

L'església a Cuba està donant un impuls a la formació dels laics que es preparen estudiant la doctrina social de l'Església i treballant en barris marginals i comunitats camperoles. Les comissions diocesanes per a la pastoral de la cultura també han obert espais de participació i de diàleg entre intel·lectuals, artistes i altres professionals.

Una de les institucions que més ajuda al manteniment de l'església cubana és Ajuda a l'Església Necessitada, implantada arreu del món. AEN ha fet un esforç en els últims mesos per aconseguir més donatius. Amb els diners rebuts s'ha enviat una grua mecànica que serveix per restaurar el sostre de la catedral de Camagüey. Aquesta grua serà itinerant per totes aquelles diòcesis cubanes que la necessitin. Les ajudes rebudes dels benefactors d'AEN s'han destinat al Seminario Mayor San Carlos (l'únic seminari major de Cuba), al manteniment dels sacerdots i a les religioses que atenen la pastoral peni-

Cuba va viure amb entusiasme el primer Nadal festiu des de 1969

Després de 28 anys els catòlics van celebrar com una veritable festa el 25 de desembre de 1997, malgrat l'austeritat forçada. Encara que no hi havia transports ni diners per aconseguir menjar i begudes, que només es venien amb dòlars, la nit de Nadal es va viure amb gran alegria a tota l'illa. La gent va estalviar durant setmanes, alguns fins i tot van vendre objectes personals per poder fer un àpat decent. Però la veritat és que la gran majoria es va haver de conformar amb molt poca cosa, ja que el seu sou —uns deu dòlars, que equivalen a unes 1.500 pessetes— no els arriba ni per una ampolla de cava i una barra de torrons. A més, ningú no va rebre paga extra de Nadal o Any Nou. Però malgrat les dificultats, els cubans van viure aquesta festa tan entranyable amb emoció i enyorança, sobretot els més ancians, que recordaven altres Nadals ja llunyans.

Per primera vegada des de la revolució castrista, un Papa va dirigir un missatge especial al poble cubà per Nadal. Joan Pau II va enviar una carta a tots els habitants de l'illa que es va publicar íntegrament al diari oficial del règim, *Granma*. El Sant Pare expressava la seva «alegria» perquè el dia de Nadal tornava a ser festiu. Desitjava que tots els cubans poguessin viure aquests dies animats per l'esperança, perquè «si no hi ha esperança s'apaga l'entusiasme i minva l'aspiració cap als valors més alts i nobles». El Sant Pare desitja aconseguir amb el seu viatge la llibertat religiosa: «Espero que després de la meua visita l'Església cubana pugui disposar de la llibertat necessària per a la seva missió i d'espais adequats per seguir al servei del poble.»

G.C.

El potencial més gran de Cuba: una gent que manté l'esperança

tenciària a l'Havana i a Pinar del Río, entre d'altres.

Mans Unides també treballa a l'illa caribenya des de fa dos anys. Concha Saez, responsable de l'organització, quan va viatjar a Cuba va percebre «una obertura molt tímida del govern que permet alguns projectes socials però sempre supervisats per les autoritats». Pensa que si algú fa alguna cosa és l'Església de base: treballa molt l'educació en valors sobretot dels més joves, que tenen «una formació intel·lectual fantàstica però no poden estudiar la

carrera que volen ni treballar del que els agradaria». En alguns casos s'han de prostituir per poder sobreviure. Molts joves han estalviat i han marxat de l'illa, aquesta realitat provoca que el poble cubà pateixi una forta desintegració familiar. Concha Saez no sap quines conseqüències pot tenir el viatge del Sant Pare, però està segura que serà positiu per als cubans, «un poble molt cristià, molt apostòlic que espera amb anhel escoltar el missatge del Pontífex».

Glòria Carrizosa

diòcesis

Tarragona

El Dr. Torrella, guardonat amb la medalla de la fidelitat

■ El premi incentiva la celebració de la Setmana Santa

TARRAGONA.— L'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa de Tarragona ha lliurat les medalles de fidelitat a aquelles persones que han destacat d'alguna manera en el seu suport a la celebració de la Setmana Santa tarragonina. Entre els homenatjats cal destacar Mons. Ramon Torrella, arquebisbe emèrit de Tarragona.

L'acte de lliurament de les distincions va tenir lloc al saló de plens del consistori tarragoní, presidit per l'alcalde de la ciutat, Joan Miquel Nadal, i presentat pel professor d'història de la Universitat Rovira Virgili Josep Maria Sabaté.

Els guardonats d'enguany van ser Lluís Castellví i Maria José Suárez, del gremi de Marejants; Joan Iglésias, de l'associació La Salle; Jaume Pedra, de la confraria de pescadors; mossèn Florenci Giralt, de la confraria del Cristo del Buen Amor y Nuestra Señora de la Amargura; Joan Llorens, de la germandat del Sant Ecce Homo; Mn. Bali Quintana, de la germandat del Nostre Pare Jesús de la Passió, i Mn. Joan Aragonés, president del capítol de la catedral, de la congregació de la Sang. També van ser premiats Àngel Vicent, de la congregació Venerat Cor de Jesucrist en el Descendiment de la Creu; Carme Basora, del gremi de pagesos; Àngel Vallvé, de la confraria de Sant Magí; Xavier Virgili, del gremi de pagesos, i Isabel Garcés, de la secció Verge de la Soledat de la confraria de la Sang.

El doctor Ramon Torrella va agrair la distinció rebuda tot recordant que «per al cristià la fidelitat és envers Déu i neix al cor de les persones». Per la seva banda, l'alcalde de Tarragona destacà la personalitat de monsenyor Torrella i la seva valentia al capdavant de l'Església de Catalunya.

Joan Boronat

Mons Torrella.

LLEIDA

Trobada de moviments i serveis sobre el compromís de l'acollida

LLEIDA.— Recentment i per setzè any consecutiu els joves militans de Moviments i Serveis de Lleida han celebrat la trobada anual: intercanvien experiències de tipus apostòlic i comparteixen la joia de la fe. La trobada estava organitzada per la delegació de Pastoral de Joves i va ser convocada per la Coordinadora de Moviments i Serveis.

La trobada d'enguany, celebrada als maristes, d'acord amb l'objectiu pastoral diocesà va girar entorn de l'acolliment. Per ajudar a la reflexió i com a testimoni pràctic de la vida, en el compromís d'estimar i d'acollir, la germana Victòria Molins, teresiana d'Enric d'Ossó, presentà la seva experiència personal en l'acollida de malalts de sida. Seguidament a la presentació del tema des treballà per grups el que vol dir l'acolliment en el món del treball, l'estudi, l'església, els joves, el quart món, Déu, la parella, els pobres, la família, Jesús i els reptes del món.

La celebració de l'Eucaristia va ser presidida per Mons. Ramon Malla i Call, bisbe de Lleida. L'acte litúrgic va ser el moment culminant d'acollida de Jesús en el pa de la paraula, en el pa de vida i el l'acollida fraterna.

Després de dinar va haver-hi un concert, ball i també una representació teatral sobre Teresa de Lisieux a càrrec del grup de teatre del col·legi de les carmelites de Lleida.

Jaume Montaña

Barcelona

Prop de 400 preveres han participat en la jornada sacerdotal

BARCELONA.— Més de la meitat dels sacerdots que treballen pastoralment a l'arxidiòcesi de Barcelona han participat en la jornada sacerdotal que es va celebrar el dia 7 de gener al Col·legi La Salle Bonanova. Aquesta onzena jornada, d'ençà que es van iniciar l'any 1988, ha estat presidida per l'arquebisbe de Barcelona, cardenal Ricard Maria Carles, acompanyat pels cinc bisbes auxiliars i pel bisbe emèrit Ramon Daumal.

La jornada va començar amb una salutació inicial del cardenal Carles, en la qual, a més d'agrair als prop de quatre-cents preveres assistents el seu treball, els va encoratjar a aplicar el Concili Provincial Tarraconense: «Ara és l'hora de treballar perquè les resolucions del nostre Concili es facin realitat.» Així mateix, el cardenal Carles va subratllar que les prioritats diocesanes dels darrers anys s'emmarquen clarament en les resolucions aprovades pel

Concili Provincial Tarraconense.

A continuació, la jornada es va centrar en el tema de la preparació del Jubileu de l'any 2000. Concretament, el pare Andreu Marquès, monjo de Montserrat, va fer una ponència sobre *El món cultural del cap de segle* i el teòleg mossèn Josep Maria Rovira Bellosó va reflexionar sobre *El significat del Jubileu de l'any 2000*. Tot seguit, es va celebrar l'eucaristia presidida per l'arquebisbe de Barcelona.

Després de dinar, quatre sacerdots van glossar la figura i l'obra del capellà i escriptor, recentment desaparegut, mossèn Pere Ribot. D'aquesta manera, l'arxidiòcesi de Barcelona va voler retre un homenatge al qui va ser durant quaranta anys rector de Riells del Montseny, tot destacant el seu arrelament a Catalunya i la seva defensa del llegat cultural del nostre poble.

C.C.

Barcelona

«Poseu en pràctica el manament nou de l'amor»

■ El cardenal Ricard Maria Carles es mostra preocupat per la marginació

BARCELONA.— El cardenal arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles, va presidir recentement la solemne concelebració eucarística amb la qual es va iniciar l'última jornada de la XXXVI Assemblea de l'Agrupació de Membres de l'Institut d'Estudis Superiors de l'Empresa (IESE).

Dr. Manuel Dacal, Mons. Ricard Maria Carles i Mn. Ricard Peris.

Van concelebrar l'Eucaristia amb Ricard Maria Carles el vicari de la delegació de l'Opus Dei a Catalunya i delegat del vicegran canceller de la Universitat de Navarra per al IESE, Dr. Manuel Dacal, i el Dr. Ricard Peris, de la capellania del IESE. A la missa hi van assistir centenars de membres de l'Agrupació del IESE, professors i antics alumnes, que ompliren l'oratori de Santa Maria del Col·legi Major Bonai-gua, al costat de la Diagonal.

El cardenal Carles recordà a l'homilia una sessió de treball que havia tingut uns mesos abans amb alguns membres de l'Agrupació i amb professors de l'IESE, als quals havia transmès la seva preocupació per la situació precària en què viuen tantes persones immerses en una espiral de marginació de difícil sortida. Ricard Maria Carles va dir que: «Treballar des dels vostres respectius llocs de responsabilitat perquè minvi tot el possible aquesta marginació de la nostra societat, és una responsabilitat a la qual tots hem de sentir-nos cridats.»

El cardenal va dir, tot citant el beat Josep Maria Escrivà, que entenia molt bé la impaciència, l'angoixa, els desigs inquietos dels qui amb una ànima naturalment cristiana, no es resignaven da-

vant de la injustícia personal i social que pot crear el cor humà.

Pel cardenal una manera eficaç d'evitar l'espiral de marginació és la creació i manteniment de llocs de treball. Ricard Maria Carles va subratllar que «la creació de feina, junt amb altres serveis que l'empresa presta a la societat, tenen un contingut ètic important: no és cap secret per a ningú el mal social que comporta la desocupació generalitzada i els drames personals i socials que sovint es produeixen quan falta feina». El cardenal va afegir que «com a cristians hem de saber transcendir els aspectes sociològics o polítics de la qüestió, per aprofundir la seva dimensió humana».

L'arquebisbe de Barcelona va acabar citant unes paraules de la mare Teresa de Calcuta: «Hem de donar fins que ens dolgui.» El cardenal va explicar que la mare Teresa es referia al fet que a Jesucrist li va doldre estimar-nos, perquè el seu amor el portà a donar la vida per nosaltres. I va afegir que «els cristians hem de mirar al voltant nostre i, quan veiem pobres, hem de començar a estimar-los, fins que ens dolgui: que tinguem sempre un somriure als llavis, que tinguem temps per al proïsme».

C.C.

Girona

Vint joves gironins es plantegen ser laics missioners

GIRONA.— Dedicar la vida a Jesucrist servint els altres, i concretament a els habitants del Tercer Món és la qüestió que durant tres dies va ocupar al monestir de Sant Daniel de Girona una vintena de nois i joves de Catalunya i Balears. Les jornades formen part del pla catalanobalear de trobades missioneres.

Segons Pere Carreras, delegat diocesà de missions, l'objectiu de l'encontre era oferir uns dies de trobada amb un mateix i amb altres cristians en un ambient de reflexió, pregària i silenci per tal de reflexionar sobre la vocació cristiana i el compromís missioner. A les jornades es van tractar diversos punts de reflexió: com ara el sentit

de la vocació a la Bíblia o la identitat i el compromís missioner seglar.

Conxita López, delegada de missions de Solsona, i Pere Carreras van ajudar a la reflexió que va reunir joves d'entre vint i trenta anys que es qüestionen passar un temps de la seva vida treballant pels altres. Les tasques que realitzen els laics missioners són diverses i sempre connecten la feina a les comunitats cristianes del país amb projectes solidaris. A Solsona hi haurà un proper cap de setmana d'animació missionera del 27 de febrer a l'1 de març de 1998.

Miriam Díez Bosch

La cooperació al Tercer Món compta amb nombrosos missioners.

Tortosa

El cardenal Carles parla de la família del segle XXI

■ Destaquen el tema de l'amor i de la fidelitat

TORTOSA.— En la programació que commemora els 400 anys de la consagració de la catedral de Tortosa s'ha inclòs una jornada dedicada a la família cristiana. El 21 de desembre va tenir lloc

El cardenal Ricard Maria Carles va dir en l'homília que les lleis que els governants promulgen i ataquen la cèl·lula de la família són, segons Karl Popper, factors que ataquen els valors d'un poble, manipulen la cultura, la

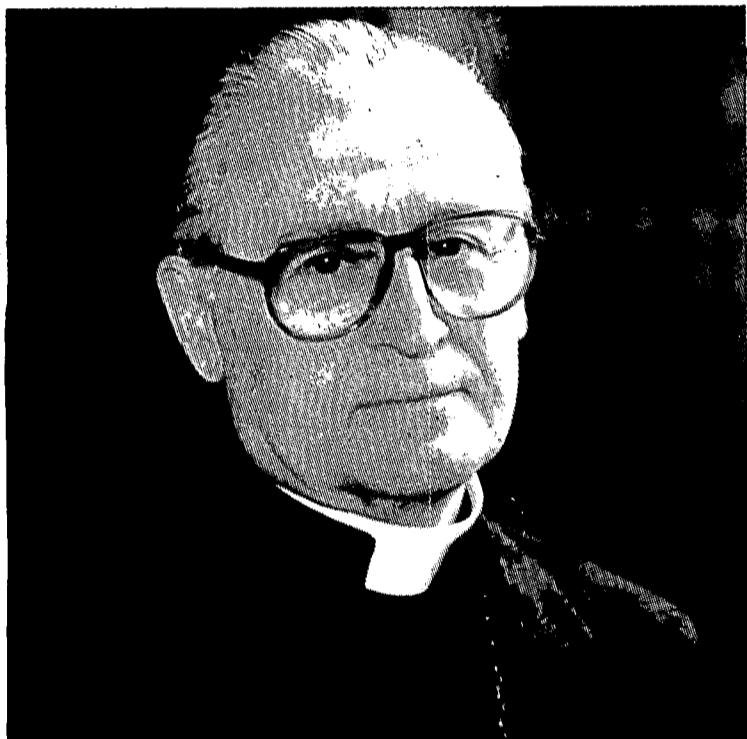
aquesta jornada presidida per al cardenal arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard Maria Carles. Les naus del temple es van omplir de parelles de matrimonis acompanyades dels seus fills.

sensibilitat i el sentit tradicional de la justícia.

D'altra banda, Ricard Maria Carles va afirmar que el primer matrimoni de la humanitat format per Adam i Eva i pensat per Déu era el model original i referencial d'aquesta institució. El cardenal va afegir que «el valor principal que transmet la família és l'amor, un amor que no es construeix sinó que es viu», i va subratllar que l'amor esponsal és reflex de l'amor de Déu —u i tri— un jo, un tu i l'amor, que vol dir: el que estima, l'estimat i l'amor que ve.

El cardenal va dir que quan els mitjans de comunicació ridiculitzen la fidelitat, l'estabilitat del matrimoni fa un pas enrere. Ricard Maria Carles va explicar que l'amor es troba en el fons de l'altre però no en el treball, els diners o les coses materials i va recordar que «la llei de l'amor, on s'inclou la fidelitat per sempre, fa que la família esdevingui un àmbit humanitzador». Finalment, el cardenal va citar Hegel: «La santedat del matrimoni i l'honor professional són les bases de la societat.»

La missa, concelebrada pel bisbe Mons. Xavier Salinas juntament amb altres preveres tortosins, va tenir un final emotiu. Els responsables del capítol i de la confraria de la Cinta van convidar Mons. Carles a signar en el Llibre d'Honor.

El cardenal Ricard Maria Carles.

J. Blanc i Bahima

Barcelona

La Mare de Déu de l'Ajuda: 500 anys de veneració

BARCELONA.— El lema del cinquè centenari de la devoció a la Mare de Déu de l'Ajuda és «L'Ajuda, cinc-cents anys fent barri». L'acte culminant de la commemoració serà la coronació canònica de la Mare de Déu, que se celebrarà el dia 1 de febrer a l'església parroquial de Sant Pere de les Puel·les en una Eucaristia presidida pel cardenal Ricard Maria Carles. A continuació, la imatge serà portada processionalment al seu santuari.

El santuari de la Mare de Déu de l'Ajuda, situat al carrer Sant Pere més baix, és una de les presències marianes més antigues i populars de casa nostra. Ja al segle XV, la imatge era col·locada en una fornícula al lloc on ara s'alça la Volta de la perdiu, que fa cantonada amb el carrer Sant Pere més baix. Pocs anys més tard ja comptava amb capella pròpia i capellà custodi. El 1798 el veïnat aixecava un nou temple la façana del qual ha estat recentment restaurada.

El 1884 el santuari esdevenia el primer convent caputxí de la ciutat després de l'exclaustració del 1835. El 1961 la sagrada imatge va ser proclamada patrona del barri de Sant Pere. Actualment el santuari de la Mare de Déu segueix a càrrec dels framenors caputxins.

P. Josep M. Segarra

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Només 340 missioners reben «Catalunya Cristiana» a tot el món. La resta, esperen un padrí.

P. JOSEP GRAU
Convento PP. Franciscanos
Lavalle, 325
4600 Jujuy
ARGENTINA..... 26.884 ptes.

RAMON CLAPES FARGAS
Escolapios -Apartado 3-
Guanabacoa 11/00
CIUDAD HABANA
CUBA..... 26.884 ptes.

JOSEP MARTÍNEZ FERNÁNDEZ
Apartado 6062
Lima 100
PERÚ..... 26.884 ptes.

M. TERESA MOR
Balgrano, 456
Santiago Esterp
La banda-4300
ARGENTINA..... 26.884 ptes.

(Marqueu amb una "x" el missioner que desitgeu apadrinar)

Nom i cognoms .....

Adreça .....

Població ..... Província ..... C.P. .... Tel. ....

L'import el faré efectiu mitjançant: xec que adjunto gir postal

Domiciliació segons la següent autorització:

Banc / Caixa ..... Oficina .....

Entitat

Oficina

DC

C/C o Llibreta

Senyor director, li prego que atengui, amb càrrec al meu compte / a la meua llibreta, els rebuts que li presentarà «CATALUNYA CRISTIANA»

Signatura:

Magisteri

Carta Dominical

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Davant unes noves legislacions sobre la família (II)

«**E**m sembla que no es pot parlar de "lleis de l'Estat" com d'una cosa absoluta i immutable. Les lleis expressen la consciència comuna de la majoria dels ciutadans i una tal consciència resta sotmesa al joc lliure del diàleg i les propostes alternatives, sota les quals hi ha subjacents unes profundes conviccions ètiques», diu el cardenal Martini en un dels seus

diàlegs recents amb Umberto Eco.

D'això es dedueix que «alguns corrents d'opinió, i també, per tant, les confessions religioses, poden intentar influir democràticament en el tenor de les lleis que considerin que no responen a un ideal ètic, que no representa per a ells res confessional, sinó pertanyent a tots els ciutadans». I sobretot si les lleis afecten una cosa tan fonamental com la família.

«En això consisteix el delicat joc democràtic que preveu una dialèctica entre opinions i creences, amb l'esperança que aquest intercanvi "farà créixer" aquesta consciència moral col·lectiva subjacent a una consciència ordenada.»

Si un poble es vol superar, no es pot abstenir de «fer créixer la consciència moral col·lectiva». Per això, és greu que es doni una manipulació de les tradicions, de la cultura, una dispersió dels valors d'un poble, amb la promulgació de lleis que no estan sempre al servei de l'ennobliment de la persona. No oblidem que la família és l'àmbit en què es transmeten principalment els valors d'una societat.

A propòsit d'aquesta manipulació de la cultura amb la promulgació de certes lleis, convé recordar que Karl Popper, que no parla des de la religió, sinó des de la força del seu discurs intel·lectual, va dir: «Entre les tradicions que hem de considerar més importants, hi ha la que podríem anomenar "marc moral"—corresponent, subratlla, al "marc legal ins-

titucional"— d'una societat. Aquest marc moral expressa el sentit tradicional de justícia o d'equitat de la societat, o "el grau de sensibilitat moral a què ha arribat". Res més perillós que la destrucció d'aquest marc institucional.» (Qualsevol llei nova que toqui la família haurà de mirar de no rebaixar, pel bé del poble, la sensibilitat moral que ha assolit. És prou sabut que, si es vol desestructurar una societat, el camí més directe és desestructurar la família). «La seva destrucció—acaba dient—conduïx finalment al cinisme i al nihilisme, és a dir, al menyspreu i la dissolució de tots els valors humans.»

Tant les persones privades com els polítics es poden trobar en el dilema d'haver de decidir entre l'«ètica de la convicció» i l'«ètica de les responsabilitats». La primera es refereix a les conviccions personals que permeten distingir el bé del mal. La segona ve condicionada per les responsabilitats de la persona davant una altra persona, o un grup, o davant la societat mateixa. Això pot dur a marginar el concepte bé/mal i a optar pel de convenient/no-convenient al grup social.

No oblidem, però, que el que és convenient, o no ho és, no es pot sostreure de la responsabilitat de qui aprova una llei contra les seves conviccions, ja que ha de preveure les conseqüències que en derivaran. Hi ha exemples contemporanis famosos d'aquest dilema.

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe de Tarragona i Primate

L'Esperit porta a la unitat

Aquesta setmana es dedica a l'Octavari de Pregària per la Unitat dels Cristians. És necessari. Els cristians de tot el món no vivim encara en plena comunió. Jesucrist ha fundat una única Església, però el pecat dels homes l'ha dividida.

Jesús va pregar al Pare que tots els creients en Ell fossin u, perquè el món cregui que Ell és l'enviat del Pare per a salvar la humanitat. Aquesta voluntat reiterada del Senyor és per a tots els cristians una exigència constant d'unitat. El Concili Vaticà I diu que «la divisió contradiu clarament i obertament la voluntat de Crist, és un escàndol per al món i perju-

dica la causa santíssima de predicar l'evangeli a tota criatura».

La unitat no és accessòria a l'Església de Jesucrist, sinó quelcom que es troba en el centre d'ella mateixa. Són molt clares les paraules de l'apòstol Pau: «Hi ha un sol cos i un sol Esperit, com és també una sola l'esperança que us dona la vocació a què heu estat cridats; un sol Senyor, una sola fe, un sol baptisme.» La unitat donada per l'Esperit Sant a l'Església és una unitat constituïda pels vincles de la professió de fe, dels sagraments i de la comunió jeràrquica.

La crida a la unitat dels cristians ressona cada vegada amb més força en el cor dels creients, especialment en apropar-se el Jubileu de l'any 2000 de l'encarnació del Fill de Déu, que es féu home per a salvar l'home. Joan Pau II ha dedicat una encíclica a la unitat dels cristians; això significa la voluntat de posar el treball per a la unitat a un nivell molt alt del magisteri papal, amb la precisa intenció de fer avançar el moviment ecumènic. I en aquest document es constata que «per impuls de l'Esperit Sant ha nascut [...] un moviment cada dia més extens encaminat a restablir la unitat de tots els cristians». Aquest any, dedicat especialment a l'Esperit Sant, cal intensificar la pregària i el diàleg per aconseguir la unitat dels cristians. Aquest és el lema de l'Octavari: «L'Esperit

Sant ve per ajudar la nostra feblesa.»

El juny de 1997 s'ha celebrat la II Assemblea Ecumènica a Graz. Ha estat un pas més en el diàleg i en el treball conjunt de totes les Esglésies en la seva presència en l'Europa unida. Hi ha reptes espirituals i reptes que toquen la justícia social i que demanen una resposta evangèlica i eclesial. Això s'ha fet ben palès en aquella Assemblea.

Joan Pau II es pregunta: «¿En l'Europa que camina vers la unitat política, podem acceptar que sigui pròpiament l'Església de Jesucrist un factor de desunió i de discòrdia? No seria aquest un dels escàndols més grans del nostre temps?» Hi ha certament una necessitat urgent d'unir els esforços de les Esglésies cristianes per a una nova evangelització d'Europa. La unitat de l'Església ha de ser un signe i un estímul per a la unitat de la família humana.

El nostre Concili Provincial demana «fomentar i revitalitzar el diàleg ecumènic amb les altres confessions cristianes del nostre país». Que no hi manqui mai la pregària. Ressonen les paraules de Pau VI al patriarca Atenàgores I: «Que pugui l'Esperit Sant guiar-nos pel camí de la reconciliació, per tal que la unitat de les nostres Esglésies esdevingui un signe sempre més lluminós d'esperança i de consol per a tota la humanitat.»

opinió

Zoom

Ja és lluny el dia que les armes van callar a l'antiga Iugoslàvia. Però només callaren les armes, perquè el rancor i l'odi són presents. Els acords de pau deien que els acusats per crims de guerra serien lliurats al Tribunal Penal Internacional de L'Haia. Però ben pocs han pogut ser jutjats. Els grans criminals de guerra continuen en llibertat amb l'aquiescència d'alguna potència occidental que recorda antigues aliances; que ara obliguen a una mala indulgència i deixen la porta oberta a nous delictes contra la humanitat.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Neix el primer canal catòlic de TV a Espanya

Fa poques setmanes que l'arquebisbe de Toledo, Mons. Francisco Álvarez Martínez, inaugurava un canal diocesà de TV. Fou present a l'acte la mare Angèlica, religiosa fundadora i presidenta de la cadena de ràdio i televisió per cable Eternal World Television Network (EWTN).

Ja des del juny de l'any passat el canal diocesà emetia una fase experimental de la cadena catòlica mundial de televisió. EWTN difon la seva programació per tot el món a través de quatre satèl·lits, arriba a 27 països i és seguida per uns 150 milions de persones.

En principi, la cobertura del nou canal de Toledo és d'àmbit provincial i ofereix la programació diària en castellà, que distribueix la EWTN per satèl·lit, així com connexions en directe amb el Centre Televisiu del Vaticà. Els dimecres transmet l'audiència general del Papa, i els dimecres, l'Àngelus des de la plaça de Sant Pere de Roma. El mes d'agost passat va donar els actes celebrats a París amb motiu de l'encontre mundial del Papa amb els joves, així com l'enterrament de la mare Teresa de Calcuta. Per a aquest mes de

gener té previst oferir la visita de Joan Pau II a Cuba.

A partir d'enguany, la cadena diocesana ha començat a produir la seva pròpia programació, especialment amb espais informatius sobre la vida de l'Església i reportatges sobre família, joventut i catequesi. També ofereix a les televisions locals que ho desitgin, la producció de programes de contingut religiós.

Durant l'acte inaugural a què ens hem referit, l'arquebisbe de Toledo va assenyalar que «la nostra comunicació de la fe no pot prescindir del món dels mitjans de comunicació social». Per la seva banda, la mare Angèlica, abadessa del monestir de clarisses de Nostra Senyora dels Àngels de Birmingham (Alabama), va manifestar que «avui molts milers de persones encara no coneixen Jesús perquè no hem arribat a tots els llocs on cal que siguem presents; la ràdio i la televisió ens ho faciliten».

¿Reeixirà la cadena televisiva de l'Església de Toledo? El temps ho dirà.

En l'àmbit català, en el Concili Tarraconense es va fer una proposta per crear una cadena de ràdio i televisió de l'Església per a tot el Principat, però no va prosperar ni va passar òbviament a formar part de les 170 resolucions aprovades. Motius: ¿divergències ideològiques i eclesials entre els membres del Concili? ¿Temor que fos capitalitzada per grups reduccionistes? ¿Oportunitat perquè l'Església dominés aquest monstruós mitjà de comunicació, en contra del missatge evangèlic, senzill i humil? Ja ho deia el Dr. Busquets, un dels quatre ponents del Concili: «La comunió pastoral es pot estripar de moltes maneres: per excés de particularismes, per excés de profetisme o per excés d'autoritarisme...»

¿La cadena suposaria una angúnia econòmica greu per a les diòcesis catalanes? És probable. *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel passen angúnies econòmiques, però fins ara se n'han sortit.

Notes insignificants

Germà Adrià

El mirall del somriure

Avui he viscut un contrast significatiu. A la nit he anat a dormir pensant, alegre i trist. Al matí, com molts altres dies, una mare ha portat el seu fill petit de quatre anys a esmorzar. L'ha portat a empenques, com sempre. I li ha dit: «Si et bellugues abans que torni et donaré un cop de peu al ventre que et rebotarà...» El nen, que és molt simpàtic, només ha dit una cosa: «Putà!» i després s'ha rentat les mans, s'ha pres la llet amb les pastes i ha demanat un entrepà.

«Et rebotarà!» «Putà!» Dues expressions molt típiques en uns certs ambients:

A la tarda, he agafat el metro a Cornellà i ha pujat una mare amb el seu fill de tres anys. La mare anava vestida molt senzilla. Era morena i tenia els ulls una mica tristos. El nen ha entrat sol al vagó, s'ha agafat en una barra i ha deixat seure la seva mare. Després, el nen, sense dir res ni molestar ningú, anava i venia... El custodiava el somriure i la mà de la seva mare, que algunes vegades feia veure que el protegia d'un cop. El nen només ha dit: «Mama!»

«Putà!», «Mama!» Quina mare estima més el seu nen? De quina manera ho fa cadascuna? Quin nen aprèn a estimar millor la seva mare?

Jo, Senyor, al matí i a la tarda he pregat pel fill i per la mare. I et demano, Senyor, que totes les mares sàpiguen i puguin tractar amb dignitat, estimació, respecte i delicadesa els seus fills.

Et demano, Senyor, que tots els nens tinguin sempre el mirall del somriure de la seva mare, i que tinguin la mà atenta, imperceptible de la mare.

¿Per què el petit del matí no ha contestat la seva mare amb estimació, sinó amb un insult? ¿Ell sabia que era un insult? Senyor, no sabia el que deia.

Tribuna

Pere Montagut Piquet
Doctor en Teologia Espiritual

La gràcia de Nadal

«Et vas complaure a amagar-nos el teu saber profund, ciència infinita... essent l'Onnipotent semblaves ignorant... mostra'm els secrets que amaga el teu Evangeli.» Teresa de l'Infant Jesús, verge i doctora de l'Església, llueix aquest Nadal amb particular intensitat. Com ella, també nosaltres —enmig d'una «nit beneïda»— podem rebre la gràcia d'una completa conversió. Un torrent de llum ens arriba a través de la Doctora més jove de l'Església: als qui són petits el pecat no els pot fer mal; a la taula del sofriment hi troben el pa de cada dia i, saciats de misericòrdia, l'abandó no els fa por perquè, en el mar de la confiança, comencem a pagar l'Amor amb amor. Deixant-se estimar per Aquell que és Etern, Teresina parla com ningú d'una experiència interior que és amor en progrés, metamorfosi espiritual feta de suavitats i exigències.

La pobresa d'esperit que Déu troba en Teresina és la porta oberta perquè el Doctor dels doctors li reveli «noves llums, sentits amagats i misteriosos». Encara que els pensaments de l'ànima no poden traduir-se sense el risc de perdre el seu sentit inspirat «Déu ha volgut que els seus secrets no quedessin amagats i per això va capacitar Teresa per proclamar els secrets del Rei» [Joan Pau II, Carta Apostòlica *Divini amoris scientia* (DAS), núm. 11 (19-X-1997)]. Però fou, sobretot, la gràcia de comprendre el misteri de l'abaixament del Crist el que va confirmar-li la «confiança audaç de ser una gran Santa». La commoció teresiana arriba quan Déu s'abaixa cada dia per trobar «un Cel que estima molt més que el primer». Aquesta constatació la mou interiorment a encetar un camí del tot nou. Aquella «nit lluminosa», Teresa començà a pouar en el misteri de «l'amorós menut Infant» que es féu «feble

i sofrent per amor». D'ençà d'aquell Nadal de 1886, on Jesús la féu créixer en un moment, les converses espirituals amb la seva germana Celina comencen a posar al descobert l'instrucció de Jesús que s'amaga ja només darrera d'un vel «fi i transparent» tot semblant «espurnes amoroses a mans plenes».

TEOLOGIA SAPIENCIAL

La sintonia amb l'abaixament del Crist i la instrucció rebuda havien de donar molt de fruit. Sense una especial preparació teològica, sense una representació científica del seu pensament ni pròpiament un cos doctrinal, l'Església reconeix en els escrits de Teresa de Lisieux un «testimoni il·luminat de la fe», una «il·luminació particular» sobre la realitat de l'Església, una «ciència espiritual» per la qual ha assimilat les veritats divines i ha comprès internament els misteris de la fe. D'aquesta manera, com a «autèntica mestra de la fe i de la vida cristiana» ha unit teologia i vida espiritual. La seva espiritualitat és alhora professió de la fe de l'Església, experiència del misteri cristià i camí de santedat. Aquesta és la maduresa d'una síntesi sapiencial (DAS, núm. 7 i 8).

Teresina sap prou bé que «Déu és incapaç d'inspirar desitjos irrealitzables» i, per això, fins que no troba la seva vocació passa per la follia de voler ser-ho tot. Intueix que el pecat no és un problema de justícia sinó d'amor; aspira a alliberar l'etern desig amorós de Déu i ésser la seva víctima, l'holocaust, l'ofrena, en una paraula, «serà una revolució de l'Esperit Sant en l'evolució espiritual de la humanitat (...) serà per al món, la demostració vivent del que pot l'amor de Déu quan no troba obstacles humans en la seva acció» (A. Combes). Aquesta jove, que als catorze anys ja comprèn el secret de la vida cristiana, ha rebut, doncs, «en el sentit ampli de la paraula, una missió teològica, una missió confiada directament per Déu a la seva Església» (Urs Von Balthasar). Entre un munt de desitjos infinits i una mirada realista sobre ella mateixa cerca la manera de pujar «l'escala de la perfecció». Amb els ulls de l'Evangeli llegeix la integritat de l'Escriptura i troba el nucli de la seva espiritualitat: el Bon Déu crida l'inexpert, el simple (Cf. Prov. 9,4) i qui respon a la crida serà estimat com estima una mare (Cf. Is 66,13).

El missatge evangèlic del «caminet» confirma i renova la veritat més fonamental i més universal: el do de la filiació divina. Quan la perfecció ja no consisteix

«en el fet de rebre moltes llums» sinó en la dolçor d'ésser dèbil i petit, les tenebres més espesses poden cobrir el cel d'una vida de fe però no poden fer que Teresina estimi amb càlcul, o que torni a caminar per les petjades de pecats passats o que desvetlli Jesús mentre dorm enmig de la tempesta. «Una de les conviccions de la Santa —va escriure el Cardenal Jubany— és que la petitesa i la finitud de l'home ja no són obstacle a l'acció amorosa de Déu (...) Teresa ens ha fet conèixer el valor de la petitesa humana com un element necessari i indispensable a l'acció de Déu» (Homília a

Lisieux, 4-X-1993). La seva síntesi sapiencial, doncs, porta el segell de la ressonància vital del «geni femení»; la inspiració contemplativa que «canta totes les expressions de la caritat divina de Crist tal com les presenta l'Evangeli» i el testimoni d'una jove que ha arribat a la «maduresa de la santedat en poc temps» (DAS, núm. 11).

LA DOCTORA DE L'AMOR

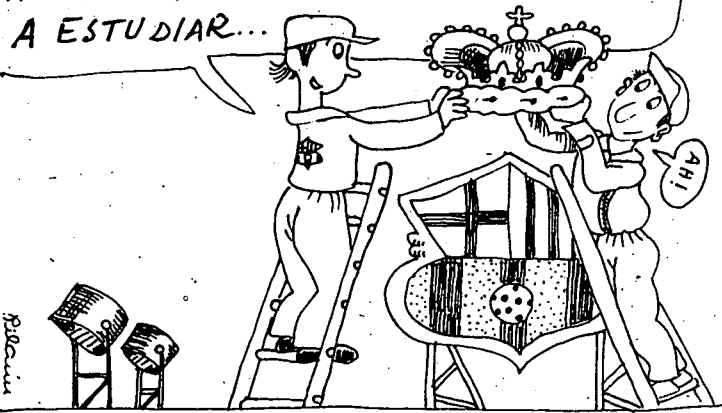
Guiada per l'Esperit de Déu, Teresina és conscient de la comunicació que la Trinitat fa de si mateixa. Gaudeix d'una experiència particularment viscuda de la transformació que produeix en nosaltres l'amor de Déu; es deixa prendre per Crist i es transfigura progressivament en Ell des d'una viva experiència de fe i d'amor oblatiu. Entén la seva existència com un acte d'adoració al misteri de Déu i passa d'un coneixement comú de la vida teològica a una altre fonamentat en la consciència de la presència de Déu. Per això, i no per altres coses, Teresina, sense actes ni fenòmens místics, presenta una vida mística; sense activitat o vida pròpiament apostòlica ha viscut projectada des d'un intens esperit apostòlic. Si l'Amor s'abaixa i es revela a l'ànima senzilla i a la més sublim, ella vol quedar-se petita i estimar la pròpia impotència.

A quantes malalties espirituals pot posar remei aquesta Doctora de l'amor! Per una part, ens allibera de pensar que l'amor misericordiós sigui la seguretat d'un perdó que ens permeti viure afegint pecat sobre pecat (Cf. Eclo 5,1-8). Morir d'amor és la perfecta síntesi d'una vida asceticomística. Navegar per les onades de l'Amor infinit compromet a petites lluites, a nodrir-se de sacrificis. D'altra banda, ens recorda que la força de l'amor està condicionada a la intensitat de la unió amb Jesús. Així ens allibera també de la temptació de deixar de ser apòstols de l'amor per quedar-nos en un pur «voluntariat». L'accent no és pas la nostra disponibilitat sinó Ell mateix que vol estimar en nosaltres aquells que ens ha manat estimar. Per estimar com Crist, Teresina és «massa feble però curullada d'amor per Ell no pot estar inactiva». Allunyada de la «formal divina» no és més que una «pobra desferra inútil». No només ha rebut la gràcia de comprendre què és la caritat sinó que li ha entrat dins del cor per la Sang que raja de la Creu.

El pinzellet de Déu per a un temps con el nostre té el rostre d'aquesta carmelita que es confón amb el de la Santa Faç. «Avui que som tan savis —escriu mossèn Ballarín— Déu ens l'ha enviada perquè sapiguem que el pecat i la gràcia continuen en el món sota les formes específiques dels nostres dies, i que les armes de lluita són, com sempre, les de l'Evangeli». La missió de Teresa de l'Infant Jesús desvetllarà un nou impuls de renovació en tots els àmbits de la vida cristiana. I pel que fa a la reflexió teològica i a la investigació doctrinal serà un vertader model a l'hora «d'integrar l'aspecte intel·lectual i científic amb la santedat de vida i l'experiència contemplativa del misteri cristià» (Joan Pau II, 24-X-97). Un senyal més, doncs, per no oblidar la unitat de l'ensenyament teològic, l'esforç per una disposició més vital de les veritats revelades i una teologia connectada amb el dinamisme de l'Esperit que —ja a la terra— deifica, transfigura i inaugura el Regne de Déu en el cor del qui creu (*Oriente Lumen*, núm. 6). La influència de la Santa —ara amb la seva *auctoritas theologica*— és un motiu d'esperança per trobar en els amics de Déu el vertader camí del Senyor que fa sants els qui hi caminen.

Humor

DE MOMENT NOMÉS ÉS UN PROJECTE, PERÒ CONVERTIR EL BARÇA EN UNA MONARQUIA HEREDITÀRIA ES UNA IDEA A ESTUDIAR...

Cartes del lector

En defensa de l'episcopat català de 1936

Sr. Director,

M'ha causat una gran tristesa que hagueu concedit una pàgina del nostre setmanari a Mn. Dalmau, que l'ha aprofitada per criticar sense cap fonament històric l'episcopat català i espanyol dels durs anys de la persecució religiosa i tergiversar els fets des de 1939 als nostres dies. No és just que sota la capa noble i popular de «l'ecologisme» s'ataquin veritats històriques, persones respectables i fets i doctrines religiosos clarividents. Quan una publicació catòlica dona notícies i reportatges d'aquest estil —és a dir, negatives—, té l'obligació de publicar juntament uns comentaris de rèplica, serens, assenyats i verídics com a orientació per als lectors o no publicar-los.

M'esborrona pensar la confusió que poden causar els pensaments sinuosos de l'esmentada entrevista en la ment de molts lectors catòlics de bona fe sense experiència històrica per rebutjar-los. Crec que *Catalunya Cristiana*, per principi, no hauria de donar cabuda a persones que tenen mala fama de propagar dubtes contraris a la fe.

FRANCESC A. PICAS
La Jonquera

El rei i els pressupostos militars

Sr. Director,

Amb motiu de la Pasqua militar, el rei Joan Carles es va referir amb satisfacció a l'increment dels pressupostos de defensa per a aquest any i va mostrar la seva confiança en què «l'evolució de l'economia permeti mantenir aquesta tendència i així assolir una eficàcia més gran». En la mateixa data, diversos alts comandaments militars van demanar augments dels pressupostos de defensa. Estic en desacord amb aquestes manifestacions. No tan sols perquè opino que constitucionalment aquestes qüestions són competència dels poders civils i no han de ser objecte d'intervenció per part dels poders militars —el rei en primer lloc— sinó perquè crec que som nombrosos els qui pensem, aquí i en molts altres llocs, que allò necessari per a la defensa i la promoció de la pau és una progressiva disminució arreu dels pressupostos militars i no el seu increment.

JOAN GOMIS
President de la Federació Catalana d'ONG per la Pau
Barcelona

Més comentaris sobre Els Joglars

Sr. Director,

Em vull referir al comentari de certa obra teatral polèmica, publicat al número 951 de *Catalunya Cristiana*. Certament, em sorprèn el bon amic Francesc A. Picas quan, en referir-se al grup teatral que la representa, diu textualment: «Ja hem sortit defraudats i deprimits per les seves obres anteriors.» Jo li pregunto: I encara insisteix? Sabent el tarannà de certes llumenes obsessionades només a ofendre i ridicularitzar el catolicisme i l'Església, jo, per sistema, descarto posar els peus a les sales de representació quan es tracta d'actors d'aquesta mena. I si es tracta d'algun escriptor, ni m'entretinc a mirar la portada del seu llibre, per la insistència en el tema i manca d'originalitat. No seria aquest un exemple a seguir?

JOSEP M. BALSELLS i TORRES
Barcelona

El reportatge sobre sant Ramon de Penyafort

Sr. Director,

Volem felicitar-lo pels articles del Dr. Josep M. Aragonès i del dominic P. Llorenç Galmés sobre san Ramon de Penyafort, que van sortir publicats al número 954 de *Catalunya Cristiana*. Rebi la més cordial enhorabona en nom del Dr. J. M. Font, president de l'Associació d'Amics i Devots de sant Ramon de Penyafort de Barcelona, i de tota la Junta. Un agraïment que fem extensiu a tots els seus col·laboradors que han contribuït en aquesta referència tan esplèndida i magnífica de sant Ramon de Penyafort, figura il·lustre de la Catalunya medieval.

MANUEL RUCABADO i VERDAGUER
Vicepresident de l'Associació d'Amics i Devots de Sant Ramon de Penyafort (Barcelona)

El silenci a les misses

Sr. Director,

Sobre l'escrit del germà Adrià *On és l'alegria a les misses?*, estic totalment d'acord en què les misses han de ser celebrades amb alegria, entusiasme i il·lusió, amb cants vibrants, la participació dels fidels, etc. Si moltes vegades això no té lloc és per diverses causes. Per exemple, la malaltia, el cansament o la tristesa d'alguns fidels. Cal dir també que quan anem a l'església volem que hi hagi silenci. Quan preguem ho volem fer en silenci, perquè en el secret de les nostres paraules Déu ens escoltarà i, alhora, ens parlarà. Tots els sants han estat moltes hores en silenci per poder pregar, parlar i riure amb Déu.

MONTSERRAT SABÉ COLOM
Banyoles

El nou codi deontològic dels metges catalans

Sr. Director,

La tasca del metge és de lliurament sense límits als altres, a tot home, dona, infant, fetus o embrió. Des de la nostra llibertat i allunyats del debat polític, creiem adient fer les següents precisions al nou codi deontològic dels metges catalans.

1. No entenem perquè cal un codi específic per als metges del nostre país, que estimem profundament i als habitants del qual volem servir com a metges fins a l'extrem. Especialment en uns moments històrics en els quals els models de conducta del món occidental són molt semblants.

2. En el redactat del nou codi observem una desharmonia filosòfica entre uns articles i uns altres: mentre uns pertanyen a l'ideari socialcristià, d'altres ho són del pragmatocapitalisme. El text no és un tot harmònic i homogeni.

3. Trobem a faltar algunes precisions sobre el malalt mental, un cas particular en la medicina on drets com el del consentiment informat per a algunes actuacions mèdiques s'han de reformular per a una millor atenció al que pateix en la seva ment.

4. Caldrien haver-se precisat quins regals o grups d'ells poden els metges o les associacions mèdiques acceptar de la indústria farmacèutica, en la línia de l'informe Kennedy, i quins no poden ser acceptats sota cap concepte. Creiem que en aquests regals rau una bona part del dèficit econòmic de la sanitat catalana.

5. S'ha perdut una ocasió única per establir un temps mínim per visita mèdica, ben minutat, ben computat d'alguna altra manera. Així s'hauria ajudat enormement la dignificació de la professió mè-

dica, especialment al sector públic.

6. Recordem, pel que fa al funcionament dels comitès deontològics dels col·legis de metges, que la Constitució espanyola prohibeix expressament els tribunals d'honor.

7. Una de les millors mostres de respecte per als altres és conèixer com volen ser respectats i tractats. En aquest sentit falten precisions sobre els drets religiosos dels malalts i sobre la consideració de l'home com un ser biopsicosocial i religiós. I el coneixement i respecte de les religions i creences del nostre mitjà és imprescindible per aconseguir una atenció integral dels nostres malalts.

8. Pensem que el metge té l'obligació moral de conèixer bé el llenguatge i la llengua en la qual expressen millor els seus signes i símptomes els habitants i transeünts de la població on treballa.

9. Ens temem que alguns articles siguin interpretats just a l'inrevés de com es llegeixen: això ja ha passat amb el famós «tots tenen dret a la vida» de la Constitució.

10. Recordem que provocar un avortament no és un acte mèdic. Així ho entén el mateix legislador espanyol quan ho despenalitzava, sota uns suposats, faci qui ho faci, sota la genèrica direcció d'un metge (ni tan sols ha de ser especialista en obstetrícia i ginecologia). El nou codi va més enllà de la llei, ja que considera ètic qualsevol avortament provocat per tal de comptar amb el consentiment de la dona.

Per tot això, des de la nostra legítima llibertat, i sense infravalorar el treball ingent dels ponents del nou codi i la seva bona voluntat, creiem desencertat aprovar un text ambigu que aporta poc valor afegit als anteriors.

METGES CRISTIANS DE CATALUNYA

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les vint línies mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportú i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

església en el món

Àustria

Uns 80.000 joves units per la pau i l'ecumenisme en la trobada de Taizé

■ El germà Roger llança un missatge d'optimisme cristià

VIENA.— Protestants, catòlics i ortodoxos. Vuitanta mil joves procedents de tot Europa han volgut celebrar l'arribada de 1998 amb una vigília d'oració. La comunitat francesa de Taizé ha tornat a convocar la joventut, per vintena vegada, per compartir una experiència ecumènica. En aquesta ocasió, el germà Roger ha escollit l'alegria com a eix de reflexió: «L'Evangelí mai no presenta una mirada pessimista sobre l'ésser humà. Tot el contrari. Desperta una alegria serena. I davant d'aquest patiment, el cor pot esquinçar-se, però no per això endurir-se.»

Durant cinc dies, del 29 de desembre de 1997 al 2 de gener de 1998, Viena ha pres el relleu a Stuttgart, ciutat que l'any passat va preparar la trobada i ha acollit la comunitat ecumènica de Taizé. Els joves, de totes les confessions cristianes i originaris de tots els països d'Europa, han redescobert el sentit de l'oració. El germà Roger, de 83 anys, és el frare carismàtic que dirigeix la comunitat de Taizé. En aquesta trobada ha volgut transmetre als joves un missatge ple d'esperança a través de la carta *L'alegria inesperada*: «Déu dona sentit a la nostra vida a través del que en nosaltres és vulnerable, sense bellesa... és necessari cremar una llum en nosaltres. Potser és molt debíl, però suficient per il·luminar les nostres foscores.»

La capital austríaca va reunir 3.000 joves francesos, 5.500 del Bàltic, 6.000 de l'antiga Iugoslàvia, 2.500 de Rús-

sia i Ucraïna, etc. L'organització de la trobada destaca que la presència de la joventut russa i ucraïnesa és un signe d'esperança de cara al diàleg ecumènic amb les esglésies d'Orient.

L'arquebisbe de Viena, Mons. Christoph Schönborn, reflexionava així sobre aquesta concentració de joves: «Ara ho veig més clar: Europa es construeix econòmicament, però sobretot humanament i espiritual. Si no es construeix a aquest nivell, no podrà existir en el pla polític i econòmic.»

El crit de la joventut

Els joves no només han volgut fer-se sentir, sinó també fer-se comprendre. Amb la seva presència a Viena han volgut demostrar que tenen ganes de canviar el món, que posseeixen una

El germà Roger, pelegrí de la pau.

escala de valors en la qual la reconciliació i la pau ocupen uns llocs molt destacats. Alguns joves assisteixen a aquestes trobades que organitza la comunitat de Taizé per trobar respostes. Aquest és el cas de Leonardo, procedent d'Itàlia: «Jo he vingut per curiositat. Per mi mateix. Estic buscant i sóc aquí.»

Cadascun dels 80.000 joves que s'han concentrat a Viena ha vingut amb les seves inquietuds, amb les seves il·lusions, amb els seus dubtes, amb entusiasme... però tots han viscut aquests dies sota la llum de la unitat: «Allò que impacta tothom en aquestes trobades és la impressió d'autenticitat que se'n desprèn. En un país (Rússia) on has après a desconfiar, arribes a Taizé i aprens el contrari, la confiança. És una famosa escola de llibertat i d'apropament als altres, cadascú amb les seves diferències», explica Ala Koustova, de Moscou.

El Parc de les Exposicions ha estat l'escenari on han tingut lloc els moments d'oració comuna, traduïda a vint idiomes, i els tallers de reflexió. Cada nit, el germà Roger es dirigia als joves reunits en aquest parc amb una meditació sobre l'alegria cristiana.

L'assistència dels joves a les concentracions de Taizé és un fenomen d'importància considerable. Davant de la resposta de 80.000 joves a Viena, el germà Roger fa aquest comentari: «Molts ens diuen que la seva estada a Taizé els ha permès de realitzar un nou descobriment de l'oració i adquireixen una visió més concreta de l'Església.»

Els grans líders cristians d'Europa han mostrat el seu suport a aquesta trobada de Taizé. Així, Joan Pau II va animar als joves a continuar amb «l'esperit de la Jornada Mundial de la Joventut que es va celebrar a París, i en l'organització de la qual la comunitat del germà Roger va fer una gran contribució.» Per la seva part, el patriarca Alexis II de Moscou assegurava que «sento l'alegria de veure la força i l'acció de la Paraula de Déu a Viena.»

Protestants, catòlics i ortodoxos s'han reunit a la capital austríaca per viure un esperit d'unitat i fer realitat les paraules del germà Roger: «No podrà haver establert a Europa sense reconciliació ni perdó.»

ESTATS UNITS

Alarma davant la clonació humana

CHICAGO.— En nombroses ocasions Joan Pau II ha alertat sobre el perill de crear clons humans. Actualment, la preocupació del Sant Pare pel fet que investigadors sense escrúpols facin elucubracions econòmiques i científiques amb l'ésser humà, esdevé més inquietant que mai.

Richard Seed, un científic de Chicago, ha declarat que està disposat a crear un clon humà, i que si és necessari es traslladarà a Mèxic per fer aquest experiment, ja que la legislació nord-americana no permet aquestes pràctiques. Seed ha afirmat que el seu objectiu «consisteix a establir una clínica per a clons humans que doni beneficis econòmics». Segons aquest científic, «quan Déu va fer l'home a la seva imatge i semblança, el que volia és que l'home acabés convertint-se en Déu. La clonació és el primer pas seriós en la conversió de l'ésser humà en Déu».

C.C.

C.C.

Malgrat la pau, més de 8.000 víctimes l'any 1996

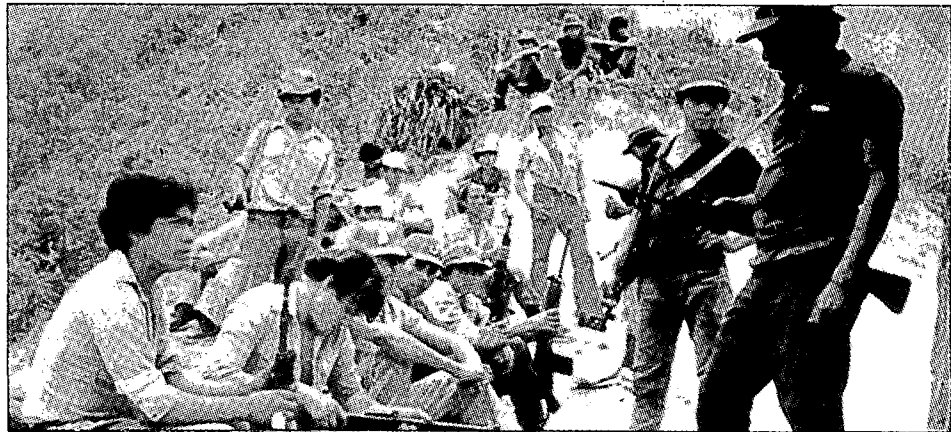
EL SALVADOR.— Els defensors dels drets humans, entre ells l'oficina de l'arquebisbat de San Salvador (Tutela Legal), qüestionen el fet que les autoritats salvadorenques no vulguin investigar sobre els crims del passat. També critiquen el model de desenvolupament neoliberal que condemna a extrema misèria més de la meitat de la població.

Analitzant la violència endèmica que ensagna el seu país, María Julia Hernández, directora de Tutela Legal, assegura que, per a molts, cada dia es limita a un combat per sobreviure. Els acords de pau de 1992 entre la guerrilla i el govern posaren fi a deu anys de cruel guerra civil que han suposat prop de cent mil víctimes. Però ha mancat, sobretot, la voluntat de posar fi a la impunitat.

Actualment, la major part de casos de violació dels drets de l'home registrats a Tutela Legal es refereixen a la nova policia nacional que acull en les seves files homes de passat obscur. Moltes de les persones implicades en les massacres que han aterrit durant anys la

població salvadorenca provenen de les unitats de la Guàrdia nacional, de la Policia nacional, de la Policia financera (Policia d'Hisenda) o de l'exèrcit. «Nosaltres vam provar, l'any passat, els lligams existents entre la policia i els "escamots de la mort", però això gairebé no ha tingut ressò», lamenta Hernández. «No ha tingut cap conseqüència per a les persones implicades», afegeix.

Aquests grups, sovint anomenats «incontrolats», han comès nombrosos segrestaments i assassinats treballant a l'ombra dels diversos cossos de seguretat de l'Estat; entre els atemptats realitzats per aquests col·lectius cal recordar el de l'arquebisbe de San Salvador,

La violència a El Salvador, un tema encara no resolt.

Mons. Óscar Arnulfo Romero. D'altra banda, els «autors materials» de l'assassinat dels jesuïtes de la Universitat Catòlica de San Salvador (UCA) han estat identificats com a membres del «batalló Atiacati», una «unitat d'elit» tristament cèlebre per les massacres comeses durant la guerra civil. La directora de Tutela Legal afirma sense embuts: «Encara fa falta una enquesta sobre els autors

intel·lectuals que han ordenat i planificat aquests assassinats. Hi ha molts indicis que porten fins a les més altes esferes de l'exèrcit.»

Hi ha hagut també mancances en la restitució i confiscació d'armament. A més, l'apartat dels acords de pau referents a la reinserció a la societat civil dels antics combatents no s'ha posat en marxa. (APIC)

Els primers anys dels teus fills, els més receptius

DESENVOLUPAMENT INTEGRAL DE LA FAMÍLIA

ESCOLA DE PARES

Curs: EL NEN DE 0 A 6 ANYS

TEMES:

1. El nen de 0 a 6 anys. L'edat de l'esperit absorbent.
2. El negativisme dels 3 anys. Revisió dels principis d'autoritat.
3. Evolució de les reaccions psicomotores i dels interessos.
4. El nen i el joc.
5. Desenvolupament adaptatiu del llenguatge i de la sociabilitat.
6. Caracterologia. Coneixement dels temperaments.
7. Maneig de conflictes. Necessitat de seguretat i d'independència.
8. Com ensenyar el valor religiós. Virtuts i valors.

Sessions: 8

Dates: 22 gener 98 / 5, 19 febrer 98 / 5, 19 març 98 / 2, 23 abril 98 / 7 maig 98

Horari: Dijous, 21 hores

Donatiu: 7.000 ptes./parella - 4.000 ptes./persona

Professorat: P. Mario López, L.C. / Dr. Lluís Folch i Soler / Pilar March / M. Antonieta Casanueva

INFORMACIÓ I RESERVA DE PLACES:

Tel. i Fax 280 27 92

ADOLESCÈNCIA, època de crisi?

DESENVOLUPAMENT INTEGRAL DE LA FAMÍLIA

ESCOLA DE PARES

Curs: ADOLESCÈNCIA

TEMES:

1. Adolescència, època de crisi? Característiques d'aquesta etapa.
2. El despertar del jo i els conflictes que planteja.
3. L'ambient familiar i l'afirmació de la persona.
4. L'adolescent i els grans valors.
5. Ruptura, transició i projecció cap a la maduresa.

Sessions: 5

Dates: 22 gener 98 / 19 febrer 98 / 26 març 98 / 30 abril 98 / 21 maig 98

Horari: Dijous, 21 hores

Donatiu: 7.000 ptes./parella - 4.000 ptes./persona

Professorat: P. Joaquim Petit, L.C. / Dr. Lluís Folch i Soler / M. Antonieta Casanueva

INFORMACIÓ I RESERVA DE PLACES:

Tel. i Fax 280 27 92

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic C; ferial II)

Temps de durant l'any (Salteri: setmana 2)

GENER

18. Diumenge

II de durant l'any Verd. Lectures: Isaïes 62:1-5 / Salm 95 / 1 Corintis 12:4-11 / Joan 2:1-11

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Atenògenes, mr.; Volusià, b.; Leobard, mr.; Deícola, ab.; Santes, Prisca, Liberata i Beatriu, vgs.; Beat Jaume-Hilari, germà de la Salle, mr.; Comença avui i acaba el dia 25 la setmana d'oració per a la unitat dels cristians.

Festa Major: a Caldes de Montbui, Falset, Guimerà, Montbrió del Camp, Puig-reig i la Vilella Alta.

19. Dilluns

Fèria Verd. Lectures: 1 Samuel 15:16-23 / Salm 49 / Marc 2:18-22

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Màrius i Marta i els seus fills Audifaç i Àbac, mrs.; Canut, rei, mr.; Germànic, Geronci i Cato, mrs.; Santes, Pia i Germana, mrs.

20. Dimarts

Fèria Verd. Lectures: 1 Samuel 16:1-13 / Salm 88 / Marc 2:23-28. Si es vol: *Sant Fabià, papa màrtir (MLI) Vermell; Sant Sebastià, màrtir (MLI) Vermell.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eutimi, ab.; Neòfit, mr.

Festa Major: a Alcarràs, Alfarràs, Alfés, Alió, Almenar, Alòs de Balaguer, Alpicat, Belvís, Bigues, la Bisbal del Penedès, la Canonja, Cànoves, Castellserà, Constantí, Copons, Cunit, Espolla, Figols d'Organyà, Fondarella, la Granja d'Escarp, Gratallops, Isona, Ivars de Noguera, Maials, la Masó, el Masroig, Mitralcamp, Moià, Monistrol de Montserrat, Olvan, els Omellons, Oristà, els Pallaresos, Perafort, Polinyà, Riudoms, Rodonyà, Sant Jaume dels Domenys, Sant Llorenç d'Hortons, Sant Martí de Tous, Sant Pere Pescador, Santa Maria d'Oló, Soses, Taradell, Tèrmens, Tordera (Segarra), Torrebesses, Torrefarrera, Torrelameu, Viladecans, Vilagrassa, Vilanova d'Escornalbou, Vilanova de Segrià, Vilaplana, Vila-rodona i el Vilosell.

21. Dimecres

Sant Fructuós, bisbe de Tarragona, i els seus companys màrtirs, Auguri i Eulogi, diaques (F) Vermell. Lectures: Hebreus, 10:32-36 / Salm 33 / Joan 17:11b-19

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Epifani, b.; Menrad, mjo.; Santa Agnès, vg. mr.

Festa Major: als Hostalets de Balenyà, Sant Fruitós de Bages i la Vall de la Santa Creu.

22. Dijous

Fèria Verd. Lectures: 1 Samuel 18:6-9; 19:1-7 / Salm 55 / Marc 3:7-12. Si es vol: *Santa Agnès, mr. (MLI) Vermell; Sant Vicenç, diaca, mr. (MLI) Vermell.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Anastasi, mjo. mr.; Victor i Oronci, mrs.; Gaudenci, b.

Festa Major: a Ager, Besalú, Cabanes, Cabrera de Mar, Castellbisbal, Castellfollit de Riubregós, Castellolí, Castellvell del Camp, Espinelves, Esterrí d'Aneu, Gualba, Llança, Maià de Montcal, Menàrguens, Mollet del Vallès, Prats de Lluçanès, Regencós, Riells, Rupià, Sant Vicenç de Calders, Sant Vicenç de Castellet, Sant Vicenç dels Horts, Sant Vicenç de Montalt, Sant Vicenç de Torelló, Torregrossa, Tossa de Mar, Vallromanes, Viladecans i Vilamalla.

23. Divendres

Sant Ildefons, arquebisbe de Toledo (MO) Blanc. Lectures: 1 Samuel 24:3-21 / Salm 56 / Marc 3:13-19. TORTOSA: *Sant Francesc Gil de Frederic, mr. (MLI) Vermell.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Severià i Agatàngel, mrs.; Armand, ab.; Pàrmenes, diaca, mr.; Santes, Emerenciana, vg. mr.; Aquila, mr.

24. Dissabte

Sant Francesc de Sales, bisbe i doctor (MO) Blanc. Lectures: 2 Samuel 1:1-4.11-12.19.23-27 / Salm 79 / Marc 3:20-21

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Tirs, mr.; Surà, ab.; Felicià, b.

Lectures bíbliques

Diumenge II durant
l'any

Cicle C

Lectura primera Is 62:1-5

*El teu Déu estaria content de tenir-te,
com el nuvi està content de tenir la núvia*

Lectura del llibre d'Isaïes

Per amor de Sió no vull callar, no vull reposar per Jerusalem fins que aparegui com un raig de llum el seu bé, i la seva salvació com una torxa encesa. Els altres pobles veuran el teu bé, tots els reis veuran la teva glòria i et donaran un nom nou que els llavis del Senyor designaran. Serà una corona magnífica a les mans del Senyor, i una diadema reial a les mans del teu Déu. No et podran dir més «L'Abandonada»; no podran dir «La Desolada» a la teva terra: a tu et diran «Jo-me-l'estimo», i a la teva terra, «Té-marit», perquè el Senyor t'estimarà, i tindrà marit la teva terra. El qui t'haurà reconstruït et prendrà per esposa com un jove esposa una donzella; el teu Déu estarà content de tenir-te com el nuvi està content de tenir la núvia.

Salm responsorial

95:1-2a, 2b-3, 7-8a, 9-10a i c (R.: 3)

Canteu al Senyor un càntic nou,
canteu al Senyor, arreu de la terra;
canteu al Senyor, beneïu el seu nom.

R. Conte a tots els pobles els prodigis del
Senyor.

Anuncieu de dia en dia que ens ha salvat;
conteu a les nacions la seva glòria,
conteu a tots els pobles els seus
[prodigis. **R.**

Doneu al Senyor, famílies dels pobles,
doneu al Senyor honor i majestat,
tributeu al Senyor l'honor del seu
[nom. **R.**

Adoreu el Senyor, s'apareix la seva santedat.
Que tremoli davant d'ell tota la terra.
Digueu a tots els pobles: «El Senyor
[és rei!»

Sentència amb raó les causes dels
[pobles. **R.**

Lectura segona 1C 12:5-11

*L'únic Esperit distribueix a cadascú
els seus dons com li sembla bé*

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint

Germans, els dons que rebem són dons diversos, però l'Esperit que els distribueix és un de sol. Són diversos els serveis,

però és un de sol el Senyor a qui servim. Són diversos els miracles, però tots són obra d'un sol Déu, que els fa valent-se de cadascun de nosaltres. Les manifestacions de l'Esperit distribuïdes a cadascú són en bé de tots. Un, gràcies a l'Esperit, rep el do d'una paraula profunda, un altre, per obra del mateix Esperit, rep el do de desglossar les veritats, un altre, en virtut del mateix Esperit, rep el do de la fe, un altre, el do de donar la salut als malalts, en virtut de l'únic Esperit, un altre, el do de fer miracles, un altre el do de profecia, un altre, el do de distingir si un esperit és fals o autèntic, un altre, el do de parlar llenguatges misteriosos, un altre, el do d'interpretar-los. Tots aquests dons son obra de l'únic Esperit, que els distribueix en particular a cadascú com li sembla bé.

Al·leluia 2Te 2:14

*Déu, valent-se de l'Evangelí, ens ha
cridat a posseir la glòria de Jesucrist, el
nostre Senyor.*

Evangelí Jo 2:1-12

*Així començà Jesús els seus miracles
a Canà de Galilea*

Lectura de l'Evangelí

En aquell temps, se celebrà un casament a Canà de Galilea. Hi havia la mare de Jesús. També Jesús i els seus deixebles hi foren convidats.

Veient que s'acabava el vi, la mare de Jesús li diu: «No tenen vi.» Jesús li respon: «Mare, per què m'ho dius a mi? Encara no ha arribat la meua hora.» Llavors la seva mare diu als qui servien: «Feu tot el que ell us digui.» Hi havia allí sis piques de pedra destinades a les pràctiques de purificació usuals entre els jueus. Cada una d'elles tenia una cabuda de quatre a sis galledes. Els diu Jesús: «Ompliu d'aigua aquestes piques.» Ells les ompliren fins dalt. Llavors els digué: «Ara traieu-ne i porteu-ne al cap de servei.» Ells la hi portaren. El cap de servei tastà aquella aigua, que s'havia tornat vi. Ell no sabia d'on era, però ho sabien molt bé els qui servien, perquè ells mateixos havien tret l'aigua. El cap de servei, doncs, crida el nuvi i li diu: «Tot-hom serveix primer els millors vins i, quan els convidats ja han begut molt, els vins més ordinaris; però tu has guardat fins ara el vi millor.»

Així començà Jesús els seus miracles a Canà de Galilea. Així manifestà la seva glòria, i els seus deixebles cregueren en ell.

La col·laboració dels laics en el ministeri (1)

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

Amb data 15 d'agost de 1997 fou publicada una Instrucció, explícitament aprovada pel papa Joan Pau II, i amb la firma d'un conjunt de Dicasteris romans, que porta un títol llarg i un xic sorprenent: *Sobre algunes qüestions relatives a la col·laboració dels laics en el ministeri dels sacerdots*. El nostre setmanari se'n va fer ressò d'una forma sucinta en el seu moment, però segurament no serà endebades tornar a aquest document per analitzar més a fons el seu contingut. Sobretot perquè, en realitat, la part més notable del document es refereix a qüestions litúrgiques.

Quina visió de l'Església

Que el Concili Vaticà II ha influït profundament en el sentit d'Església que actualment tenim és evident. I no pas com a conseqüència i derivació, sinó d'una manera clara i programada. El Concili ha cercat directament la resposta a la pregunta: Església, ¿què dius de tu mateixa? I l'ha formulada bàsicament en les quatre grans Constitucions conciliars: sobre l'Església, sobre la

Revelació, sobre la Litúrgia i sobre la situació de l'Església en el nostre temps. El Sínode de bisbes de l'any 1985 va resumir en una frase la resposta conciliar: l'Església, sota la Paraula de Déu, celebra els misteris de Crist per la salvació del món.

Tota una colla de motius conjunturals van portar a privilegiar la imatge de «poble de Déu» per plasmar, en el segon capítol de *Lumen gentium*, la manera com viu l'Església en la seva realitat històrica. En realitat, aquesta imatge, certament bíblica però no pas una de les més neotestamentàries, cal interpretar-la en el conjunt de totes les altres imatges de comunió presentades al llarg del capítol primer de la mateixa Constitució. I sobretot —com ho feien els textos conciliars— no separar-se de les altres dues imatges de caràcter trinitari: l'Església és Cos de Crist i Temple de l'Esperit.

La imatge de Poble de Déu és fàcil i rica, especialment quan es veu en el rerefons de l'èxode —com de fet la presenta *Lumen gentium*—; però, alhora, esdevé perillosa en el moment en què es banalitza, o se secularitza: aleshores es pot assimilar l'Església a un poble

sense més, amb les seves esperances i tristesses, amb les seves decisions i les seves lleis, amb els seus dirigents i els seus ciutadans, àdhuc amb la seva religió i les seves cerimònies... Quan l'Església es mira des d'aquesta perspectiva, tot queda deformat. Hom pensa l'Església com una associació autogestionària, on les decisions són majoritàries, els dirigents són elegits perquè representen el poble, els corrents d'opinió arriben a imposar-se, etc. Però quan l'Església es veu així, hom es pregunta quina és la relació d'una associació com aquesta amb Déu i amb la salvació de Jesucrist, i quin és el «marge que es dona» a l'Esperit Sant...!

Una de les deformacions més clares que poden venir d'una visió secularitzada del poble de Déu és la d'entendre malament la relació entre clergues i laics, o, potser més a fons, la de no entendre què significa una cosa i l'altra en l'Església.

Una gran alienada de l'Esperit ha donat a l'Església del nostre temps una consciència intensa de la profunda igualtat en dignitat de tots els batejats en Crist, així com una experiència de voca-

ció universal a la santedat i a la participació en la missió de l'Església. Mai com avui, segurament, s'havia pensat tant que l'Església s'ha de mostrar en comunitats vives, participatives, responsables en cadascun dels seus membres... El nostre Concili Provincial Tarracòense en parla amb entusiasme com una de les realitats a fer madurar.

Quan això és vist com un do de Déu que se'ns ha donat en la història per l'encarnació i el misteri pasqual de Jesucrist, no és difícil adonar-se que la mediació dels apòstols, enviats pel Senyor al principi, és essencial en la vida de l'Església. I amb això, la successió en aquest ministeri, que es fa en els tres ordes ministerials dels bisbes, dels preveres i dels diaques. Per mitjà dels apòstols, l'Evangeli arriba fins a nosaltres i són celebrats els misteris que ens permeten entrar en comunió de vida amb el Senyor.

Dir clergues i laics vol dir —ni més ni menys— que en l'Església hi ha uns cristians que estan en el ministeri de la successió apostòlica, i altres que no hi estan. Amb el benentès que la diferència no l'han donat els homes, sinó l'Esperit de Déu, per l'ordenació.

La Bíblia a l'abast

Obra de l'Esperit

«Les manifestacions de l'Esperit distribuïdes a cadascú són en bé de tots» (v. 7). Vet aquí el principi bàsic de la coresponsabilitat eclesial. Allò que cadascú ha rebut de Déu, no se li ha donat per a ús personal exclusiu, sinó que cal que ho posi i ho exerceixi responsablement al servei del conjunt. La dinàmica de la responsabilitat personal té dues direccions directives. Partint del principi que la font de tots els dons és única, per més que es manifesti múltiple —«Els dons són diversos, però l'Esperit que els distribueix és un de sol» (v. 4)— la primera direcció que apareix és vertical. Va de dalt a baix i alhora de baix a dalt. El primer exercici de la responsabilitat del cristià és el de saber acollir el do de Déu. Perquè, de fet, els diferents dons no són més que manifestacions distintes de la presència en nosaltres de l'Esperit de Jesús, el Do de Déu. «Tots aquests dons són obra de

La coresponsabilitat eclesial

(1C 12:4-11)

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

l'únic Esperit» (v. 11a). És precís que, acceptant el Do, saber discernir quin do particular se'ns ha comunicat, o dit altrament, hem d'acollir responsablement aquelles qualitats que la presència de l'Esperit en nosaltres ha subratllat i ha posat de manifest en cadascú. «Tots aquests dons són obra de l'únic Esperit, que els distribueix en particular a cadascú com li sembla bé» (v. 11).

El segon exercici de responsabilitat que ha de fer el cristià és el de descobrir la direcció horitzontal dels dons rebuts de Déu. A ningú no se li ha donat l'Esperit amb les seves forces d'acció perquè ho guardi tot en l'armari secret del seu cor. No perdem mai de vista la lliçó de la paràbola dels talents (Cfr. Mt 25:14ss, i Lc 19:11ss.): allò que Déu ens ha confiat —els seus dons— és per fer-ho treballar en benefici de la comunitat. Per això hi ha diversitat de dons, de serveis i d'accions. Tot procedeix de la mateixa font, però es diversifica a l'hora d'arribar a nosaltres, perquè l'acció salvadora de Déu cobreixi totes les necessitats de la

comunitat (vv. 4-7). Som al cor mateix de la veritable coresponsabilitat eclesial. Ningú no inventa res. Tot ho rebem de Déu. Ningú no pot quedar-se res exclusivament per a ell. Ha de fer de transmissor, passar-ho als altres, entrar responsablement en el joc de donar i rebre en justa correspondència. Així també en l'Església es fa veritat l'adagi: entre tots ho farem tot.

Perspectiva trinitària

Sant Pau indica als corintis que és seguint la dinàmica de la Trinitat, que han de construir i consolidar la comunitat. Comença per citar l'acció de l'Esperit Sant, el Do del Pare i del Fill: «Els dons que rebem són diversos —ja que el conjunt del cos eclesial és integrat també per personalitats diverses— però l'Esperit que els distribueix és un de sol» (v. 4). Segueix fent menció de Jesús, el Servent de Jahveh, que, amb la seva obediència, ha posat tota la seva vida al servei dels homes. «Són diversos

els serveis —perquè les necessitats que han de ser ateses en la comunitat també són moltes— però és un de sol a qui servim» (v. 5). El servim a ell en la seva persona que reviu en la comunió dels germans. Finalment arriba al Pare: «Son diversos els miracles —les obres prodigioses— però tots són obra d'un sol Déu, que els fa valent-se de cadascun de nosaltres» (v. 6). L'acció de la comunitat és la manifestació de la força de Déu, del Déu únic i trinitari. Per això sant Pau, en oferir una llista d'aquestes accions en el si de la comunitat cristiana, les presenta d'acord amb el principi de la subsidiaritat: allò que pot fer un —perquè és el qui sap fer-ho o perquè ha rebut de l'Esperit aquest do— que no ho faci un altre, i menys encara que no sigui l'autoritat la que assumeixi tots els serveis. Cadascú ha de saber estar al seu lloc, assumint amb responsabilitat el servei al qual ha estat destinat i oferint-lo comunitàriament i responsable a tot el conjunt. És el que en diem coresponsabilitat pastoral en l'Església.

Jesús i els seus convilatans

Joan Guiteras i Vilanova

Jesús és a Natzaret, la seva pàtria. Es tracta d'una visita que féu a Natzaret, quan recorria en missió la regió nord de Palestina: la florida i delicada Galilea. Els seus compatriotes prou sabien els prodigis que feia el Senyor. El veuen voltat de deixebles i senten com explica meravellosament la vinguda del Regne de Déu. Sí, la saviesa de Jesús els seduí. Fins i tot trobaren interessants i encertades les dites de Crist. Els arribaven al cor i se sentien moguts a una nova manera de viure. Perquè quan Jesús parlava era impossible restar indiferent. Els de Natzaret, en realitat, arribaren a les portes de la fe. Escoltaren Jesús amb atenció.

Però contra la fe —a punt de florir— va saltar la guspia del menyspreu. Si coneixien els seus parents... sense cap categoria rellevant; la seva mare gastava una gran senzillesa que als convilatans de Jesús no els deuria semblar senyorial... Si el mateix Jesús havia fet d'artesà... ¿Com és que feia de

profeta i es proclamava Déu i Messies?

A Jesús, és clar, li dolgué el menyspreu de la gent del seu poble, però el va llimar amb la dita comprovada: «Ningú no és bon profeta a casa seva.»

Tanmateix, l'evangelista Marc anota: «I (Jesús) s'estranyà de la seva falta de fe.»

L'evangeli no és una pura anècdota d'un relat de la llunyania, sinó la Paraula vivent de Déu per a nosaltres. Cada diumenge la bona nova ens és anunciada a nosaltres, gent de les darreries del segle xx. Per això el que importa no és tant l'anècdota com l'exemple de molts fracassos en la fe.

La fe consisteix a acceptar Déu. I Déu ens ha sortit a l'encontre en la humilitat de l'Encarnació concreta del seu Fill, Jesús, l'únic mitjancer i salvador nostre. El Verb de Déu és una saviesa inaccessible a l'orgull. La força de la salvació actua en la debilitat. Recordeu com les benaurances —la llei fonamental del Regne— parlen dels pobres en l'esperit, dels senzills, dels mansuets, dels pacífics, dels

nets de cor... El missatge de Jesús reclama, per ser acollit, tenir un cor d'infant tota la vida. Jesús diu que els seus deixebles hem d'abraçar de cor la creu i seguir-lo. La veritat és que, contra tot això, la vulgaritat humana sent la temptació del menyspreu.

Cal enlairar-se per no caure en la temptació del menyspreu. Per saber acceptar Déu, cal l'admiració i l'adhesió de la veritat. S'ha de reconèixer Jesucrist, que és el nostre Déu, en els signes humils amb els quals Déu ens parla i se'ns fa presents en la vida de cada dia.

Que el Senyor allunyi de nosaltres tot sentit d'altivesa, de menyspreu i d'escàndol davant del fet de l'Encarnació del seu Fill. Només adaptant-se a nosaltres ens ha pogut redimir. Fent-se present a través dels sacraments, de la paraula de Déu i en els germans arriba a nosaltres i ens dona humanitat en plenitud. Plenitud que s'obrirà com la poncella d'una rosa en el cara a cara amb el Senyor de la glòria.

Sicòmors

P-J Ynaraja, capellà del Montanyà

Quan algú en comptes de llegir la Bíblia, entendre-la, aprendre i posar en pràctica els seus ensenyaments, es creu que per haver-la llegit més de quatre vegades de cap a peus ja la sap i pretén parlar d'una cosa, d'un objecte o d'una persona, referint-la al Llibre Sagrat, s'endu sorpreses com la que jo he tingut aquesta setmana. A prop de casa meua hi ha un llorer, a les rodalies n'hi ha molts, però aquest és el meu i n'estic molt cofoi. A vegades regalo branquetes a la gent, però jo no el faig servir mai per cuinar. Per això vaig al bosc i tallo algun brot de qualsevol arbre anònim. Doncs bé, volia parlar d'aquest arbre i resulta que no surt a cap lloc de la Bíblia. Això ho dic després de consultar la Bíblia informatitzada i dos bons diccionaris. Reconec que els llocs d'Israel que he visitat —i n'he visitat molts— no són aptes per a la vida espontània

d'aquest vegetal.

Potser en algun racó del Carmel, a la plana d'Esdrélon, sí que es pot trobar. Quan ja havia decidit canviar d'arbre, consulto uns altres llibres i aquests em citen els Salms 37, 35 i uns altres d'Isaïes 41, 19 i 44, 14. Busco aquestes cites en més d'una traducció, però parlen del cedre, que és molt diferent. M'he entretingut en el fet anecdòtic per reflectir les dificultats que ha de tenir el traductor de la Bíblia, que es va escriure diversos segles abans que el bon Linné establís les nomenclatures i el sistema de fer-les.

Passem al següent: el sicòmor. Em trobo amb una complicació semblant. Els catàlegs de fustes d'importació, per al servei de fusteries, i les descripcions dels ebenistes, no corresponen a l'arbre bíblic. Jo em refereixo al *Ficus Sycomorus* i, mentre redacto, recordo dos exemplars concrets que he contemplat moltes vegades a Jericó. El

primer és el que veu tothom i que, fins i tot, surt a les postals. La seva situació cèntrica ens permet imaginar-nos l'escena que descriu Lluc al 19,4. És la història de la conversió de Zaqueu.

Hom pensa en la dificultat que tindria el bon home per empenyar-se i mirar, a causa de la disposició de les branques. A Zaqueu sempre li he tingut simpatia, potser perquè era baixet com jo. L'arbre és altiu i fa pensar en Jesús quan va dir que un home de fe, encara que fos petit com un gra de mostassa, seria capaç de manar a un sicòmor que s'arrenqués de socarel i es plantés al mar i ho faria possible. Sens dubte, això és llenguatge semita, però és bo per a la reflexió i per a l'esmena.

Però a mi m'agrada més el que hi ha a l'hort de l'església ortodoxa. És un exemplar majestuós, més ben dit, dos. Es tracta d'un arbre robust, amb fruits que surten del tronc i de les

branques adjacents. Fa la sensació que a l'arbre li han sortit berrugues. Si observem bé —com jo faig en una fotografia— resulta que d'aquests troncs robustos broten unes branquetes curtes i primes que és d'on surten els fruits. N'he menjat moltes vegades i haig de confessar que són unes figures molt insípides i petites. Però jo em llepo els dits, perquè penso en el profeta Amós, que quan feia de pastor també s'entretenia a recollir i a preparar aquesta fruita. Quan Déu li deia que denunciés, ho feia sense dubtes i això té el seu mèrit.

Al costat d'aquest exemplar n'hi ha un altre de molt ben protegit en una mena de gàbia, que pretenen que sigui el dels temps de Jesús i al qual va pujar Zaqueu. No m'ho crec, però he comprat i conservo com a record simbòlic uns trossos d'escorça que una bona dona, amb qui mai no he arribat a entendre'm, em va vendre.

saber escoltar

retrats bíblics
intencionats

Amics de Déu

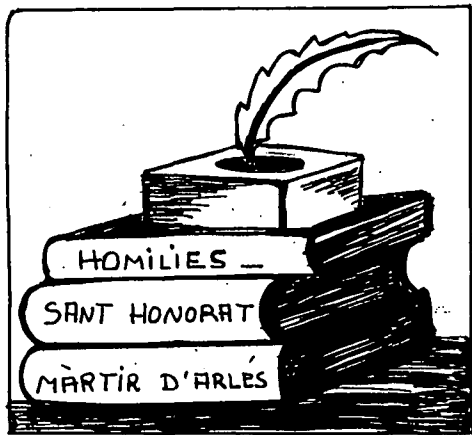

Fem Catequesi

Sant Hilari de Poitiers, bisbe i doctor, 13 de gener

Va néixer a Poitiers l'any 320. No sabem si els seus pares eren pagans o cristians, tampoc no és fàcil establir la cronologia de la major part de la seva vida.

Vacaurendesgràcia de l'emperador Constanci per la seva resistència als sínodes d'Arles (353) i de Milà (355), que atacaven sant Atanasi, bisbe d'Alexandria defensor de la fe catòlica i per la seva oposició a Sadurn d'Arles, simpatitzant de l'arrianisme. Durant el seu desterrament a Orient va estar la major part del temps a Frígia i Constantinoble. Aquesta època és la més activa i interessant de la seva vida. Viatja per tot l'Àsia Menor, participa al sínode de Selèucia i escriu el llibre *De Trinitate*.

Els darrers anys de la seva vida assisteix a París a un sínode i viatja per Itàlia per presidir una assemblea de bisbes a Milà, que tenia per objecte separar del govern de l'Església el bisbe arrià Auxenci. Va morir a la seva ciutat natal a finals del 367.

Dels escrits de sant Hilari destaquen el panegíric del seu predecessor i mestre, sant Honorat i les seves homilies per a totes les festivitats de l'any; un volum de cartes, poesies i altres escrits i un

Sermó o Narració del miracle de sant Genís, màrtir d'Arles, en el qual es relata el fet miraculós que va succeir sobre el Roïna quan es va trencar un pont ple d'una immensa multitud: van caure a l'aigua però ningú no es va ofegar.

Pels camins de la Bíblia

Els macabeus fan purificar el temple

Judes i els seus germans van dir: «Veieu com han estat derrotats tots els nostres enemics. Pugem a purificar el santuari i a consagrar-lo.»

Tota la multitud es va reunir i van pujar a la muntanya de Sió. Trobaren el santuari abandonat, l'altar profanat, cremades les portes; als atris hi havien crescut mates com al bosc o a la muntanya. Les cambres del temple estaven destruïdes.

Judes va escollir uns sacerdots sense tara, plens de zel per la Llei, els quals van purificar el santuari i van portar les pedres profanades a un lloc impur.

Deliberaren igualment sobre què calia fer amb l'altar dels holocaustos que havia estat

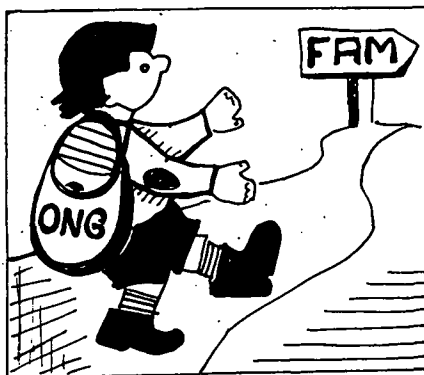
profanat. Van prendre la bona resolució de desmuntar-lo perquè mai no els en fessin retret, ja que els pagans l'havien profanat.

Després agafaren unes pedres intactes, segons la Llei, i construïren un nou altar, com el primer.

Van restaurar també el santuari a l'interior del temple, van santificar els atris, van fabricar nous utensilis sagrats i van portar al temple el lampadari.

La celebració de la dedicació va durar vuit dies; oferiren holocaustos amb cants de festa i sacrificaren víctimes de comunió i d'acció de gràcies. El poble va celebrar la festa amb una alegria grandíssima.

A més, Judes, els seus germans i tota la comunitat d'Israel decidiren que els dies de la dedicació de l'altar se celebressin cada any al temps corresponent durant vuit dies.

La quarta i la cinquena benaurança

Benaurats els qui tenen fam i set de ser justos, perquè seran saciats

Qui són els qui tenen fam i set de ser justos? No es tracta solament de la fam material d'aliments, sinó de l'ansia perquè hi hagi justícia en aquest món. La

paraula justícia, que avui té una gran càrrega de ressonància social, apareix a l'Evangelí amb un significat essencialment religiós:

- Comporta el respecte als drets del proïsme.
- Però comporta també el respecte a la voluntat i als drets de Déu. No hi haurà mai justícia al món si oblidem i menyspreem els drets de Déu. El qui té fam i set de ser just vol ardentment que en el món s'implanti l'ordre que Déu vol.

Benaurats els compassius, perquè seran compadits

Qui són els compassius? Són aquells que són capaços de sentir com a seves les misèries i dificultats dels germans. Són comprensius, es desviuen pels altres i es preocupen pel dolor del proïsme... aquests seran compadits, perquè han sabut reconèixer el rostre de Jesús en els necessitats, i tot allò que es faci per Jesús no quedarà sense recompensa.

Litúrgia

Els sacraments i els seus fruits

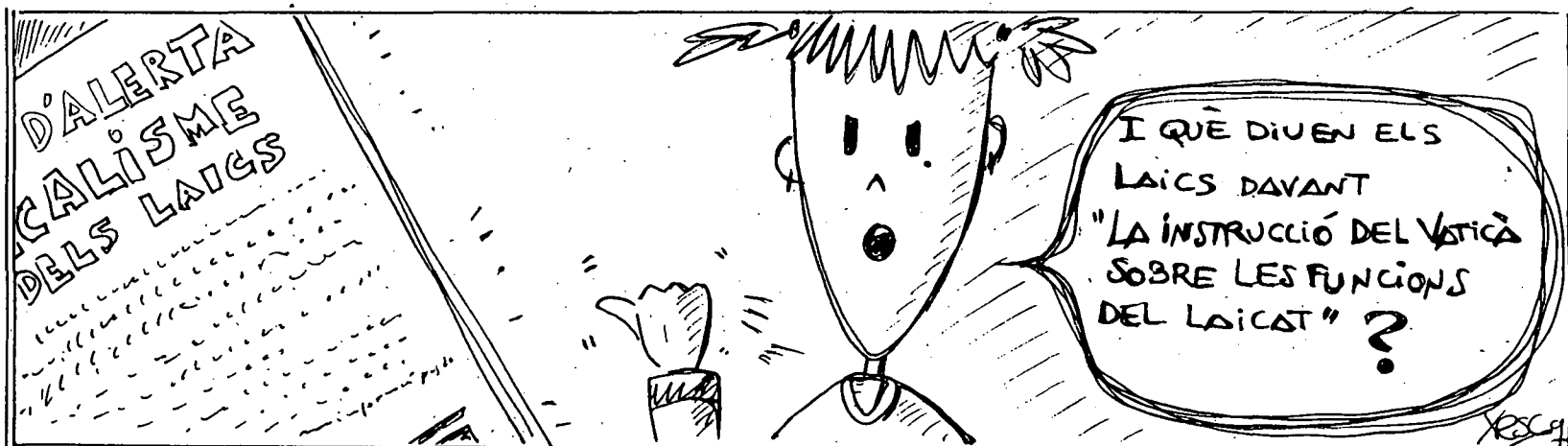
Ja hem dit que els sacraments són eficaços perquè en ells hi actuen el mateix Crist i el seu Esperit. I això, més enllà de la santedat de les persones. Tanmateix, sabem també amb certesa que els fruits dels sacraments depenen de les disposicions del qui els rep.

L'Església afirma que, per als creients, els sacraments són necessaris per a la salvació, ja que en ells l'Esperit guareix del pecat i transforma els qui els reben, tot conformant-los al Fill de Déu. Per això hem de celebrar els sacraments amb una disposició recta i amb un cor net; si veiem que no en tenim prou, cal acudir al sacrament de la penitència abans d'acostar-nos a cap altre. És ben clar: el fruit de la vida sacramental és que l'Esperit uneix els fidels vitalment al Fill únic, el Salvador, com la sarment està unida al cep, «sense mi no podeu fer res», va dir Jesús.

Si volem donar en la nostra vida els fruits que el Senyor espera de nosaltres, ens cal estar ben units a Ell.

L'Oriol i la Laia
per Xesc

Il·lusió i esforç en el dia a dia

■ La Federació està formada per quaranta col·lectius

A principis dels anys 60 el doctor Ramon Sales, director de Traumatologia de l'Hospital Residència de la Vall d'Hebron, inicia la rehabilitació esportiva amb joves paraplègics en cadira de rodes. Paral·lelament, el doctor Emilio Isamat i el doctor Sarrias comencen aquest tipus de teràpia, amb la posada al dia de diferents disciplines esportives en l'Hospital de la Asociación Nacional de Inválidos Civiles, l'actual Institut Guttmann. D'aquesta manera sorgeix l'esport de minusvàlids a Catalunya, que culmina amb la creació de la Federació Catalana d'Esports per a Minusvàlids Físics (FCEMF) el 1969.

Des de la FCEMF se su-
bratlla que l'esport crea vivèn-
cies de caràcter molt especial i
que un element importantíssim
és el companyerisme, que
genera un sentiment d'identitat
i de solidaritat entre un grup
d'amics. Aquest sentiment es
manté tant si s'obtenen resul-
tats negatius com positius a
una prova o competició.

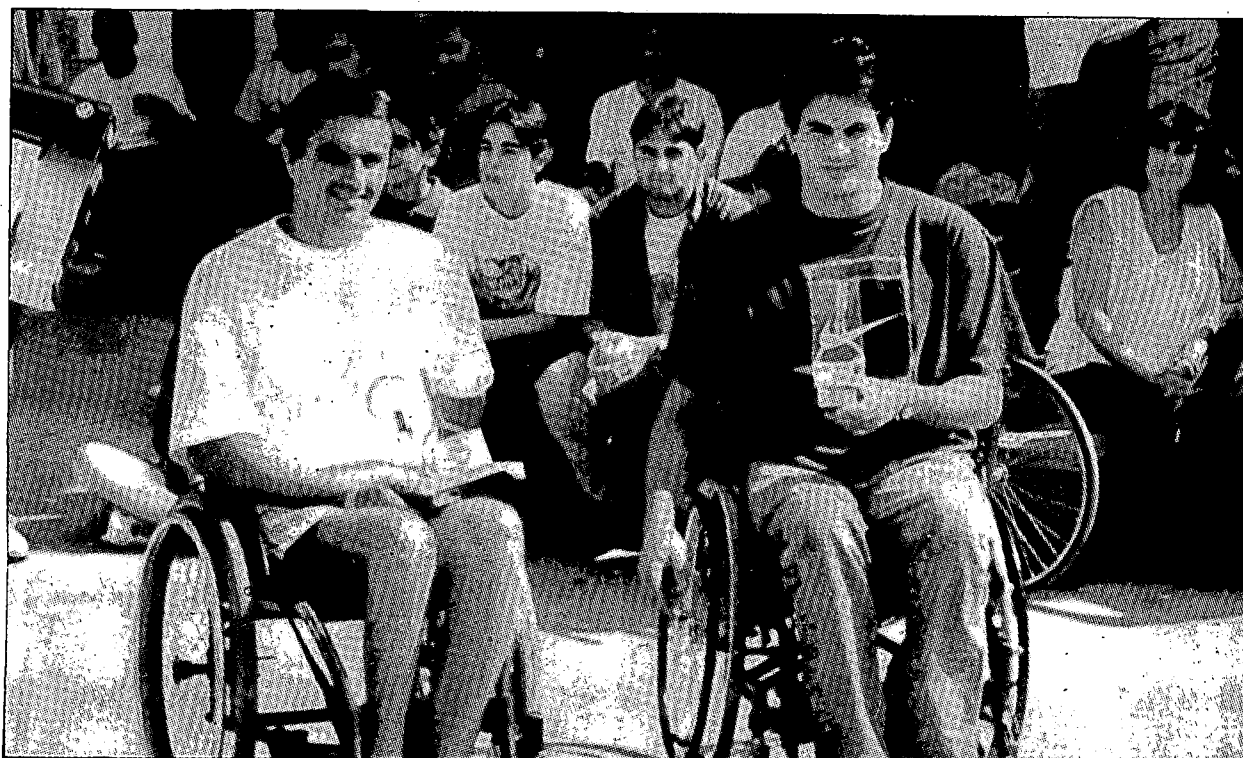
La Federació ofereix cator-
ze modalitats esportives: atle-
tisme, bàsquet, ciclisme, es-
grima, esquí, halterofília,
natació, tennis, tennis de taula,
tir amb arc, tir olímpic, vela,
voleibol i activitats subaquàti-
ques (aquestes darreres de re-
cent creació).

«Cada cap de setmana hi ha
campionats, pràcticament de
tots els esports. Hi ha campionats de
Catalunya, també com a federació or-
ganitzem alguns a nivell estatal, amis-
tosos, lliga catalana, *rànquings...*», ex-
plica el secretari de la Federació, Tomás
Ruiz.

Aquest any la FCEMF vol organit-
zar a Barcelona el XVII Campionat
d'Atletisme de Minusvàlids. A
Catalunya l'atletisme es practica des
de fa més de vint anys.

Un somni fet realitat

Els Jocs Paralímpics de Barce-
lona '92 van mostrar l'alta qualitat dels

La FCEMF està orgullosa dels seus triomfs esportius.

esportistes discapacitats, amb 107 me-
dalles. Però els Jocs no només van
posar de relleu el gran nivell esportiu,
sinó també la qualitat humana dels
participants i del públic que va omplir
de gom a gom els escenaris de les
proves. Així ho recorda el president de
la Federació, Bertrand de Five: «Va ser
un estímul, un acte de presència i un
èxit esportiu. Vam demostrar que tenim
ganes de treballar i, a més, va
haver-hi més públic que mai. La gent
va respondre molt bé a tot.»

Malgrat aquest èxit, De Five reco-
neix que 1992 va ser un somni que ja va
finalitzar: «Va ser com una il·lusió. Va

existir una realitat, però res més. Va
acabat i vam haver de començar de
zero. Els Jocs no van servir per canviar
les lleis ni per afavorir els nostres col·lectius
amb més serveis.»

Després d'aquesta gran cita amb
l'esport, va sorgir un projecte anome-
nat Hospi-esport. Es tracta d'un pro-
grama esportiu adreçat a potenciar l'ús
de l'esport adaptat com a element per

i ser més sensibles».

El president de la Federació creu
que la societat està més sensibilitzada
respecte als problemes que tenen els
discapacitats per integrar-se, encara que
afirma que s'ha d'avançar molt més en
aquest tema: «Sovint s'obliden detalls.
Per exemple, no hi ha ascensors pen-
sats per a cadires de rodes, són per a
quatre persones i per estalviar espai. Hi
ha necessitats que cal
solucionar i moltes
vegades s'obliden de
les persones.»

El que no es pot
oblidar són els èxits
aconseguits per la
Federació: triomfs
esportius obtinguts
amb esforç i volun-
tat. En aquest sentit,
el secretari de la
FCEMF destaca que
«som la comunitat
amb més llicències,
amb més medalles; la
que organitza els mi-
llors campionats in-
ternacionals i nacio-
nals... només cal
recordar que en els
Jocs Paralímpics de
1996, la tercera part
de les medalles són catalanes. A nivell
de federació funcionem al cent per
cent».

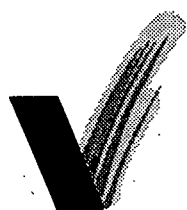
Rosa María Jané Chueca

millorar la salut. L'objectiu principal
és afavorir el procés de rehabilitació de
les persones amb discapacitats físiques,
mitjançant la iniciació a la pràctica
esportiva adaptada.

Resposta de la societat

Una de les preocupacions de la Fe-
deració és poder canviar les estructures
econòmiques. Actualment la FCEMF
funciona a base de subvencions esta-
tals, i el seu objectiu és aconseguir
implicar les empreses i institucions
privades. Segons Bertrand de Five, «la
societat ha d'apostar més per nosaltres

**FEDERACIÓ CATALANA
D'ESPORTS
DE MINUSVÀLIDS FÍSICS
C/ FREDERIC SOLER,
9-11 BAIXOS
08022 BARCELONA
TEL. 211 43 73**

Catalunya
Un país de voluntaris

Dóna
Suport
al voluntariat
a través del món
associatiu

Fomenta la
Formació
dels voluntaris

Facilita
Informació

IncaVoli

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

societat/cultura

Amnistia lluita per protegir Eugenia Cárdenas i la seva família

■ L'entitat denuncia la violació dels drets humans a Colòmbia

BARCELONA.— Amnistia Internacional Catalunya desenvolupa diverses activitats en contra de les nombroses injustícies en què no es respecten els drets humans. Un dels últims

casos que ha denunciat és la preocupació per la seguretat de la colombiana Maria Eugenia Cárdenas i la seva família, amenaçats de mort en reiterades ocasions. Amnistia també de-

nuncia la persecució que pateixen els membres de l'Associació de Familiars de Detinguts i Desapareguts (ASFADES), de la qual forma part Eugenia.

El desembre passat José Cárdenas, cosí d'Eugenia i cap d'una família de sis membres, estava tallant canya de sucre al llogarret de Bajo Pirza, del departament de Caldas, quan va ser segrestat per dos homes fortament armats que vestien uniformes de l'exèrcit. El seu cadàver, terriblement mutilat, va ser trobat l'endemà.

Els membres de la família Cárdenas han patit vexacions en els darrers anys. El 1992 diversos soldats de l'exèrcit van ser els responsables de la desaparició del pare i els cinc germans d'Eugenia Cárdenas. Amençada de mort ella i la resta de la seva família, van haver d'abandonar la casa i fugir de la població. Maria Eugenia era directora de l'oficina regional d'ASFADES a Ríosucio, departament de Caldas, fins que l'oficina va haver de tancar a causa de les nombroses amenaces de volar l'edifici, provinents de persones inidentificades.

El president de Colòmbia, Ernesto Samper, ha repetit reiteradament el compromís del seu govern de protegir els drets humans i fer front al problema de la impunitat. Tot i això, els membres de les forces armades i de seguretat colombianes, juntament amb els seus aliats paramilitars, segueixen cometent greus abusos. Les víctimes més freqüents són els sindicalistes, els dirigents populars i els activistes que treballen a favor dels drets humans. Els responsables de les violacions dels drets humans només són jutjats en casos excepcionals. La majoria dels membres de les forces armades responsables de violacions greus dels drets humans continuen infruint-los amb impunitat.

Actes de denúncia

Cada dos mesos es presenten en el butlletí d'Amnistia Internacional els casos de tres presos de consciència; també es conviden els lectors a escriure cartes als governs respectius dema-

nant que els alliberin. Els presos de consciència són aquelles persones que, sense haver utilitzat ni propugnat la violència, han estat empresonades per les seves opinions polítiques, la raça o la religió, o pel fet d'exercir o reivindicar qualsevol dels drets reconeguts en la Declaració Universal dels Drets Humans. Gràcies a aquest tipus de campanyes, arriben una mitjana de 20.000 cartes d'arreu del món demostrant interès per la sort d'aquestes persones. Per al govern del país del pres aquesta rebuda massiva de cartes és una forta pressió moral que difícilment pot ignorar.

Programa d'accions urgents

La característica d'una acció urgent és que s'ha d'actuar amb rapidesa, ja que es tracta de casos que passen en el mateix moment en què s'escriu la carta, com ara una persona sotmesa a tortura o pendent d'execució. Actualment, unes 36.000 persones i associacions integren la xarxa d'accions ur-

gents d'Amnistia Internacional. Per cada cas objecte d'una acció urgent recordant als governs que són responsables de les violacions dels drets humans comeses al seu país arriben unes 2.000 apel·lacions. Es recorda als governs que els seus abusos no només són coneguts arreu del món, sinó que a més a més són condemnats i que, per tant, la seva imatge pública se'n ressent.

Integrar-se en la xarxa d'accions urgents implica comprometre's a enviar periòdicament cartes, telegrames o faxes. El text es pot escriure basant-se en la informació de cada cas facilitada per Amnistia, o es poden enviar cartes ja redactades que només cal signar.

Activitats dels grups

Els membres d'un grup assisteixen regularment a les reunions en les quals es coordinen les activitats que desenvolupen. Les activitats més habituals dels grups són accions a favor del seguiment d'un o dos presoners de cons-

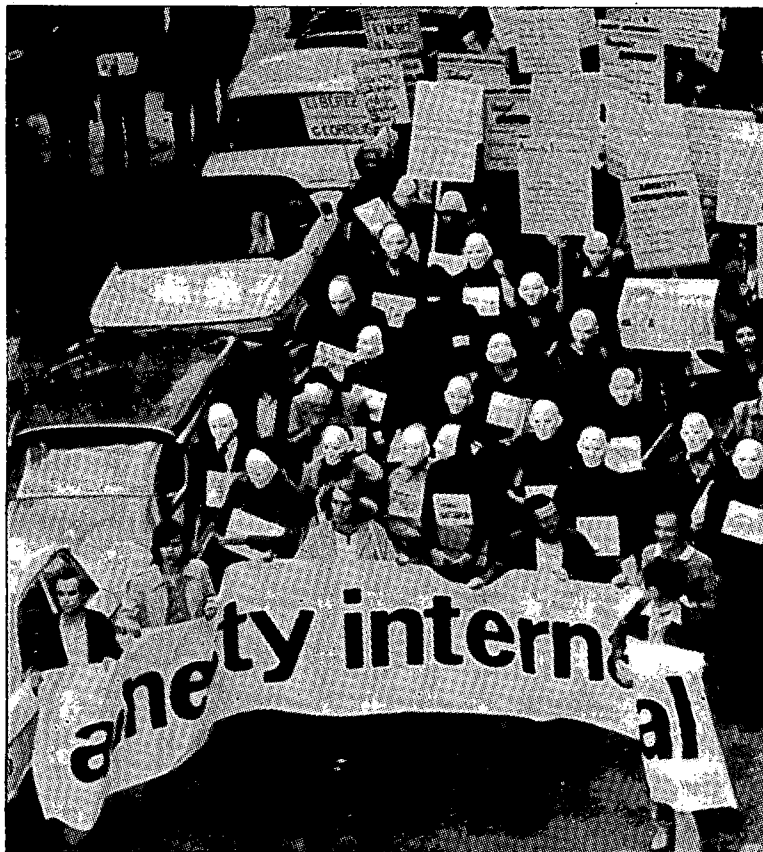
ciència o persones desaparegudes, campanyes de divulgació, educació en drets humans i finançament.

En el cas de les accions de seguiment de casos els grups treballen per l'alliberament dels presos o la localització de la persona desapareguda, establint contacte amb les autoritats del país del pres, buscant l'ajut de personalitats o estaments influents i donant a conèixer el cas a l'opinió pública. De vegades, els grups també recullen diners per ajudar el pres adoptat o la seva família, o fan pressió per tal que aquest disposi d'atenció mèdica, etc.

Periòdicament els grups porten a terme campanyes d'informació sobre els abusos comesos en matèria de drets humans en una àrea determinada, com per exemple Ruanda i Burundi, o sobre un col·lectiu específic, com les dones i els infants. També denuncien violacions dels drets humans com tortures, desaparicions, l'aplicació de la pena de mort, etc. Aquesta feina consisteix a organitzar xerrades, elaborar fulletons informatius o contactar amb els mitjans de comunicació. Les campanyes les fan grups de diferents països alhora, de manera que l'impacte sobre l'opinió pública i els governs afectats és notable.

En el camp de l'educació, s'intenta difondre la Declaració Universal dels Drets Humans per prevenir-ne la violació. És una tasca educativa orientada principalment cap als joves i els infants, però no es descarten els adults ni sectors específics com ara els cossos de seguretat. Els grups d'Amnistia Internacional han d'aconseguir autofinançar-se a través de les quotes dels socis de l'entitat i, en menor mesura, amb els donatius dels simpatitzants i amb la venda de material promocional. Per tal de conservar la seva independència, Amnistia Internacional no rep subvencions de cap govern ni partit polític.

Marta Puyol

Amnistia Internacional treballa per la defensa dels drets humans.

Història de la casa pairal de Cal Bonminyó

■ Mn. Salvador Nonell i Brú publica un llibre sobre la seva família

MATARÓ.— A l'església del Sagrat Cor es va celebrar recentment la presentació del llibre *Història de Cal Bonminyó de la família Nonell de Mataró. D'una horta a una església (1769-1996)*, de Mn. Salvador Nonell i Brú. Aquest prolífic sacerdot i escriptor mataroní exposa en la seva obra, de manera rigorosa i fefaent, el que ha estat l'activitat de la família Nonell de Mataró entorn de la casa pairal de Cal Bonminyó.

Tot va començar amb Joan Nonell i Vinyes (1769-1850), un pagès que cultivava la seva horta i també, generosament, la dels pares caputxins. Aquests premiaren la seva bona voluntat amb el sobrenom de «bon minyó». Després, Joan Nonell va establir uns conreus propis al Clos, entre el camí de Dalt i el del Mig, els quals es conegueren com «l'hort de Cal Bonminyó». Els descendents de Joan Nonell, fins a la sisena generació d'hereus, van tenir cura de l'horta i es van especialitzar en la producció i venda de llavors, amb la qual assoliren una fama internacional.

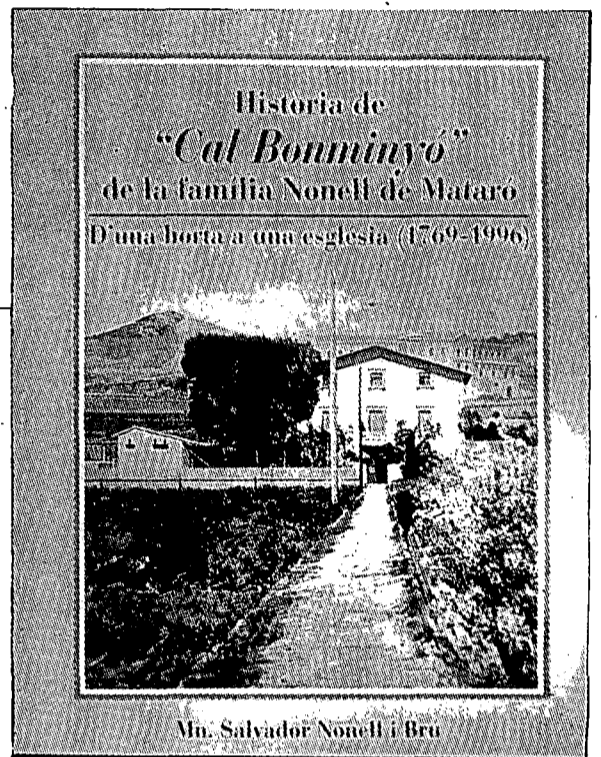
Quan el creixement de la ciutat de Mataró va envoltar de cases l'horta de Cal Bonminyó, va ser necessari vendre aquells terrenys per a

l'edificació. Mn. Salvador Nonell i Brú, darrer hereu de l'horta juntament amb la vídua del seu germà gran, Josep Maria, va fer construir a càrrec seu una església en els baixos d'un dels blocs de vivendes, dedicada al Sagrat Cor, a sant Josep i a la Mare de Déu de Montserrat. Fou consagrada el 21 de gener de 1996 pel cardenal arquebisbe de Barcelona, Dr. Ricard M. Carles i Gordó.

Per arribar fins a aquest punt on es clou la història de l'horta però no la de la família, Mn. Nonell ha descrit la vida i les activitats dels hereus de Cal Bonminyó i dels altres parents que han estat rellevants en l'àmbit de l'agricultura, les ciències i les arts.

Destaca la part autobiogràfica de l'autor, especialment pel que fa al període 1936-1939 amb les vicissituds de

Portada del nou llibre de Mn. Salvador Nonell.

la cruel persecució religiosa, el salt pels Pirineus a l'Espanya nacional i la seva heroica acció als fronts de guerra amb el Terç de Requetès de la Mare de Déu de Montserrat.

Un fragment de la història de Catalunya que cal llegir si es vol tenir una idea clara de la vida civil agrícola, familiar i religiosa d'una nissaga d'homes i dones de bé de la comarca

del Maresme que han perpetuat, acreditat i fet justament bo el nom de Bonminyó.

Dr. Joan Bassegoda Nonell
Director de la Càtedra Gaudí i president de l'Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi

Deu paràboles en vídeo

■ Material catequètic editat pel Departament d'Audiovisuals Paulines

Es tracta de cinc vídeos, sota el títol global de *Videoparàboles*, amb dues paràboles cadascun. Aquesta obra, publicada originalment en italià, ha estat ja traduïda al castellà, l'euskera i ara al català. Està editada pel Departament d'Audiovisuals Paulines, amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i del Secretariat de l'Escola Cristiana de Catalunya.

És un material catequètic magnífic per diferents raons. D'una banda, és fidel al text evangèlic. I això, encara que sembli estrany, cal valorar-ho, perquè hi ha moltes edicions videogràfiques que tenen la intenció de ser bíbliques, però on hi ha més fantasia o invenció que bíblia. De l'altra, els autors han tingut la gràcia de presentar cada paràbola acompanyant un fet evangèlic. Per exemple, en ocasió de la història de Zaqueu, Jesús explica la paràbola de l'ovella perduda a la gent que critica la seva actitud de barrejar-se amb els pecadors.

Les «videoparàboles» presenten uns valors que concorden amb el missatge evangèlic.

No tan sols cal destacar la presentació del contingut sinó també la forma com es presenta. Els dibuixos animats són d'una gran qualitat i bellesa. El color, la lluminositat i l'ambientació resulten força réeixits. La cançó del grup Kairoi, en començar i acabar cada paràbola, dóna una nota molt agradable. Finalment, voldria destacar el clima general d'alegria i simpatia que respira tot aquest material audiovisual. Desitgem que sigui ben utilitzat. Per això, serà bo que l'educador tingui en compte les pautes que li suggereixen les guies que acompanyen els vídeos. Fer servir un vídeo a la catequesi no té com a objectiu facilitar la tasca del catequista, sinó anar molt més a fons. Aquests vídeos també poden ser interessants dins de l'àmbit familiar, ja que esdevindrien uns bons instruments per endegar una catequesi familiar.

Ignasi M. Corominas

FILATÈLIA
per Enric Graupera

La reina Fabiola

Bèlgica, en una sèrie a benefici de la Creu Roja, va dedicar un segell a la reina Fabiola, on se la veu amb un nen als braços. El segell és de 1968 i la seva numeració Yvert es la L 454/55. La

reina Fabiola Fernanda de Mora y Aragón va néixer a Madrid l'11 de juny de 1928, filla de Gonzalo de Mora y Fernández, marquès de Casa Riera i comte de Mora, i de Blanca de Aragón Carrillo de Albornoz. Entre 1957 i 1959 va fer cursos d'infermeria a l'Hospital Militar Gómez Ulla de Madrid. Es va dedicar durant un temps a la literatura i va publicar un llibre de contes infantils. El 15 de desembre de 1960 es va casar amb el rei Balduí de Bèlgica.

El planeta Terra i la seva història

Francesc Nicolau

Professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

ALLÒ QUE DÉU TÉ D'INVISIBLE, COM EL SEU PODER ETERN I LA SEVA DIVINITAT, DES DE LA CREACIÓ DEL MÓN ES FA VISIBLE A LA INTEL·LIGÈNCIA HUMANA A TRAVÉS DE LES SEVES OBRES.

(ROM 1,20)

47. El Cretaci, final de Mesozoic

L'últim període de l'Edat Mitjana de la història de la Terra comprèn un sistema de terrenys que va ser designat el 1815 amb el nom de Cretaci pel geòleg alemany Karl Georg von Raumer. Cretaci, perquè els sediments calcaris d'origen orgànic, de color blanc o gris clar, que són els que constitueixen aquest sistema, sobretot la part superior, formen la roca anomenada *creta* pels científics (mot llatí que originàriament significava argila blanca). Els límits d'aquest període no són ben clars per a tots els geòlegs. Però podem dir que durà uns 70 m. d'a. (des de 135 m. d'a. fins a uns 65 abans d'ara). Seguint, doncs, la nostra comparança amb un any, va des del 21 fins al migdia del 26 de desembre. Ja som a les acaballes!

Característiques del Cretaci

Geogràficament és un període de grans canvis: ja es desmembra totalment el que havia estat el gran continent de Gondwana: Àfrica, Madagascar, Austràlia i Sud-Amèrica ja tenen uns contorns gairebé com els actuals i segueixen la seva deriva separats del tot, com també el subcontinent de l'Índia, a part, continua la seva marxa ascendent cap a l'Equador. Aviat xocarà amb el continent Eurasiàtic fent desaparèixer la major part del mar de Tetis, que separava els dos hemisferis i ara quedarà reduït a la Mediterrània. El xoc farà que es pleguin els estrats dels jaciments que s'hi havien format i així s'aixecarà la gran serralada de l'Himàlaia, però tot això passarà durant l'era Terciària, els últims 65 m. d'a. de la història.

El clima canvia un xic respecte al Juràssic. A l'hemisferi nord es torna més fresc i plujós durant el Cretaci inferior, i després, al superior, torna a fer-se una mica més càlid. Però a l'hemisferi sud hi ha més calor i sequedat durant tot el període.

Flora i fauna

La flora terrestre experimenta en el Cretaci un canvi substancial. Les angiospermes van prenent el primer pla respecte de les altres plantes. Ja no són els indicis donats pel pol·len fòssil del Juràssic, sinó magnòlies, salzes, pollanques en quantitat i després extensos boscos, semblants als actuals, de bedolls,

faigs, roures, aurons... Les grans falgueres, les cicadals i les bennettials es redueixen cada cop més i acaben desapareixent al final del període. Les angiospermes dicotiledònies han pres possessió dels continents, però cap al final del Cretaci hi trobem també les monocotiledònies. És a dir que, pel que fa al regne vegetal, l'era Secundària s'acaba deixant-nos a la Terra un paisatge que ja és gairebé el que podem veure avui dia.

Però no és pas encara així amb la fauna. De moment, els grans rèptils segueixen sent els amos dels conti-

rior, però és ara que apareixen els més grossos i esfereïdors, des del *Veliciraptor*, de només 1,8 m de longitud però molt àgil i amb unes urpes fortíssimes per estripar les seves víctimes, fins als cèlebres *Tyrannosaurus*, d'uns 15 m de llarg amb dents afiladíssimes que eren com punyals de 10 cm, i que devia ser el terror dels animals del seu entorn. Tots ells tenien les potes del davant molt petites, mentre que les del darrere eren molt robustes i els servien per a la marxa. Aquesta riquesa d'espècies reptilianes s'extingirà al final d'aquesta segona era. Ja en parlarem.

com un rèptil més; la seva estructura no li permetia pas volar normalment, només planejar. Procedia dels rèptils teodonts, com conjectura algú? No ho sabem. I per altra banda no en tenim descendents, perquè cal esperar uns 50 m. d'a. per trobar uns altres ocells fòssils, al Cretaci, i tenen unes característiques molt diferents de les de l'*Archaeopteryx*, el qual s'ha de posar en una subclasse a part: la de les *Arqueonites*, mentre que els del Cretaci ja són de la de les *Neornites*, que és la subclasse a què pertanyen totes les aus actuals: hi ha dos gèneres: l'*Ichthyornis*, com un colom, amb tots els requisits per volar normalment, i l'*Hesperornis*, que era nadadora i cabussadora com els pingüins. Qui va ser el seu avantpassat? L'*Archaeopteryx* no és un bon candidat.

Els mamífers del Cretaci continuen sent de petites dimensions, però van apareixent nous grups fins a haver-n'hi de totes les set subclasses. L'ordre d'aparició va ser aquest: *Eoteris* (triconodonts), *Aloteris* (multituberculats), *Prototeris* (monotremes) i *Trituberculats* van aparèixer successivament durant el Triàssic, *Pantoteris* al Juràssic mitjà, *Metateris* (marsupials) al Cretaci inferior i *Euteris* (els placentaris) al Cretaci superior, o sigui al final de la Secundària. Actualment només subsisteixen tres subclasses: els *Prototeris* o monotremes, amb l'ornitorrinc i les equidnes, els *Metateris* (o marsupials): cangurs, coales... i els *Euteris* o placentaris: la resta de mamífers. Un pantoteri interessant, d'aspecte d'esquirol trobat a Portugal, entre el límit del Juràssic i el Cretaci, és el *Crusafontia*, d'uns 10 cm, que té el nom dedicat al nostre sabadellenc Miquel Crusafont i Peiró (1910-1983), creador de l'Institut de Paleontologia de Sabadell, dedicat especialment a vertebrats fòssils. El primer placentari fòssil del Cretaci va ser trobat el 1923 al desert de Gobi per l'expedició del professor Granger, que hi anà amb la idea de trobar-lo; basant-se en els placentaris coneguts del Terciari, va preveure que en aquells terrenys del Cretaci superior ja n'hi havien d'haver, que serien els seus avantpassats. I així era. Va ser un triomf de la Paleontologia. Posteriorment se n'han trobat d'altres. Eren encara insectívors petits de la mida d'una rata.

Les magnòlies apareixen durant el Cretaci.

nents. Continuen vivint la major part dels que vam ressenyar al Juràssic i n'apareixen de nous. Entre els voladors ja n'hi ha de grans dimensions: el *Pteranodon ingens* de Kansas tenia una envergadura de 8 m, però encara el guanyava el *Quetzalcoatlus*, que arribava als 12. I entre els que caminen sobre terra n'hi ha de ben curiosos, com els *Edmontosaurus*, que tenia bec d'ànec i era de 13 m de llargada; els *Triceratops*, de tres banyes, que podien arribar a una longitud de 9 m, amb un pes de 10 tones i devien fer una vida semblant a la dels rinoceronts... Però els més terribles són els carnívors (o *carnosaures*). Ja havia començat a haver-n'hi al Juràssic supe-

Un problema no ben resolt és el de l'origen dels ocells. Els Paleontòlegs estan d'acord a afirmar que procedeixen dels rèptils. Però de quin grup i quan es féu el trànsit és una qüestió oberta. El fòssil més antic de la classe aus és el cèlebre *Archaeopteryx lithographica* del Juràssic superior, trobat el 1861 a Solnhofen (Baviera) i de la mida d'un colom. No fa gaire, el 1987, se n'ha trobat un altre exemplar. El seu esquelet és tan reptilià (cua llarga, extremitats superiors amb tres dits amb unghes, cavitat cranial com un rèptil, dents còniques...) que si no fos per les plomes que han deixat impressió clara a la calcària potser s'hauria classificat

El llibre de la setmana

És perillós treure el cap...

Hi ha vegades en què «és perillós treure el cap a l'exterior». No tan sols quan es viatja en tren d'alta o mitjana velocitat, sinó quan hom està instal·lat còmodament en un ambient confortable, on tot convida a gaudir d'una pau domèstica, sense gaires preocupacions.

Amb tot, no és masoquisme, ni sadisme, recordar que hi ha molta gent que no pot gaudir del més elemental de la vida, perquè estan atrapats per la misèria, la marginació i aquests imponderables de la vida, que uns anomenen mala sort i d'altres fatalitat. La vida, tal com passa, és un misteri per a tothom i si creiem que formem una comunitat d'homes i de dones amb un origen i un destí comú, de tant en tant, hem de treure el cap a l'exterior del nostre benestar, i palpar, encara que només sigui amb la imaginació el «malestar» de tants d'altres.

Roddy Doyle és un escriptor irlandès que coneix la vida de la pobra gent dels suburbis. Com al *Ironweed*, de Kennedy, o en algunes pàgines de Golding o del vell Dickens, s'endinsa

en el cor de la frustració i de la misèria. No en ambients on regna el fatalisme, o la falta de ganes de viure, sinó en el suburbi de la pròpia vida on es lluita per nedar en aigües turbulentes...

Paula Spencer és una dona que encara no té els quaranta anys. Ha viscut gairebé la meitat de la seva vida amb un marit del qual es va enamorar cegament en un ball d'adolescents. Ella era de família humil, ell va resultar ser un fanfarró. El final de la convivència, amb quatre fills, arriba amb la mort de l'espòs lladre-got i batisser a trets de la policia.

I Paula recorda...

És un viatge per la memòria dels anys de la infantesa amb un recorregut molt dur per les escoles on s'aprèn malament el que cal aprendre, perquè els mestres obliden la seva missió d'educadors. Escoles on es parla malament, d'experiències repetides de sexe, de violència, de robatoris. Tots els ingredients de mal viure, que augmenten en l'adolescència, i es compliquen fins a la sacietat en la maduresa. Sempre hi ha un fil conductor de l'es-

perança, i d'aquesta tendresa que una mare no abandona mai, tot i que els fills siguin rebels, drogoaddictes, incapaçs d'agrair res del que es fa per ells.

La dona que ensopegava amb les portes és la història que es viu, potser amb menys duresa, o menys acumulació en una persona, en moltes llars, on el confort és el somni impossible i la pau resulta una utopia.

Per això creiem que, en aquesta època en què tots estem immersos en el consumisme i en la «societat del benestar», una novel·la com la de Roddy Doyle pot ser molt útil. No per amargar-nos la vida, sinó per ajudar-nos a pensar que una evasió literària ens pot conduir també a viure en un món on impera la misèria i amb el qual gairebé no hi pensem.

Només és una novel·la dura per als que no els agrada pensar, és una crònica de situacions que potser viuen molts homes i moltes dones que ens trobem pels nostres carrers i que gairebé no

Charles Dickens.

veiem. Però hi són, són així, i la seva vida és una denúncia que ens pot ser molt útil per reflexionar, tot i que fer-ho sigui inquietant.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

Cursets de sardanes

• A Barcelona, l'Agrupació Cultural Folklorica ofereix cursos tot l'any. Els dilluns de 8 a 9 del vespre, classe teòrica, i els divendres, a la mateixa hora, classe pràctica. Informació i inscripcions al seu local del carrer del Pi, 6, pral.

• A Figueres, al local del Casino Menestral Figuerenc, organitzat per l'Agrupació de Colles locals, cada dissabte, a partir del 17 de gener fins al 28 de març, de 6 a 7 de la tarda s'ensenya a ballar, i de 7 a 8 de la tarda s'ensenya a repartir. El domicili del Casino Menestral es troba a la Ronda Barcelona, 63.

• A Vic, al centre cívic Santa Anna, organitzat pel Grup Sardanista Riallera, classes cada diumenge de les 11.30 a la una del migdia. A partir del 25 de gener fins al 29 de març, per a alumnes a partir dels vuit anys i sense límit d'edat. Inscripcions al centre cívic, una hora abans. Preu del curs, 1.750 pessetes.

Properes activitats a Barcelona

Les colles sardanistes de Barcelona anuncien el seu ja habitual cicle de primers d'any al parc de la Ciutadella, amb sessions matinals. Hi ha previstes un total de 8 audicions que començaran el diumenge dia 11 i acabaran l'1 de març. Les cobles que actuaran seran Ciutat de Terrassa, que començarà el cicle, Ressor i Ciutat de Cornellà, les actuacions de les quals es detallaran al seu dia.

Pot ser que la ballada que correspon al 15 de febrer es faci al Pla de la Catedral, amb motiu de la celebració de la festa de santa Eulàlia. En aquest cas seria una ballada doble amb la cobla Popular.

Josep Ventura

EDITORIAL REGINA, S.A.

EDICIONS D'INTERÈS:

MISSAL FERIAL

EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

REPERTORI D'HIMNES PER A LA CELEBRACIÓ CANTADA DE LA LITÚRGIA DE LES HORES

LA VEU DELS PARES DE L'ESGLÉSIA EN LA LITÚRGIA DE LES HORES

ELS AUTORS DE LES LECTURES PATRÍSTIQUES DELS OFICIS DE LECTURA

SEGUIM JESÚS

Col·lecció de 3 volums amb estoig
ELS MANAMENTS DE DÉU - LES BENAURANCES -
LES OBRES DE MISERICÒRDIA
TEXTOS CATEQUÍSTICS PER ALS INFANTS

Mallorca, 87-89 Tel. 322 17 11 Fax 322 53 69 - 08029 Barcelona

Llibres

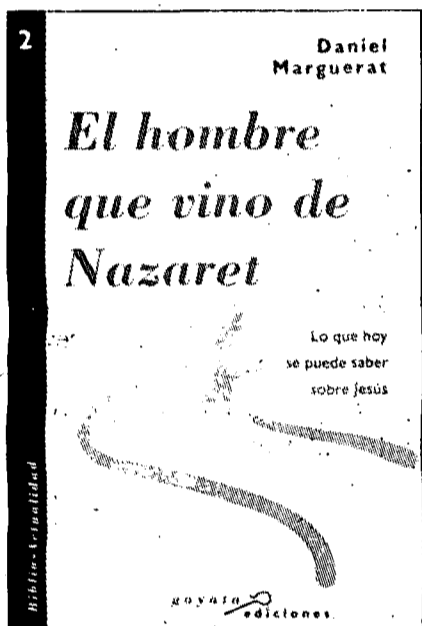
Jesús, personatge històric

Davant de tots els interrogants sobre la persona de Jesús, l'autor s'atreveix a fer realitat un repte: donar-li tota la seva consistència històrica, tot el seu esperit i tota la seva veritat. Tot prenent els principals elements de les recents investigacions, Daniel Marguerat no intenta presentar-nos un retrat inèdit de Jesús, sinó distingir-lo d'aquelles imatges amb les quals se l'ha confós. «Un gran nombre d'historiadors han acusat els evangelistes de falsificat Jesús. Aquest retrat no és necessari; fins i tot és pueril, com si s'acusés Picasso de pintar la gent d'una manera deformada. Els evangelistes no van pretendre una documentació neutral. Van desenvolupar una lectura interpretativa de Jesús, una lectura creient que discerneix en Jesús la imatge de Déu. I aquesta lectura té el seu dret, fins i tot encara que compliqui el treball de l'historiador», escriu l'autor en la introducció.

El hombre que vino de Nazaret és un llibre sincer, objectiu i atrevit a l'hora de tractar les qüestions històriques, però també prudent i respectuós

amb les fonts utilitzades. Daniel Marguerat és professor del Nou Testament a la Universitat de Lausanne (Suïssa). La seva gran experiència pedagògica en la formació d'adults i el seu rigor científic l'han convertit en un dels divulgadors bíblics més importants.

C.C.

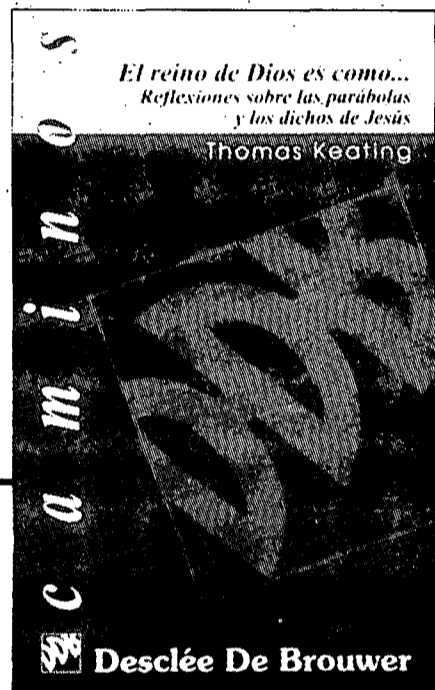
Daniel Marguerat, *El hombre que vino de Nazaret. Lo que hoy se puede saber sobre Jesús*. Gayata Ediciones, Col·lecció Biblia Actualidad, Barcelona 1996, 103 pàg.

Els missatges de les paràboles

Els missatges més vius i durables dels Evangelis es troben en les paràboles i en les paraules de Jesús. En aquests relats breus hi ha les claus sobre el significat de la vida, la naturalesa de Déu i el sentit de la creació. No obstant això, a vegades el seu caràcter provoca que el lector passi per alt amb massa facilitat el seu missatge i significat. En aquest volum Thomas Keating fa treballar la imaginació amb el seu comentari intuïtiu sobre les paràboles. Tot i que originàriament Jesús les va explicar en una època molt diferent, aquests relats són intemporals i tenen molt a dir als lectors actuals. Com diu l'autor: «Si s'interpreten correctament, les paràboles ens ajuden a conèixer el gran mestre de saviesa que fou Jesús i el revolucionari contingut de tot el que ens va ensenyar, en el millor sentit de la paraula, i del qual va donar testimoni amb la seva vida i la seva mort.»

Thomas Keating, monjo cistercenc que va ser abat de San José a Spencer (Massachusetts), és conegut per milers de cristians com a fundador del moviment Oración Centrante. Ha sabut recuperar la tradició de la *Nube del no-saber* —anònim anglès del segle xv— i com a deixeble avantatjat del mestre Thomas Merton transmet d'una manera sòlida i senzilla l'espiritualitat de la *Lectio Divina*.

C.C.

Thomas Keating, *El reino de Dios es como... Reflexiones sobre las parábolas y los dichos de Jesús*. Editorial Desclée De Brouwer, Col·lecció Caminos, Bilbao 1997, 134 pàg.

Una agenda per al 1998

Es tracta d'una agenda familiar que conté moltes receptes, suggeriments, consells, reflexions i il·lustracions, les artífexs de la qual han estat les germanes clarisses. «L'agenda que teniu a les mans va dirigida a les mestresses de casa —que són la majoria de les dones d'aquest país— i als mestressos de casa, que, tot i que són menys, es van incorporant a poc a poc a les feines de la llar», s'afirma en el pròleg. A les pàgines hi ha propostes de menús equilibrats, elaborats per especialistes en dietètica i nutrició; i els dies feiners, receptes de plats senzills,

adequats per a tota mena d'economies. També hi ha comentaris i curiositats de temes tan diversos i interessants com cites cèlebres, consum, cosmètica natural, educació, medi ambient, protocol, santoral, secrets de cuina, trucs per a la casa, esdeveniments que van passar fa vint-i-cinc anys i espais destinats a l'agenda, la llista de la compra i les despeses de la llar.

C.C.

Agenda familiar con recetas, comentarios e ilustraciones de las hermanas clarisas. Editorial Planeta, Barcelona 1997, 480 pàg.

Anunciar l'Evangelí a l'escola

L'autor d'aquesta obra ha llegit totes les resolucions del Concili Provincial Tarraconense sense excepció i ha tractat de descobrir en cadascuna de quina manera, des de l'escola i mitjançant l'acció educativa que s'hi realitza, es pot desenvolupar una aportació positiva en el procés de portar-les a la pràctica. Francesc Riu ha considerat que els pares dels alumnes, els professors creients i les escoles cristianes, com a part integrant de l'Església diocesana, poden fer una aportació concreta en la feina de renovació eclesial postconciliar. I, com a conseqüència, es poden implicar fermament i sentir-se corresponsables, juntament amb els altres cristians i d'altres institucions eclesials.

L'autor afirma en la introducció que, en el moment d'escriure el llibre, tenia com a principal objectiu «el compromís d'anunciar l'Evangelí a la nostra societat pluralista en el llindar del Tercer Mil·lenni». Més endavant manifesta: «És a dir, més que mirar el passat per descobrir allò que, com a creient, no he fet bé o no he fet, he intentat saber de quina manera puc aplicar tot el que diuen les resolucions del Concili i com puc fer una aportació específica en el procés de portar-les a terme.»

C.C.

Francesc Riu i Rovira de Villar, *Evangelitzar a l'escola? Una reflexió a partir del Concili català*. Editorial Claret, Col·lecció Els Daus, Barcelona 1996, 220 pàg.

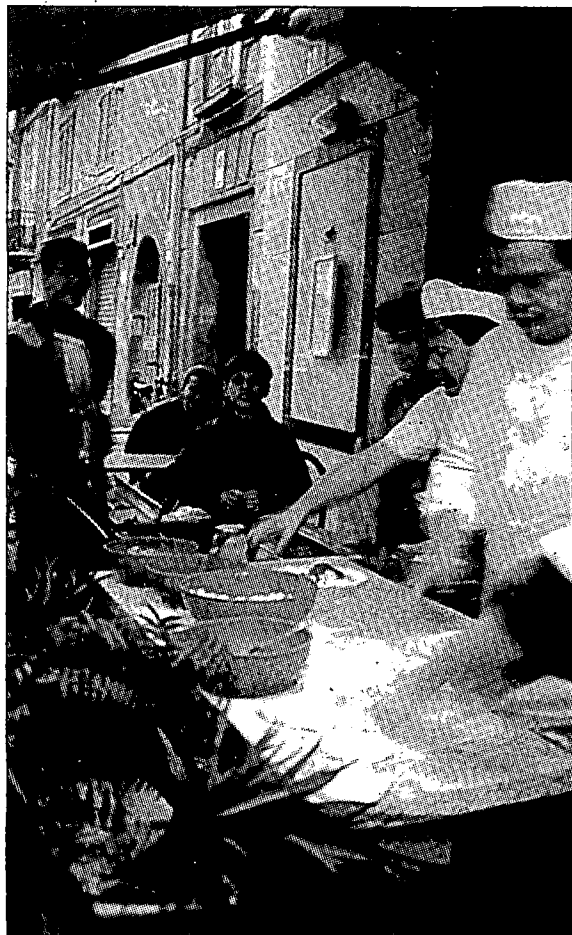

Teatre

Meritxell Cucurella Jorba

TEATRE MALIC

De Buenos Aires a Nàpols

Un racó de Nàpols.

Si durant les festes nadalenques el teatre més petit de la Ciutat Comtal destil·lava aires de cabaret de la mà de destacats artistes del Molino, durant els mesos de gener i febrer el Malic continua amb bons aires. Buenos Aires al Malic és el cicle que presenten conjuntament el Teatre Malic i el centre de formació teatral La Casona.

Del 8 de gener a l'1 de febrer es presentarà *El túnel*, versió teatral de la novel·la homònima d'Ernesto Sábato. I del 4 de febrer a l'1 de març es podrà veure *Tócala de nuevo*, *Cacho*, de Tabernise-Morales. La primera ha triomfat al teatre San Martín de la capital argentina, la segona ho ha fet a La Ranchería.

Qualsevol manifestació cultural alternativa sovint és de salut precària; aquest no és el cas, però, de les sales alternatives de Barcelona. I per acabar de reblar el clau, el Teatre Malic proposa experimentació i atreviment per als vespres de dilluns i dimarts. És l'alternativa de l'alternativa.

Els dies 12, 13, 19 i 20 de gener el grup Artéteka presenta *Suoni, sogni e tradizioni da una piccola finestra*. Un *pulcinella* i una colla de cançons tradicionals napolitanes amenitzaran un insòlit espectacle que ens traslladarà fins a una de les ciutats més fascinants del Mediterrani, fins a una ciutat de mil colors: Nàpols.

El 26 i el 27 de gener Joan Bentallé ens donarà a conèixer una trista història de final feliç que porta per títol *D'ofici, xarcuter*. Un conte urbà amb gust de formatge i pernil.

TEATRE POLIORAMA

Avui recomanem...

Arriba el cap de setmana i els humans se'n van de casa. Els objectes recobren vida i llancen la casa per la finestra. A divertir-se s'ha dit! Un raspall de dents i una llibreta s'enamoren, però no tot seran flors i violes: als nostres amants se'ls complicaran les coses.

Arriba el cap de setmana i és l'hora d'anar al teatre. *La casa per la finestra* és un muntatge imaginatiu i espectacular creat per Roseland Musical per a petits i grans. Es podrà veure al Teatre Poliorama del 14 de gener al 22 de febrer. (M.C.J.)

Crònica televisiva

Miquel Àngel Codina

El dolor del desarrelament

Gran angular és el programa de reportatges que substitueix *Giravolt* dins de la programació del circuit de Televisió Espanyola a Catalunya. Fa poc es va emetre un monogràfic dedicat a la situació de les persones que, fugint de les guerres que flagel·len els seus països, han trobat refugi a Catalunya. Molts ciutadans bosnians o algerians ja són veïns nostres.

Després de quatre anys de guerra civil, els presidents de Bòsnia, Croàcia i Sèrbia van firmar, el desembre de 1995 a París, els acords de Dayton per a la pacificació de l'antiga Iugoslàvia. Però aquesta guerra no s'acabà el dia en què es va firmar la pau, ja que va deixar moltes seqüeles. Per exemple, els milers de refugiats que es van haver d'escampar per diferents nacions europees. A Catalunya van venir 1.500 persones, essencialment de Bòsnia. La majoria d'aquests individus ja han tornat a casa seva, però d'altres no.

Refugiades bosnianes amb els seus fills.

«Cal tenir en compte —va afirmar Antoni Lluç, responsable de l'Associació d'Ajuda als Refugiats— que molts refugiats no poden tornar a un poble que està ocupat per gent que els va expulsar. Altres no trobarien feina. També influeixen raons generacionals i històriques. Un d'ells em comentava el següent: "Els meus avis ho van perdre tot a la Primera Guerra Mundial; els meus pa-

res, a la Segona Guerra Mundial, i nosaltres, en la guerra de l'antiga Iugoslàvia. No volem que els nostres fills ho perdin tot en un proper conflicte." Aquestes famílies mai no tornaran.»

Els records encara amenacen la convivència. «Aquest és el problema més greu —explica Adnan-Tanovic, un bosnià de 29 anys que viu aquí amb la seva dona— perquè encara hi ha molt

odi entre nosaltres.» I, lleugerament trasbalsat, va manifestar: «Tinc por de tenir por un altre cop. La causa d'aquesta por és Bòsnia.» Per la seva banda, Divna Krautblat, que resideix a Calella amb els seus fills, digué que a Sarajevo «es viu molt malament, no hi ha diners. Els que treballen guanyen l'equivalent a 30.000 pessetes mensuals. I els preus són entre un 30% i un 50% més alts que a Catalunya. La situació és, per tant, insostenible». Amb tot, el marit de Divna és actualment a Bòsnia per intentar recuperar la feina i la casa.

Un refugià algerià va aportar un testimoni colpidor sobre la guerra sagnant que pateix el seu país des de fa cinc anys. «Abans —va constatar— veia els informatius de televisió tranquil·lament, amb un cafè i una cigarreta. Ara tan sols agafo una cosa: un mocador. Em vénen ganes de plorar quan observo les imatges esborronadores que arriben d'Algèria.» Haver d'abandonar la pàtria és un dels més grans dolors i injustícies que es pot infligir a un ésser humà.

RÀDIO

De dilluns a divendres:

—de 8 a 8.30 *El Primer Cafè*—de 8.30 a 21.00 *Ràdiofórmula musical*:

Butlletins cada quart d'hora amb informacions generals, de serveis, Església i culturals. Informacions esportives durant les tardes del cap de setmana. Comentari de l'Evangeli a les 7.30 i a les 15.30.

—a les 21.00 *Vet aquí que...*, *En un dia com avui*, *Punt i coma*

Cada dia:

—de 5 a 8 *Ràdiofórmula musical*—de 2 a 5 *Comentari de l'Evangeli*, *Espurna d'Alba*, *Música instrumental*

Dilluns

21.30 *Fora dubtes*22.00 *Nit d'estels*23.00 *Esports*24.00 *Estima la vida*24.30 *La font del gat*01.00 *So de cine*01.30 *Cova de jazz*

Dimarts

21.30 *Crèixer amb els anys*22.00 *Nit d'estels*23.00 *Viure el dia dia*24.00 *Versió original*24.30 *Com un tros de vida*01.00 *Dos quarts de nit*01.30 *Cova de jazz*

Dimecres

21.30 *L'enigma*22.00 *Nit d'estels*23.00 *L'excusa*24.00 *Bojos per la ciència*24.30 *Panorama cultural*01.00 *Mentides de bolero*01.30 *Diccionari de cinema*

Dijous

21.30 *Els veïns de l'escala*22.00 *Nit d'estels*23.00 *En família*24.00 *Agora*01.00 *Estels de colors*

Divendres

21.30 *Un país a la**motxilla*22.00 *Nit d'estels*23.00 *Temps d'acció*24.00 *Amb llum pròpia*01.00 *Obladi oblada*

Dissabte

08.00 *On tu em diguis*08.30 *Ràdiofórmula**musical*21.00 *Des de Nashville*21.30 *La veu del campanar*22.00 *La porta del temps*23.00 *Panorama de**cinema*24.00 *Radioteatre*

Diumenge

08.00 *On tu em diguis*08.30 *Cova de clàssics*09.00 *Tot sardana*18.45 *Eucaristia*21.00 *Els noms de la**música*22.00 *Contraatac*23.00 *Temps de paraula*23.30 *Tornar a creure:**Testimoni de persones que**després de perdre la fe han**tornat a creure.*24.00 *La capsa de les nines*01.00 *A cel obert*

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres) - Cada dia 20.40h: *Rosari*; en llatí des del Vaticà. A les 22.10h: *Noticiari*.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE BARCELONA

CATALUNYA MÚSICA (FM 101.5) - Diumenge a les 11.00h: Retransmissió en directe de la missa conventual des del monestir de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8) - Diumenge a les 07.30h: *Paraules de vida*: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Oriol Llop).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 783) - De dilluns a divendres, a les 5.58h: *Reflexió matinal*. Cada dia, a les 12.00h: *Angelus*. De diumenge a divendres, a les 15.00h: *El espejo*. De dilluns a dijous, a les 15.30h: *Los decanos*. De dilluns a divendres, a les 14.30 i 19.00h: *Línea Cope*. Dissabtes, a les 7.20h: *Santorals*. Diumenges, a les 7.20h: *Guia dominical*. 9.00h: *Santa Misa*. 9.45h: *Informativo diocesano*. 10.00h: *Iglesia noticia*. 14.30h: *Letra y música*. 22.00h: *La linterna de la Iglesia*.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3) - Diumenge a les 08.15h: *La Misa de España* (des de Madrid).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503) - Divendres a les 17.38h: *Fets i criteris*.

RÀDIO BARCELONA (OM 666) - Diumenge - De 22.05 a 23.00h: *Objectiu, l'home*: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista (II part) a Claudio Satorre Bonhome, fundador de JAL (Junta Acció contra la Lepre); suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe de Barcelona; Ricard Maria Carles (edita i presenta: J. M. Alimbau i Argila).

RÀDIO Cerdanyola (FM 92.4) - Diumenge a les 10.30h: *Moments de vida*: programa cultural religiós; director: Josep Àngel Saiz.

RÀDIO CIUTAT DE BADALONA (FM 94.4) - Diumenge 09.45h: *Vida i esperit*.

RÀDIO DESVERN (FM 98.1) - Dimecres 20.05h: *Veus de la Parròquia*: programa d'informació i formació religiosa i humana.

RÀDIO ESPAÑA CATALUNYA (FM 94.9) - Dissabtes i diumenges, de 7.00 a 8.30h, *Los jóvenes hablan de Dios*: programa religiós que inclou el Sant Rosari, l'Evangeli comentat, testimonis, entrevistes i actualitat.

RÀDIO MARICEL (Sitges FM 107.7) - Divendres, a les 20.00h: *La punta* (director: Jordi d'Arquer i Terrasa).

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2) - Dissabte a les 09.00h: *Obrim camins*: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE GIRONA

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe*; *Costumari cristià*; *Dels joves per als joves*; *Notícies*; i *El significat de l'Evangeli*. També, cada mes, hi ha una crítica cinematogràfica. Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten diverses emissores locals.

EL CAFÈ INTERNACIONAL: programa setmanal de 30 minuts de durada que recull els grans artistes i grups de la música melòdica i lleugera dels últims anys amb frases, missatges humans i paraules de reflexió. Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten

diverses emissores locals.

LA COVA DEL COUNTRY: espai setmanal de 30 minuts de durada amb la col·laboració de l'Associació Europea de Música Country, que fa un repàs a la música country cristiana, godspell blanc i country en general. Presenta: Rafael Corbí. L'emeten diverses emissores locals.

LA PARAULA DEL BISBE: microespai de 5 minuts de durada presentat pel bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon i Rovira. L'emeten: diverses emissores locals.

PUNT DE TROBADA: magazine setmanal d'una hora de durada que analitza temes d'actualitat de la nostra Església. L'últim divendres de mes inclou el programa *Tots els camins porten aroma*. Dirigeix i presenta Carles Sánchez amb la col·laboració d'Àngel Rodríguez. S'emet per diverses emissores locals.

TOTS ELS CAMINS PORTEN AROMA: programa mensual que dura 30 minuts i tracta temes d'interès. Presenten i moderen: Anna Estartús i Josep Casellas. L'emeten diverses emissores locals.

Retransmissió en directe de la Missa dominical. L'emeten: diverses emissores locals.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE LLEIDA

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224) - Dissabte 13.40h: *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE SOLSONA

RÀDIO MUNICIPAL DE BELLPUIG (FM 107.3) - Dissabte a les 14.00h i diumenge a les 12.00h: *Temps Obert*, inclou la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO LA VEU DE NAVÀS (FM 107.9) - Diumenge a les 10.00h: *Església viva*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO PUIG-REIG (FM 107.3) - Diumenge a les 09.30: *Conversa setmanal* del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO LA VEU DE TÀRREGA (FM 107.5) - Dissabte a les 09.00h: *Magacín*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE TARRAGONA

EL MIRALL: programa de comentaris, notícies i entrevistes. Inclou *Paraula i Vida*. L'emeten diverses emissores locals.

ESGLÉSIA VIVA: programa de comentaris, notícies i l'espai *Les lectures d'aquest diumenge*. L'emeten diverses emissores locals.

PARAULA I VIDA: glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach. L'emeten diverses emissores locals.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: (es publica al full «Vida diocesana»). L'emeten diverses emissores locals.

PRODUCCIÓ AL BISBAT D'URGELL

RÀDIO PRINCIPAT (FM 105.0).

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2) - De dilluns a divendres a les 07.05h: *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda. Diumenges i festius a les 09.00h: *Santa Missa*.

Als nostres lectors: El setmanari publicarà la informació que ens feu arribar sobre les diferents emissions religioses de ràdio i televisió de la vostra població.

Adreceu-vos a la Srta. Rosa Peraire. Tel. 93/ 490 59 88 - Fax: 93/ 490 20 35

TELEVISIÓ

La 2

Diumenge 18

08.45 *Tiempo de crear*10.25 *Testimonio*

10.30 *Santa Missa*: amb la participació de la Coral Salelles, de Sant Salvador de Guardiola (Bages, bisbat de Vic), sota la direcció de Montserrat Perramon (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).

Dilluns 19

17.15 *Pueblo de Dios*

C 33

Dissabte 17

09.20 *Signes dels Temps*: proposta per al seu número 400 «L'Església catalana camí del Tercer Mil·lenni». Una entrevista a l'arquebisbe de Tarragona, Mons.

Lluís Martínez Sistach, que farà un repàs de la situació de la nostra Església.

En el programa també oferirem el costumari, amb Estanislao Tomàs; l'espai de música; la cultura, amb Francesc Carulla; l'actualitat; l'agenda i el comentari de l'Evangeli per Mn. Josep M. Ballarín. (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió: el dissabte, a les 23.30h, pel Canal TVC Internacional (Astra); i el diumenge, a la 1.45h, pel Canal 33.

TV de Mataró (Canal 64)

Divendres 16

20.30 *Creure avui*: (Dirigit per Ramon Safont-Tria.)

Dilluns 19

13.30 *Creure avui* (repetició del programa emès divendres).

Tarraco Visió (Televisió de Tarragona)

Cada dijous

a les 21.40 *Paraula i vida*: glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.

Cada divendres

a les 13.40 *Paraula i vida* (repetició del programa emès dijous).

CTV (Centre Televisiu Vaticà)

Retransmissió via satèl·lit europeu Eutelsat II-16° E. 37V. freq. 11.575 GHz, 6.60 italià, 7.50 anglès.

Diumenge 12.00-12.30 *Angelus* (directe)

Dimecres 11.00-12.30 *Audiència general* (directe)

De dilluns a divendres 18.10-18.25 *Informació*

Dissabte 18.10-18.25 *Speciale Lumen 2000*

BARCELONA

• **50 ANYS DE LA PARRÒQUIA DE SANTIGNASI DE LOIOLA.**— El 28 de desembre Mons. Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Tarragona, va presidir l'Eucaristia de cloenda de la celebració del 50è aniversari de la parròquia de Sant Ignasi de Lloïola. A la missa de Nadal, l'historiador Josep M. Ainaud de Lasarte va recordar en el seu pregó les fites històriques més importants d'aquesta parròquia.

• **INSTITUÏTS DOTZE LECTORS I ACÒLITS.**— El 12 de desembre una dotzena de seminaristes de tercer i quart curs van rebre els ministeris de lector i acòlit. La celebració, que va tenir com a marc la capella del Seminari de Barcelona, fou presidida per Mons. Pere Tena, bisbe auxiliar. El prelat va definir aquests dos ministeris com un servei a l'assemblea i va recordar que els nous instituïts seran els preveres de l'any 2.000.

GIRONA

• **MISSA DE CATEQUESI.**— Cada diumenge, del curs acadèmic, a les

10.30, té lloc a la parròquia de Malgrat de Mar l'anomenada missa de catequesi. Els infants i joves són els seus protagonistes i ajuden el mossèn a explicar l'Evangelí amb símbols, animen els cants, fan les lectures i tenen una participació activa. Aquesta missa se celebra des de 1991 amb l'objectiu d'integrar els més petits a la comunitat.

• **NOUS PREVERES I DIAQUES S'INCORPOREN A LES PARRÒQUIES.**— Jordi Pou i Sabaté, nou diaca de la diòcesi, s'ha incorporat a la parròquia de la Bisbal d'Empordà; i Santi Parejo i Campillos, a la parròquia de Roses. D'altra banda, el fins ara rector de Sant Cugat de Salt i director del *Full Parroquial* de Girona, Miquel Àngel Ferrés, és el nou rector de Santa Maria de Blanes. El bisbe de Girona, Jaume Camprodon, ha nomenat també Ferran Jarabo assessor espiritual de la Confraria de Jesús i els Nens de Girona, i Rafel Felipe com a consiliari de les Trobades d'Orientació Cristiana per a joves i adolescents (Troca). Benjamí Comas és des d'ara el responsable diocesà del Mijac, i Salvador de Castro l'animador de la fe de l'Escola de l'Esplai.

LLEIDA

• **ORDENACIÓ SACERDOTAL DE Mn. JESÚS MATEU.**— Mn. Jesús Mateu i Beà va finalitzar la cerimònia de la seva ordenació sacerdotal amb les paraules: «Tot és do, tot és gràcia.» Donava així les gràcies a Déu, al bisbe, a tots els assistents i a l'Església pel do del sacerdoci que acabava de rebre de mans de Mons. Ramon Malla, bisbe de Lleida. L'ordenació sacerdotal va tenir lloc el 8 de desembre a l'església parroquial de Bovera. Juntament amb el bisbe van concelebrar uns seixanta capellans, entre ells, el P. Renau, provincial dels jesuïtes de Catalunya.

SOLSONA

• **HA MORT EL PARE FONTSECA.**— El 21 de novembre va ser enterrat a Berga el P. Jaume Fontseca i Planell, franciscà. Tenia 79 anys. Era un home humil i senzill, molt apreciat a Berga i a tota la comarca. Amb aquell permanent somriure als llavis que el feia un bon deixeble del seu mestre, sant Francesc d'Assís, mai tenia un no per a ningú.

TARRAGONA

• **NOU CONSELL PRESBITERAL.**— L'11 de novembre es va reunir el nou consell presbiteral. Després de la pregària inicial i la salutació per part del president, es distribuïren els nomenaments i es féu la presa de possessió dels membres del nou consell. Cal destacar que predominen els preveres joves entre els elegits per la base en els diferents arxiprestats i representants religiosos. Després d'escoltar les paraules de l'arquebisbe, es va fer l'elecció dels membres de la coordinadora. La reunió va concloure amb una pregària.

• **NOU CONSELL DIOCESÀ DE PASTORAL.**— El 13 de desembre es va constituir el Consell Diocesà de Pastoral, a la Casa Diocesana de la Selva del

Camp. El Consell, màxim organisme consultiu de l'arxidiòcesi, es reuneix unes tres vegades a l'any i actualment està format per 41 persones, membres per raó de càrrec o d'elecció.

TORTOSA

• **PROFESSEN NOU RELIGIOSES DE LA CONSOLACIÓ.**— En la festa de la Immaculada, Mons. Xavier Salinas va presidir la celebració eucarística a la casa-mare de la congregació, a Jesús. Emitiren els vots perpetuus nou religioses, unes nascudes a Xile, Veneçuela i Argentina i cinc procedents de l'Estat espanyol. La vicaria general, en absència de la superiora general, va rebre els vots. El nou bisbe felicità les religioses pel gest de consagrar-se a consolar, segons el carisma de la fundadora, santa Maria Rosa Molas.

URGELL

• **UNA MINIATURA DEL BEATUS IL·LUSTRA LA LOTERIA.**— Els set àngels que reben les copes de l'ira divina (foli 159) és el tema de la miniatura del Beat de Liébana reproduïda als bitllets de la Loteria Nacional del 29 de novembre. La iniciativa ha contribuït a la seva difusió cultural, però els bitllets de loteria venuts a les comarques de la diòcesi no hi van portar la sort.

Vic

• **SANT JOAN DE VILATORRADA.**— Les obres de la nova església d'aquesta parròquia del Bages són a la recta final. Ja hi ha l'estructura feta i falta el campanar i l'arranjament interior. El pressupost sobrepasa els cent milions de pessetes. A hores d'ara, entre la col·laboració del bisbat de Vic, els préstecs, els ingressos per diverses campanyes, les subscripcions i els donatius ja se n'ha pagat gairebé la meitat. A la fotografia veiem l'interior de la nova església.

Tu pots ser la seva primera catequista!

DESENVOLUPAMENT INTEGRAL DE LA FAMÍLIA

LA MARE CATEQUISTA

TEMES:

1. La meva primera catequista
2. La família de Natzaret
3. Religiositat infantil. Característiques. Etapes
4. Catequesi familiar. Virtuts humanes
5. Aspectes pràctics sobre com ensenyar la fe en família
6. Valors i educació religiosa

Sessions: 6
Dates: 21 gener 98 / 4, 18 febrer 98 / 4, 18 març 98 / 1 abril 98
Horari: Dimecres, a les 11 del matí
Donatiu: 5.000 ptes./ persona

INFORMACIÓ I RESERVA DE PLACES:

Tel. i fax 280 27 92

Telèfon de la Pregària

93 - 417 54 49

Obert cada dia de les 22 a les 24 h.

La solidaritat autèntica ve de dins i s'expressa eminentment en la pregària. Truca'ns en les teves necessitats i pregarem. Per la línia telefònica passarà la veu, l'amor i el poder de Déu.

Associació Amor de Déu

Des del carrer

«La nostra filosofia és arribar allà on no arriba ningú»

Gustavo Duch és director de Veterinaris Sense Fronteres, una entitat que va néixer el 1987. La idea inicial que va moure el grup de fundadors es va basar en una lògica simple però encertada: la majoria de població dels països en vies de desenvolupament viu en àrees rurals i per a qualsevol camperol del món criar animals és una font d'alimentació i d'ingressos. Per tant, els veterinaris podien ajudar a alleugerir la pobresa humana millorant la productivitat animal.

—En què consisteixen el projectes de desenvolupament pecuaris que porten a terme a diversos països de Sud-Amèrica i Àfrica?

—Tots els projectes tenen en comú desenvolupar la ramaderia com a font d'ingressos per donar als habitants una qualitat de vida millor. Ajudem les famílies que passen misèria a portar, per exemple, una explotació bovina que fa que tinguin llet i formatge per consumir i per vendre. Però des de Veterinaris Sense Fronteres el nostre paper arriba més lluny del purament material, ja que donem eines als beneficiaris dels nostres projectes perquè tinguin força i empena per arribar a ser autosuficients.

—Quines famílies es beneficien dels serveis de Veterinaris Sense Fronteres?

—Volem arribar a la població més desfavorida, que no rep cap tipus d'ajuda del seu govern o de les administracions locals. La nostra filosofia és arribar allà on no arriba ningú. Sota aquests criteris estem treballant amb indígenes que són socialment la població més marginada. També lluitem per revaloritzar, davant de la seva comunitat, el rol social de les dones que sovint no tenen dret a opinar, encara que són les que s'encar-

guen dels animals domèstics, de nombroses tasques al camp i de pujar la família.

—Els camperols i petits ramaders són formats com a veterinaris pràctics. En què consisteix aquesta tasca?

—El que nosaltres fem no és anar a guarir els animals, sinó que ensenyem com els han de tractar, donant una formació bàsica als camperols i petits ramaders que és perdurable. També hi ha voluntaris que s'apunten per rebre una formació més àmplia i fan el servei d'assistència que faria un veterinari.

—Com funcionen els crèdits rotatius en espècies?

—Veterinaris Sense Fronteres, per exemple, dona una vaca a una família de Xile i aquesta n'ha de tornar una quan la vaca cria. Però no

la retorna a la nostra entitat, sinó que l'ha de donar a un veí i aquest segon beneficiari haurà de fer el mateix amb un altre. Aquest fet significa que la nostra entitat no està regalant res, sinó que demana una contrapartida per millorar les condicions de vida d'altres membres de la comunitat. Construint aquest cercle d'ajuda fomentem la solidaritat.

Marta Puyol

Impromptu

Oriol Camps

De què serveixen certs teòlegs?

Sempre m'ha semblat que ser teòleg era una admirable professió que serveix per apropar Déu, per fer més fàcil el camí dels fidels en l'assimilació del misteri de Déu, per fer-lo estimar, per esperar-lo confiadament, per allunyar els dubtes, per afermar la fe.

Però constato que malauradament hi ha alguns teòlegs —que per sort són pocs— que en lloc de parlar-nos de Déu, de Crist, només ens parlen despectivament de l'Església, relluint els seus defectes, criticant els seus més alts dirigents, de manera que fan molt difícil el sentir-se cristià catòlic.

No recorden que l'Església va instituir-la Crist, i la constituïm els batejats que ens hem aplegat sota el seu mantell de mare amantíssima? Que les coses no funcionen humanament tal com voldríem? És possible. Però cap teòleg les arranjirà bescantant-la. Reclamen reformes? Tinc uns quants anys, i he tingut temps per comprovar que l'Església viu en constant reforma. Reformes que són a la vista i reformes interiors que aquests teòlegs agrejats són incapaçs de percebre.

Ara mateix

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

Cristians i musulmans,
un diàleg difícil

És possible el diàleg entre cristians i musulmans? Aquesta és una pregunta que cada dia es fa més gent, a mesura que la presència de magribins i d'altres africans augmenta entre nosaltres. A mesura, també, que ens adonem de la força de les seves conviccions i els endevinem, a través d'actituds concretes i, fins i tot, de declaracions expresses, una voluntat de resistència a qualsevol procés d'integració. Com passa sempre, les dificultats sorgeixen, sobretot, en el frec a frec a diari. Al qui s'ho mira de més lluny li és més fàcil de mantenir els bons principis i de propugnar sense neguits la interculturalitat... Un oient ha trucat avui a un programa de ràdio per replicar un tertulià que s'havia mostrat especialment propici a l'acolliment: «Hi estic d'acord —li ha dit— però que posin la mesquita al carrer on viu vostè i que tinguin el pis al mateix replà.» No tenia raó, és clar, aquest comunicant, però és veritat que no n'hi ha prou amb les paraules...

Normalment, quan es parla de cristians contraposant-los a musulmans, no es té en compte la fe, sinó la cultura. Ara bé, els qui, a més de pertànyer a la cultura cristiana, mantenim la fe, hem d'esdevenir capaços d'un diàleg estrictament interreligiós. No és fàcil, però tampoc no és impossible.

En alguns indrets de l'Àfrica, els musulmans no solament no accepten el diàleg, sinó que maten els cristians. Al Sudan, per exemple, la matança sistemàtica de catequistes catòlics és un fet habitual —i heroic, per la part cristiana— d'uns anys ençà. En altres llocs, en canvi, com al Líban, hi ha una rica tradició de diàleg entre musulmans i cristians orientals. Vegeu, com a mostra del seu esperit, les remarques crítiques —molt resumides— que fa el Centre d'Estudis i Recerques Pastorals d'Antelias (El Líban), per orientar el diàleg.

Actitud davant l'Alcorà. Molts cristians no mostren, potser, el degut respecte a l'Alcorà que, per als musulmans, és l'únic llibre d'origen diví i fonament de la seva fe. Així com els cristians se senten ferits quan l'Evangelí és tractat amb lleugeresa i conegut només a partir de cites fragmentàries, també als musulmans els dolen algunes actituds dels cristians respecte de l'Alcorà.

Actitud davant Mahoma. Caldria mirar el profeta dels musulmans sense agressivitat, amb respecte. Encara que la seva personalitat i el seu capteniment moral no responen a la idea cristiana de la santedat, cal reconèixer la seva voluntat de dedicació total a Déu. També va ser important l'esforç per canviar la societat àrab del seu temps a favor dels pobres i dels febles.

Actitud davant els valors morals de l'Islam i la cultura dels musulmans. Hem d'evitar el menyspreu i el sentit de superioritat. Al costat d'una concepció de la religió que pot portar al formalisme —en contrast amb la de l'Evangelí— l'Alcorà conté germens de llibertat religiosa que només cal desenvolupar. D'altra banda, també entre els cristians trobem actituds religioses formalistes.

Actitud davant l'Evangelí. En les trobades entre cristians i musulmans, es nota que aquests no han llegit l'Evangelí. El coneixen només a través de fonts musulmanes. Consideren que no és autèntic, sinó alterat pels cristians... En canvi, un nombre apreciable de cristians han llegit l'Alcorà.

Insistència en el reconeixement de Mahoma com a profeta. Els musulmans reconeixen en Jesús un gran profeta i voldrien el reconeixement de Mahoma pels cristians. Però Mahoma és per als seus seguidors, no un profeta, sinó el segell dels profetes, que porta la plenitud de la revelació divina, perquè només Al·là és Déu i Mahoma és l'enviat d'Al·là. El seu reconeixement per un cristià, creient en un sol Déu, significaria convertir-s'hi. És el mateix que significaria per a un musulmà acceptar la divinitat de Jesucrist. Aquí hi ha, doncs, un punt de diferència irreductible.

Actitud sociopolítica: la lògica de la força i de la voluntat de domini. El diàleg individual amb musulmans és possible, sobre la base d'alguns valors compartits. La dificultat es troba en el diàleg amb els musulmans com a grup. El concepte de supremacia de l'Islam, com a religió dels més forts i millors, dels vencedors, genera l'ideal d'una dominació política. Només alguns d'ells comencen a veure la necessitat d'una nova relació entre religió i política.